

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCA

**Čínska internetová literatúra a jej adaptácia
do filmovej podoby**

Komparatívna analýza na príklade diela

Cong ni de quan shijie luguo a jeho dvoch filmových spracovaní.

The Chinese internet literature and its adaptation into film:

A comparative analysis using *Cong ni de quan shijie luguo* and
its two film adaptations as examples.

OLOMOUC 2023 Anna Schindlerová

Vedúca diplomovej práce: Mgr. Kamila Hladíková, Ph.D

Vyhlásenie o samostatnosti

Ja, Anna Schindlerová, vyhlasujem, že som diplomovú prácu s názvom *Čínska internetová literatúra a jej adaptácia do filmovej podoby. Komparatívna analýza na príklade diela Cong ni de quan shijie luguo a jeho dvoch filmových spracovaní*, vypracovala samostatne a uviedla všetky použité pramene a literatúru.

V Olomouci dňa:

Podpis:

ANOTÁCIA

Meno a priezvisko autora:	Anna Schindlerová
Názov katedry a fakulty:	Katedra asijských štúdií, Filozofická fakulta
Názov diplomovej práce:	<i>Čínska internetová literatúra a jej adaptácia do filmovej podoby. Komparatívna analýza na príklade diela Cong ni de quan shijie luguo a jeho dvoch filmových spracovaní</i>
Vedúca bakalárskej práce:	Mgr. Kamila Hladíková, PhD.
Počet strán:	83
Počet znakov:	161094
Počet príloh:	2
Počet zdrojov a literatúry:	42
Kľúčové slová:	Zhang Jiajia, Cong ni de quan shijie luguo, Baiduren, internetová literatúra, komparácia, poviedka, film

Cieľom tejto práce je čitateľovi priblížiť problematiku internetovej literatúry v Číne a tvorbu čínskeho spisovateľa, režiséra a scenáristu – Zhang Jiajia, na základe komparatívnej analýzy vybraných poviedok z knihy *Cong ni de quan shijie luguo (Prechádzajúc tvojím svetom)* – *Baiduren (Prievozník)* a *Cong ni de quan shijie luguo (Prechádzajúc tvojím svetom)* a ich dvoch rôznych filmových spracovaní – *See You Tomorrow* a *I Belonged to You*. Komparatívna analýza sa zameriava na štyri charakteristické črty Zhangovej literárnej tvorby: tému lásky, zobrazenie maskulinity, úlohu rozprávača a „uzdravujúcu“ funkciu. Jej úlohou je na základe porovnania výsledkov analýzy zistiť, či je možné tieto vlastnosti pozorovať aj vo filmových adaptáciách oboch poviedok.

Pod'akovanie

Ďakujem pani doktorke Mgr. Kamile Hladíkovej, PhD, za odborné vedenie, cenné rady a potrebný kritický pohľad pri spracovávaní diplomovej práce. Tiež chcem poďakovať svojim blízkym za podporu a trpezlivosť.

Obsah

Zoznam obrázkov	8
Zoznam skratiek	8
Edičná poznámka.....	9
1 Úvod.....	10
1.1 Predmet skúmania diplomovej práce.....	10
1.2 Cieľ práce	11
1.3 Úvod do metodológie	12
1.4 O voľbe témy práce	13
2 Prehľad literatúry	14
2.1 Literatúra zaoberajúca sa Zhangovou tvorbou	14
2.2 Teória k problematike internetovej literatúry v Číne	16
2.3 Teória k porovnávaniu knihy a jej filmovej adaptácie	16
3 Definícia pojmov	17
3.1 Internetová literatúra (definícia a história)	17
3.1.1 Definícia.....	17
3.1.2 Začiatky internetovej literatúry.....	17
3.1.3 Popularita internetovej literatúry v Číne – štatistika	18
3.1.4 Najstaršia internetová literatúra v čínskom jazyku.....	19
3.1.5 Literárne diskusné fóra	20
3.1.6 Blogy.....	21
3.1.7 Mikroblogy – Sina Weibo.....	21
3.2 Fiktívna naratívna literatúra.....	22
3.3 Online fikcia	23
3.4 Participatívny charakter internetovej literatúry	23
3.5 Uzdravujúca funkcia poviedok.....	26
4 Predstavenie autora	27

4.1	Zhang Jiajia.....	27
4.2	Zhang a Weibo.....	30
4.3	Zhang a filmová tvorba.....	40
5	Sociálne a kultúrno-spoločenské podmienky.....	41
6	Predstavenie poviedok	42
6.1	Poviedka <i>Cong ni de quan shijie luguo</i>	43
6.2	Poviedka <i>Baiduren</i>	44
6.3	Ostatné poviedky, ktoré sa nejakým spôsobom objavili vo filmoch.....	45
7	Predstavenie filmov	46
7.1	Film <i>I Belonged to You</i>	46
7.2	Film <i>See You Tomorrow</i>	48
8	Komparácia.....	49
8.1	Téma lásky.....	51
8.1.1	Poviedka <i>Cong ni de quan shijie luguo</i>	51
8.1.2	Poviedka <i>Baiduren</i>	53
8.1.3	Film <i>I Belonged to You</i>	55
8.1.4	Film <i>See You Tomorrow</i>	57
8.2	Maskulinita a jej zobrazenie	59
8.2.1	Poviedka <i>Cong ni de quan shijie luguo</i>	60
8.2.2	Poviedka <i>Baiduren</i>	62
8.2.3	Film <i>I Belonged to You</i>	64
8.2.4	Film <i>See You Tomorrow</i>	66
8.3	Úloha rozprávača.....	69
8.3.1	Poviedky	69
8.3.2	Filmy.....	70
8.4	Uzdravujúca „healing“ funkcia	71
8.4.1	Poviedky	71

8.4.2	Filmy	72
9	Záver	73
	<i>Resumé</i>	77
	Bibliografia	78
	Primárne zdroje	78
	Sekundárne zdroje	79
	Online zdroje	80
	Video zdroje	80
	Ostatné online zdroje	82
	Zmienené publikácie	83
10	Zoznam príloh	84

Zoznam obrázkov

- Obrázok 1 Zhang interaguje s komunitou 1
- Obrázok 2 Zhang interaguje s komunitou 2
- Obrázok 3 Prvý v súčasnosti dostupný post z 29. 12. 2011
- Obrázok 4 Zhang publikuje formou dlhého obrázku
- Obrázok 5 Zhang publikuje formou dlhého obrázku – detail
- Obrázok 6 Prvý v súčasnosti dostupný príbeh uverejnený formou dlhého obrázku
- Obrázok 7 Prvá zmienka o *Shuiqian gushi*
- Obrázok 8 Ďalšia zmienka o *Shuiqian gushi*
- Obrázok 9 Zakončenie popisu výrokom: „Dobrá noc!“
- Obrázok 10 Prvýkrát použitý hashtag #shuiqiangushi
- Obrázok 11 Poviedka *Zui rongyi diu de dongxi*
- Obrázok 12 Poviedka *Baiduren*
- Obrázok 13 Poviedka *Cong ni de quan shijie luguo* pod iným názvom
- Obrázok 14 Zhangov príspevok o vydaní knihy
- Obrázok 15 Zhang prvýkrát používa hashtag #congnidequanshijieluguo
- Obrázok 16 Zhangov príspevok o vydaní knihy a vyhlásenie súťaže
- Obrázok 17 Zhang o úspechu knihy
- Obrázok 18 Zhangove predsavzatia na rok 2013
- Obrázok 19 Narodeninový príspevok o začiatku nakrúcania nového filmu
- Obrázok 20 Súčasný vzhľad Zhangovho oficiálneho profilu na platforme Sina Weibo

Zoznam skratiek

- CNNIC China Internet Network Information Center
- ISBN International Standard Book Number
- BBS Bulletin Board System

Edičná poznámka

Na zápis čínskych mien a pojmov v celej práci používam medzinárodnú transkripciu – pinyin. Pri menách autorov znaky uvádzam v zjednodušenej podobe v zátvorke. Názvy čínskych diel pri prvom výskyte v texte uvádzam v preklade do slovenčiny a opäť pripájam znaky v zátvorke. V prípade, že ide o kľúčové publikácie, okrem zjednodušených znakov v zátvorke uvádzam aj preklad do anglického jazyka. Názov knihy a oboch skúmaných poviedok pre odlišenie a lepšiu prehľadnosť uvádzam v pinyinine so znakmi a slovenským aj anglickým prekladom v zátvorke. Názvy samostatných publikácií sú písané v kurzíve. Pri výrazoch všeobecne známych v našom prostredí, ako napríklad Hongkong, Taiwan a pod., je použitá ich ustálená podoba v slovenskom jazyku. Všetky ostatné výrazy a pomenovania v inom ako v slovenskom jazyku sú uvádzané tak isto v kurzíve (napr. anglické názvy).

Príklady z poviedok uvádzam vo vlastnom pracovnom preklade do slovenčiny. Pôvodný text v čínštine aj pracovný preklad sú súčasťou príloh k diplomovej práci.

1 Úvod

1.1 Predmet skúmania diplomovej práce

Témou diplomovej práce je komparácia vybraných poviedok z literárneho diela – *Cong ni de quan shijie luguo* (从你的全世界路过/ *I Belonged to You/ Prechádzajúc tvojím svetom*) a ich dvoch rôznych filmových spracovaní.

Autorom knihy je čínsky spisovateľ, scenárista, režisér a producent Zhang Jiajia (张嘉佳), ktorý vďaka svojmu špecifickému štýlu a unikátnym rozprávačským schopnostiam patrí v súčasnosti spolu s Han Hanom (韩寒) a Guo Jingmingom (郭敬明) medzi najpopulárnejších čínskych autorov posledného desaťročia (Zhang 2011; China Daily 2014).¹ Táto kniha je zbierkou kratších aj dlhších poviedok, ktoré boli pôvodne publikované online na platforme Sina Weibo, vďaka čomu ich môžeme zaradiť k fenoménu takzvanej internetovej literatúry. Po tom, čo poviedky získali veľkú obľubu u čitateľov online, boli v roku 2013 vydané knižne a za krátky čas sa táto zbierka poviedok v Číne stala bestsellerom. V priebehu nasledujúcich rokov knižka vyšla ešte v niekoľkých edíciách v rokoch 2014, 2016 a 2019.² V tejto práci som používala prvé vydanie z roku 2013, ktoré vydalo vydavateľstvo *Hunan Wenyi Chubanshe* v Hunane. Pre knihu budem ďalej používať názov v pinyinine – *Cong ni de quan shijie luguo*.

Prvým z filmov, ktorý porovnávam s knižnou predlohou, je snímka s rovnakým názvom – *Cong ni de quan shijie luguo* (从你的全世界路过/ *I Belonged to You/ Prechádzajúc tvojím svetom*). Režisérom je Zhang Yibai (张一白) a scenár napísal Zhang Jiajia. Film bol uvedený v Číne na jeseň v roku 2016 pod záštitou spoločností *Beijing Enlight Pictures*, *Tianjin Motie Entertainment* a ďalších štúdií z Šanghaja a Nankingu. Pre lepšiu prehľadnosť a rozlíšenie filmu od knihy budem pre tento film v texte používať jeho anglický názov *I Belonged to You*.

Druhým filmom je snímka s názvom *Baiduren* (摆渡人/ *See You Tomorrow/ Prievozník*), ktorý bol uvedený takisto v roku 2016. Režisérom je samotný Zhang Jiajia a na tvorbe scenáru sa spolu s Zhangom podieľal aj slávny režisér Wong Kar-wai (王家卫). Film vyšiel v kantonštine pod záštitou spoločností *Lark Films Distribution*, *Alibaba Pictures* a *Mei*

---

¹ Rebríček tvorený na základe množstva predaných kníh v priebehu jedného roka. V roku 2011 sa na prvom mieste umiestnil Han Han. V roku 2014 prvé miesto obsadil Zhang Jiajia. Han Han sa umiestnil na 6. mieste, Guo Jingming na 7. mieste, Mo Yan na 13. mieste a Yu Hua na 33. mieste.

² Uvedené v bibliografii.

Ah Entertainment Group v Hongkongu. Aj pre tento film budem v texte práce používať jeho anglický názov *See You Tomorrow*.³

1.2 Cieľ práce

Cieľom práce je na základe porovnania zistiť, či a akým spôsobom sa charakteristické črty Zhangovho literárneho štýlu odrazili vo filmových spracovaniach jeho poviedok. Zamerala som sa predovšetkým na tieto:

- **Téma lásky** a jej zobrazenie v poviedkach a filmových adaptáciách:

Odrážala sa téma lásky, ktorá je kľúčovou pre väčšinu Zhangovych poviedok, aj vo filmových adaptáciách?

Aké druhy lásky sa objavujú v jednotlivých poviedkach a vo filmoch?

Aké prejavy lásky môžeme vidieť v poviedkach? Je možné vidieť ich aj vo filmoch?

- **Maskulinita** a jej zobrazenie v poviedkach a vo filmoch.

Akým spôsobom sú vykreslené mužské postavy v jednotlivých Zhangovych poviedkach a v ich filmových adaptáciách?

Sú Zhangove mužské postavy schopné prežívať emócie a prejavovať city?

Napĺňajú Zhangove mužské postavy stereotypné očakávania a vlastnosti mužov?

- **Úloha rozprávača** v poviedkach a jeho funkcia vo filmoch.

Akým spôsobom sa úloha rozprávača preniesla do filmových adaptácií poviedok?

- **Uzdravujúca „healing“ funkcia**

O uzdravujúcej funkcii poviedok píše Qi (2020). Je možné túto funkciu odhaliť aj vo filmoch?

Zhang sa vo svojej tvorbe venuje komplexnosti ľudských emócií, obzvlášť témam lásky, straty a hľadania seba samého. Pri písaní využíva mix hovorového a miestami poetického jazyka, ktorým čitateľom približuje bohatý vnútorný svet postáv. Občas dokonca využíva prvky magického realizmu, kde kombinuje super-naturálne elementy s dianím v každodennom živote, čo mu umožňuje komplexnejšie zobrazit' zložité ľudské emócie a vzťahy. Jeho príbehy majú často horkosladký koniec a schopnosť vryť sa čitateľovi do pamäti. Napriek tomu, že hlavným motívom väčšiny poviedok je láska, nie sú príliš sladké a romantické, ale odrážajú realitu vzťahov a života generácie ľudí narodených v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Okrem toho je veľmi zaujímavá postava rozprávača, do ktorej sa štylizuje

---

³ Známy tiež pod názvom *The Ferryman*.

samotný autor. To spôsobuje, že poviedky pôsobia autentickým dojmom, akoby Zhang rozprával zážitky z vlastného života. Podľa Shayue Qi (2020), ktorá sa knižkou *Cong ni de quan shijie luguo* zaoberala vo svojej diplomovej práci, Zhangove poviedky navyše nesú uzdravujúcu funkciu, čím naplňajú potreby čitateľov, vďaka čomu sú v súčasnosti tak populárne. Zhangova literárna tvorba je tiež charakteristická tým, že využíva zaujímavý štýl písania, ktorý pôsobí skôr ako krátke filmové scény než ako súvislý dej.

1.3 Úvod do metodológie

V teoretickej časti práce sa v úvode venujem stručnému prehľadu literatúry k téme. Aby som sa vyhla vágnemu alebo nejasnému pochopeniu mojej práce, v ďalšej kapitole definujem niekoľko kľúčových pojmov, ktoré budem v práci používať. Medzi tieto pojmy patria:

- *Internetová literatúra*
- *Fiktívna naratívna literatúra*
- *Online fikcia*
- *Participatívny charakter online literatúry*
- *Uzdravujúca funkcia poviedok*

Následne v osobitnej kapitole priblížim samotného autora, jeho život a spôsob, akým sa vďaka online publikovaniu stal populárnym. Potom čitateľom ponúknem komplexnejší pohľad na sociálne a kultúrno-spoločenské podmienky, ktoré sprevádzali vznik knihy aj filmov a do veľkej miery ovplyvnili Zhangovu tvorbu.

V praktickej časti potom bližšie predstavím knižku *Cong ni de quan shijie luguo* a vybrané poviedky – *Cong ni de quan shijie luguo* (从你的全世界路过/ *I Belonged to You/ Prechádzajúc tvojím svetom*) a *Baiduren* (摆渡人/ *The Ferryman/ Prievozník*). Okrem toho tiež krátko zmienim niektoré z ostatných poviedok, ktorých prvky sa objavili v jednotlivých filmových spracovaniach. Potom predstavím oba filmy. V nasledujúcich kapitolách sa budem venovať komparácii poviedok a filmov so zameraním sa na jednotlivé vybrané charakteristické črty Zhangovej tvorby (porov. 1.2). Jednotlivým oblastiam venujem osobitné podkapitoly. Každá z nich sa bude začínať stručným úvodom, kde bližšie špecifikujem konkrétnu oblasť, a následne ju budem ilustrovať na konkrétnych príkladoch z poviedok. V druhej časti sa pokúsím tie isté črty odhaliť v jednotlivých filmových spracovaniach, tiež za pomoci konkrétnych príkladov a svoje zistenia v krátkosti zhrnúť.

Komparácia je založená na výsledkoch podrobnej analýzy oboch poviedok a filmových spracovaní. Pre účely diplomovej práce som vytvorila pracovný preklad oboch skúmaných

poviedok do slovenčiny, ktorý je súčasťou príloh k práci. Ku všetkým skúmaným dielam som si tiež vytvorila podrobné poznámky pre všetky zvolené oblasti (vybrané charakteristické črty), vrátane ukážok z poviedok a časových stôp týkajúcich sa dôležitých pasáží z filmov. Tie som následne, pre každú zvolenú oblasť, porovnávala tak, aby som bola schopná odpovedať na otázky stanovené v úvode (1.2).

V závere práce sú zhrnuté moje zistenia, ku ktorým som dospela na základe výsledkov komparácie.

1.4 O voľbe témy práce

Prvým z dôvodov, prečo som sa rozhodla porovnať filmy a knihu, je to, že ma veľmi zaujala Zhangova tvorba. Na zbierku poviedok som narazila náhodou, keď som hľadala vhodný text na preklad z čínštiny. Zaujal ma štýl, ktorým sú poviedky písané, ale aj témy, ktorých sa dotýkajú. Oslovila ma schopnosť autora vtiahnuť čitateľa do deja prostredníctvom netypickej postavy rozprávača, ktorá nesie meno autora, čo dáva poviedkam pocit realistickosti a v čitateľovi vyvoláva silný emocionálny zážitok.

Keď som potom neskôr narazila na dve filmové adaptácie rôznych poviedok z knihy, bola som zvedavá, do akej miery sú schopné zachytiť to, čo sa Zhangovi podarilo vytvoriť v knihe. Okrem toho som sa dozvedela, že sa Zhang Jiajia osobne podieľal na tvorbe oboch filmov (autor scenáru/režisér). Preto ma zaujímalo, do akej miery je možné vidieť Zhangov vplyv v jednotlivých filmových adaptáciách. Uvedomujem si, že akákoľvek adaptácia knižného diela so sebou nesie rad rozdielov, či už v zmysle vypustenia určitých častí, alebo naopak pridania či pozmenenia častí tak, aby bol film atraktívnym pre čo najširšiu skupinu divákov. Oba filmy sú adaptáciou jednej z poviedok z rovnakej knihy od rovnakého autora. Aj keď ide o dve rôzne poviedky, predpokladala som, že by téma a štýl, akým sú písané, mohli niesť určité podobné vlastnosti, ktoré sa mohli preniesť aj do filmových adaptácií. Celkom špecifickou kategóriou je už spomenutá postava rozprávača. V knižnej predlohe sa do tejto úlohy štylizuje samotný autor, čo poviedkam dodáva pocit autentickosti. Postava rozprávača sa však prenáša aj do oboch filmov, kde existuje v postave menom Chen Mo a mňa zaujímalo, aké rozdiely alebo spoločné vlastnosti sa objavia vo filmoch v súvislosti s touto postavou.

Druhým dôvodom je to, že chcem slovenským čitateľom aspoň trochu priblížiť literárne dielo populárneho čínskeho autora. O čínskej literatúre sa na slovenských základných ani stredných školách takmer vôbec neučí (Schindlerová 2021) a väčšina ľudí sa s modernou čínskou tvorbou ani nestretne, pretože často nie je dostupná a preložená. Zhangova tvorba je

však natoľko zaujímavá, že je škoda o nej a jej autorovi nevedieť. Súčasťou práce je preto aj pracovný preklad dvoch kľúčových poviedok z knihy *Cong ni de quan shijie luguo* do slovenčiny, ktorý uvádzam v prílohe. Dúfam preto, že budem schopná svojou prácou aspoň malým dielom prispieť k tomu, aby sa čínska literatúra stala o niečo dostupnejšou a zaujímavejšou aj pre slovenských čitateľov.

2 Prehľad literatúry

2.1 Literatúra zaoberajúca sa Zhangovou tvorbou

Dielom *Cong ni de quan shijie luguo* sa v diplomovej práci s názvom *Urbanization and Internet Literature: Zhang Jiajia and His Healing Story* zaoberala už Shayue Qi (2020). Skúmala, ako internet a platformy, ako je Sina Weibo, prispeli k budovaniu popularity diel podobných dielu *Cong ni de quan shijie luguo* a prečo sa tento žáner literatúry teší veľkej obľube medzi čitateľmi v Číne. Podľa nej za svoju popularitu vďaka toto dielo práve novým možnostiam, ktoré so sebou priniesol internet, a špecifickému, v tej dobe úplne novému spôsobu publikovania online, ktorý si zvolil Zhang Jiajia. Výber tém, ktorými sa Zhang vo svojich poviedkach venuje, podľa nej tiež odráža skúsenosti generácie ľudí narodených po Deng Xiaopingových reformách a ponúka odpovede na otázky, s ktorými sa títo ľudia musia často vysporadúvať. V druhej časti práce Shayue Qi popisala „healing“ (uzdravujúcu) funkciu⁴ Zhangových poviedok. V definícii vychádza z čínskeho pomenovania *zhiyu* (治愈), čo znamená liečiť. Literatúra, ktorá túto uzdravujúcu funkciu nesie, v Číne spadá do kategórie takzvanej *zhiyu xi zuopin* (治愈系作品), čo by sa dalo preložiť ako literatúra uzdravujúceho charakteru. Autorka poukazuje na to, ako Zhang prostredníctvom svojej tvorby, v ktorej kladie dôraz na lásku, starostlivosť, empatiu a súcit medzi priateľmi, rodinnými príslušníkmi a životnými partnermi, povzbudzuje čitateľov k prekonávaniu ťažkostí a dodáva im nádej v ťažkých životných situáciách spojených s finančným stresom a posune v spoločnosti či rodinných vzťahoch, ktorý so sebou prináša urbanizácia. Prostredníctvom rozprávača, ktorý nesie meno samotného autora, sa Zhang pre čitateľov stáva akýmsi mentorom, ktorý im cez príbehy v poviedkach dodáva silu bojovať, pocit spolupatričnosti a empatie, a tiež nádej, že v skutočnosti nikto nie je sám a všetko sa dá zvládnuť.

---

⁴ V orig. *healing function*

Napriek tomu, že ide o diplomovú prácu považujem toto dielo za užitočný zdroj, najmä čo sa týka definície uzdravujúcej funkcie Zhangových poviedok, ktorú sa následne snažím odhaliť v ich filmových adaptáciách.

O kultúrnej tvorbe uzdravujúceho charakteru píšu aj Zhu (朱强) a Wang (王贵苏) v článku s názvom *Tvorba uzdravujúceho charakteru: Iný prístup k psychologickému adaptácii mládeže* (2015) kde sa bližšie zaoberajú skúmaním pôvodu tohto výrazu a poukazujú na ďalšie dôvody, prečo je takáto „uzdravujúca kultúra“ – literatúra, hudba, film, televízia... – potrebná, a prečo sa teší takej veľkej obľube medzi mladými ľuďmi. Termín podľa nich pochádza z Japonska a začal sa používať až po roku 1999. Zahŕňa prostriedky zábavného charakteru, ktoré využívajú rôzne spôsoby na to, aby mladým ľuďom uľavili od stresu spôsobeného nadmerným tlakom, úzkosťami či depresiou. Za príkladné dielo si zvolili práve Zhangovu zbierku poviedok *Cong ni de quan shijie luguo*.

Yang Ling, odborná asistentka na Univerzite v Xiamene, ktorá je spolu editorkou a zároveň jednou z autoriek knihy *Love Stories in China* (2020) sa v kapitole „Tiny Times, persistent love: gender, class and relationships in post-1980s bestsellers“ venovala porovnaniu tvorby Guo Jingminga a Zhang Jiajia. Zamerala sa predovšetkým na netradičné zobrazenie feminity a maskulinity v jednotlivých dielach. Zhangovu tvorbu opisuje ako takú, ktorá zobrazuje vyvážené vzťahy, kde tak muži, ako aj ženy konajú úprimne, bez vypočítavosti a intríg. Zatiaľ čo v súčasnej čínskej spoločnosti prevláda genderová nerovnováha v tom, ako sú ideálni partneri rôzne definovaní – muži na základe sociálneho statusu a bohatstva, ženy na základe vzhľadu a charakteru –, Zhang vo svojich poviedkach ponúka genderovo neutrálnu a nematerialistickú alternatívu ideálneho partnera. Yang poukazuje na rozdiel medzi ideálom *tall-rich-handsome*,⁵ typickým pre modernú literárnu a filmovú tvorbu v Číne, v kontraste s tým, ako mužov vo svojich poviedkach vykresľuje Zhang. Muži v jeho poviedkach prežívajú emócie, sú schopní úprimne a hlboko milovať, prežívajú utrpenie spôsobené stratou milovanej osoby a nie sú elitárski, sexistickí či nacionalistickí. Zo zistení, ktoré spracovala Yang, vychádzam vo svojej práci predovšetkým v kapitole venovanej zobrazovaniu maskulinity v Zhangových poviedkach.

---

⁵ Typickým príkladom je tzv. *Idol drama* (ouxiang ju) – televízny žáner populárny v Ázii, ktorý využíva príťažlivých mladých hercov ako marketingový ťah pre zvýšenie popularity a predaja. Témou je často romantický vzťah dvoch mladých ľudí v modernom prostredí.

2.2 Teória k problematike internetovej literatúry v Číne

Kľúčovým dielom pre túto oblasť je kniha *Internet Literature in China* (2015), ktorej autorom je Michel Hockx. Zaoberá sa vývojom online literatúry v Číne a jej vplyvom na čínsku kultúru a spoločnosť v rokoch 2000 až 2013. Poskytuje prehľad histórie internetovej literatúry v Číne, charakteristiku online tvorby a spôsoby, akými bola internetová literatúra prijatá a hodnotená. Publikácia opisuje sociálne a politické dôsledky internetovej literatúry a tiež to, akým spôsobom odráža meniace sa hodnoty a postoje čínskej spoločnosti. Okrem toho autor skúma vzťah medzi internetovou literatúrou a tradičnými vydavateľstvami a tiež potenciál online tvorby pri formovaní budúcnosti čínskej literatúry. Z tohto diela som vychádzala predovšetkým v časti, kde definujem pojem *internetová literatúra* a stručne opisujem jej históriu.

Ďalším užitočným zdrojom týkajúcim sa online literatúry v Číne je článok *Chinese online fiction: taste publics, entertainment, and Candle in the Tomb* (2011). Autorom je austrálsky profesor Alexander Lugg a v publikácii sa zaoberá rastúcim trendom online fikcie v Číne a jej rastúcou popularitou medzi konzumentmi a producentmi (autormi). Zameriava sa predovšetkým na dve hlavné otázky, a to, či existujú dôležité rozdiely medzi online fikciou a papierovou fikciou, ako aj to, či participatívny charakter online fikcie vedie k oživeniu literárnej tvorivosti v čínsky hovoriacom svete. Okrem toho sa zaoberá aj vývojom trhu pre tento typ fikcie a tým, ako funguje takzvaná „*attention economy*“, čiže ekonomika, kde sú autori nútení zápasť o pozornosť čitateľov, čo často znamená nutnosť prispôbovať témy a obsah tomu, po čom je práve najväčší dopyt. Táto práca mi pomohla lepšie definovať pojem *participatívny charakter online literatúry*.

2.3 Teória k porovnávaní knihy a jej filmovej adaptácie

Kľúčovou publikáciou, z ktorej som vychádzala v tejto oblasti, je kniha *Books in Motion: Adaptation, Intertextuality, Authorship*, ktorej autorkou je Mireia Aragay (2005). Zaoberá sa teóriami adaptácie kníh do filmov. Skúma vzťahy medzi literárnymi dielami a ich adaptáciami vo filmovom priemysle a uvažuje o intermediálnosti adaptačného procesu. Zaoberá sa rôznymi jazykmi filmu a literatúry a ich vzájomným pôsobením v procese adaptácie. Berie do úvahy rôzne faktory, ktoré tento proces ovplyvňujú, ako sú napríklad rozhodnutia scenáristov, režisérov, producentov a iných ľudí, ktorí sa na tomto procese podieľajú. Taktiež rieši úlohu autorstva v adaptáciách a možnosť vnímať adaptácie ako individuálne tvorivé diela.

Ďalším dôležitým dielom je kniha *Narrative in fiction and film* (2000) od Jakoba Lothe. V tejto publikácii predstavuje kľúčové koncepty naratívnej teórie (autor, rozprávač, čas, perspektíva, charakteristika, ...), ktoré ilustruje na konkrétnych príkladoch literárnej a filmovej tvorby.

Za zmienku tiež určite stojí článok *On Book to Movie Adaptations* (2019), ktorého autorom je Steluta Stan. Článok sa zameriava na symbiotický vzťah medzi knihami a filmami v kontexte adaptácie ikonických románov, poviedok či noviel do filmovej podoby. Skúma, akým spôsobom dochádza k ich upraveniu tak, aby zaujalo čo najširšie publikum.

3 Definícia pojmov

3.1 Internetová literatúra (definícia a história)

3.1.1 Definícia

V širokom slova zmysle sa pod pojmom literatúra chápe všetko, čo je napísané. Literárne diela môžeme ďalej rozdeliť podľa ich funkcie na vecnú literatúru a umeleckú literatúru. V užšom slova zmysle za literatúru pokladáme len umeleckú literatúru (poézia, próza, dráma). S vedeckým pokrokom, nástupom počítačov a internetu sa vo svete literatúry objavuje nová forma, ktorú môžeme nazvať elektronickou alebo internetovou literatúrou. V širšom slova zmysle do tejto kategórie spadá akýkoľvek literárny text, ktorého podstatou je elektronický element – kód (Hockx 2015, s. 8). Môže to byť teda akýkoľvek text publikovaný na internete. V kontexte mojej práce však budem pojmom *internetová literatúra* označovať umeleckú literatúru, ktorá bola primárne publikovaná na internete. Poviedky zozbierané v knihe *Cong nide quan shijie luguo* Zhang Jiajia pôvodne zverejšoval online na mikroblogovej platforme Sina Weibo.⁶ Môžeme ich teda logicky zaradiť k žánru internetovej literatúry. Okrem toho, že ide o internetovú literatúru, je však potrebné si uvedomiť, že ide o internetovú literatúru, ktorá vznikla v Číne. V tejto kapitole sa preto pokúsím stručne opísať históriu internetovej literatúry v Číne a hlavný rozdiel v porovnaní s internetovou literatúrou na Západe.⁷

3.1.2 Začiatky internetovej literatúry

Vznik internetu je spojený so vznikom počítačov, ku ktorému došlo po roku 1945. Názov „internet“ bol prvýkrát použitý až v roku 1987. Koncom dvadsiateho storočia mal už

---

⁶ Sina Weibo je populárna čínska sociálna sieť podobná kombinácii Twitteru a Facebooku.

⁷ USA a Západná Európa

viac než 250 miliónov užívateľov a toto číslo aj naďalej rýchlo rástlo. V Číne bol prvý internetový server založený v roku 1994 (Qi 2020, s. 25). V dobe, keď Zhang začal publikovať svoje poviedky online, mal internet už viac než dve miliardy užívateľov. Okrem internetových kaviarní a počítačov sa k pripojeniu na internet postupne začali čoraz častejšie používať aj smartfóny, čo výrazne uľahčilo prístup k internetu pre širokú verejnosť. Internet sa veľmi rýchlo stal priestorom pre najrôznejšie aktivity, medzi ktorými nechýbalo ani publikovanie literárnych textov online. Hockx (2015, s. 8) poukazuje na to, že zatiaľ čo na Západe na publikovanie internet využívali predovšetkým autori, ktorí chceli experimentovať netradičnými formami literárnych textov, ako sú napríklad hypertextová alebo interaktívna fikcia,⁸ v Číne sa len veľmi zriedka objavili pokusy o nelineárnu alebo iným spôsobom netradičnú tvorbu. Hockx (2015) tvrdí, že tento rozdiel má na svedomí predovšetkým náročný proces, ktorý musia autori v Číne podstúpiť, keď chcú vydať svoju tvorbu v knižnej podobe. Musia pre knihu získať jedinečné číslo (ISBN), ktoré však distribuujú len veľké, štátom regulované vydavateľstvá. Okrem toho musí kniha spĺňať určité kritériá a prejsť cenzúrou, čo znamená, že nesmie obsahovať niektoré témy alebo motívy. Celý tento proces je časovo aj finančne náročný. Internet na publikovanie v Číne preto začali využívať začínajúci spisovatelia, pretože takto sa ich tvorba dostala k širokému publiku oveľa jednoduchšie. Z tohto dôvodu medzi čínskou internetovou literatúrou typicky nájdeme všetky druhy klasických literárnych foriem a žánrov od románov cez novely, poviedky, eseje až po poéziu a drámu (Hockx 2015, Qi 2020, s. 19).

3.1.3 Popularita internetovej literatúry v Číne – štatistika

Hockx (2015) ďalej poukazuje na to, že spolu s rýchlym vývojom internetu v Číne došlo k obrovskému nárastu popularity internetovej literatúry, čínsky označovanej *wangluo wenxue* (网络文学). Odvoláva sa na štatistiku čínskeho štátneho orgánu *Zhongguo Hulian Wangluo Xinxi Zhongxin* (中国互联网络信息/ *China Internet Network Information Center/ CNNIC*), z 9. januára 2012, ktorá ukázala, že až 39,5 % všetkých užívateľov internetu v Číne využilo internet pre prístup k online literatúre, čo je percento porovnateľné s tým, ktoré označuje počet užívateľov využívajúcich internet pre nakupovanie online (CNNIC 2012). Počas roku 2013 toto číslo vzrástlo na 44,4 % všetkých užívateľov internetu v Číne (CNNIC 2014). Mnoho diel, ktoré boli pôvodne publikované na internete, bolo vďaka veľkej popularite neskôr vydaných knižne a mnoho z nich bolo tiež adaptovaných do filmových alebo seriálových spracovaní. Akademik

---

⁸ Experimentálna, často nelineárna tvorba – snaha využiť potenciál, ktorý WWW/internet ponúka.

⁹ Čínsky štátny orgán, ktorý zodpovedá za správu a dohľad nad všetkým, čo súvisí s internetom v Číne.

Wang Xiaoming (2011) delí pomyselnú „literárnu mapu Číny“ na dve hlavné časti – tlačенú literatúru a internetovú literatúru, pričom podľa neho majú obe tieto oblasti množstvo ďalších zložiek. Yang (2020) vo svojom článku zmieňuje tri hlavné prúdy čínskej literatúry 21. storočia, ako ich vymedzil literárny kritik Bai Ye (2006):

„Kritik Bai Ye poukazuje na to, že existujú tri hlavné prúdy čínskej literatúry 21. storočia: Klasická tlačенá literatúra publikovaná v etablovaných literárnych časopisoch, komerčná tlačенá literatúra, napríklad literatúra Young adult (qingchun wenxue/ literatúra mladých dospelých), ktorú vydávajú komerčné vydavateľstvá a internetová literatúra publikovaná online.“

Hockx (2015) tiež poukazuje na to, že diela internetovej literatúry, ktoré neskôr vyšli v knižnej podobe, nie sú v čínskych kníhkupectvách zaradené medzi ostatné romány, ale majú špeciálnu sekciu pomenovanú *online fikcia*. Je teda zrejme, že internetová literatúra je neoddeliteľnou súčasťou súčasnej literárnej scény v Číne.

3.1.4 Najstaršia internetová literatúra v čínskom jazyku

Najstaršia internetová literatúra v čínskom jazyku vznikla paradoxne mimo Číny. Objavila sa v elektronickom študentskom časopise *Huaxia Wenzhai* (华夏文摘) založenom čínskymi študentmi v USA v roku 1991 (Hockx 2015, s. 30, Chen 2012, s. 540). Na pevninskej Číne sa internetová literatúra začala objavovať až okolo roku 1995 na takzvaných nástenkových systémoch (*Bulletin Board Systems/BBS*) na serveroch niektorých univerzít. Trendom bolo predovšetkým kopírovať tvorbu taiwanských autorov. Prvým dielom internetovej literatúry, ktoré sa stalo extrémne populárnym, je dielo *Prvý intímny kontakt* (第一次的亲密接触). Autorom je Cai Zhiheng (蔡智恒; ID: Pizicai, 痞子蔡), ktorý ho začal postupne publikovať v roku 1998 na taiwanskej BBS platforme. Odtiaľ bolo následne kopírované a znovu uverejňované čitateľom z pevninskej Číny na tamojšej BBS platforme. Vďaka veľkej popularite zanedlho vyšla aj tlačенá verzia tohto diela, ktorá sa ešte v tom istom roku stala bestsellerom, čím sa internetová literatúra dostala do povedomia širokej verejnosti (Hocks 2015, s. 31, Jing 2012, s. 541). BBS platformy, ako napríklad *Tianya fórum* (天涯论坛) alebo *Baidu nástenka* (百度贴吧) sú aj v súčasnosti využívané na publikovanie internetovej literatúry.

Autormi, ktorí sa preslávili práve prostredníctvom publikovania na týchto platformách sú napríklad Dangnian Mingyue (当年明月), ktorý napísal *Čo sa dialo za dynastie Ming* (明朝那些事), Murong Xuecun (慕容雪村), ktorý je autorom *Chengdu, prosím dnes v noci na mňa*

zabudni (成都, 今夜请将我遗忘) a A Bu (阿布), ktorý napísal dielo o pacientovi, trpiacom na leukémiu s názvom *Pamäti spísané pred smrťou* (死前写个回忆录) (Qi 2020, s. 22).

3.1.5 Literárne diskusné fóra

Neskôr sa začali objavovať na literatúru zamerané diskusné fóra (*luntan*). Okrem toho, že boli jednoduché na používanie, interaktívne funkcie umožňovali registrovaným užívateľom nie len publikovať vlastnú tvorbu, ale tiež interagovať s tvorbou iných užívateľov prostredníctvom komentárov a diskusných vláken k jednotlivým príspevkom. Neregistrovaní užívatelia síce nemohli publikovať vlastnú tvorbu, ale stále mali prístup k čítaniu obsahu a mohli uverejňovať komentáre. V dôsledku toho vznikali rôzne sekcie alebo samostatné literárne diskusné fóra zamerané na konkrétne žánre – žánrová fikcia.¹⁰ Populárne literárne diskusné fóra vyžadovali určitú formu dohľadu nad tým, čo sa na nich publikuje. Striktnejšiu alebo menej striktnú formu cenzúry tak pred uverejnením príspevkov vykonávali moderátori, ktorí dbali nie len na obsah, ale aj na literárnu kvalitu príspevkov. Predchádzalo sa tak potenciálnym problémom, ktoré so sebou nesie publikovanie nepovoleného obsahu, a zároveň sa tým zabezpečovalo dodržiavanie určitej literárnej úrovne internetovej literatúry. Väčšie literárne fóra tiež organizovali rôzne stretnutia a súťaže, publikovali online magazíny a pridávali návrhy a odporúčania na rôzne témy, o ktorých potom užívatelia písali (Hockx 2015, s. 33). Jedným z najznámejších literárnych diskusných fór bolo fórum *Banyan Tree* (榕树下), založené v roku 1997 ako osobný web.¹¹ O dva roky neskôr sa z webu stalo literárne diskusné fórum, ktoré neskôr prerástlo do komplexného literárneho webu, prostredníctvom ktorého bolo možné publikovať aj samotné diela. Publikovali tu napríklad Anni Baobei (安妮宝贝, vlastným menom Li Jie 励婕) a Murong Xuecun (慕容雪村), ktorých prvá online tvorba vyšla aj v knižnej podobe, práve vďaka spoločnosti Banyan Tree. Veľmi populárnym dielom na tejto stránke bol aj denník onkologického pacienta Lu Youqinga (陆幼青) s názvom *Rande so smrťou* (死亡日记). V roku 2002 mala spoločnosť Banyan Tree okrem literatúry už presah aj do iných médií. Vlastnila napríklad rádiostanicu, vlastné vydavateľstvo, uverejňovala texty s nahovoreným zvukom a okrem toho mali sekciu venovanú online verziám niektorých populárnych publikácií „klasických“ autorov, akými sú napríklad Wang Anyi (王安忆) alebo

---

¹⁰ Populárna literatúra, ktorá sa dá jednoznačne zaradiť k určitému žánru – napr. fantasy, romantická literatúra, ... (nesú charakteristické črty pre daný žánr – fantastické prvky, mýtické bytosti; milostný trojuholník a pod.) Zameriavajú sa často predovšetkým na zápletku a nie na charakterový vývoj postáv.

¹¹ Zakladateľ – Zhu Weilian (朱威廉 William Zhu) – človek americkej národnosti, ktorý sa v roku 1994 presťahoval do Šanghaja.

Shi Tiesheng (史铁生) (Hockx 2015, s. 38 – 39). V priebehu rokov došlo k silnej komercializácii týchto fór. Hlavným obsahom sa stala práve dlhá žánrová fikcia a prístup k obsahu bol často spoplatnený. Primárnym cieľom autorov bolo získanie dostatočne veľkej popularity online, aby svoje diela mohli vydať knižne. Aj fórum *Banyan Tree* potom, čo ho odkúpila spoločnosť *Shanda* vlastníaca väčšinu literárnych fór žánrovej fikcie v Číne, do roku 2011 prešlo podobnými zmenami, len s tým rozdielom, že jeho obsah bol stále dostupný bezplatne (Hockx 2015, s. 42). Populárnou stránkou, ktorá sa v súčasnosti venuje žánrovej fikcii je napríklad fórum Starting Point (起点中文网) (Qi 2020, s. 24). Mnohé z diel žánrovej fikcie boli neskôr publikované knižne a často adaptované do filmových alebo seriálových spracovaní. Príkladom sú napríklad diela *Prečo flauta stíchla* (何以笙箫默), *Šarlátové srdce* (步步惊心) a *Legenda o Zhen Huan* (后宫甄嬛传), ktoré boli adaptované do podoby televíznych seriálov (Qi 2020, s. 24).

3.1.6 Blogy

Prvé blogy sa začali objavovať od roku 2005. Medzi najpopulárnejšie patrili blogy Han Hana (韩寒) a Su Jinglei (徐静蕾). Na rozdiel od literárnych fór spravidla ponúkajú len tvorbu jediného autora s možnosťou pridávania komentárov, a nie sú tak interaktívne. Využívajú ich preto predovšetkým osobnosti, ktoré už dosiahli určitý stupeň popularity a majú väčšiu fanúšikovskú základňu.

3.1.7 Mikroblogy – Sina Weibo

Zhang Jiajia si však pre svoje poviedky nevybral ani jednu z vyššie zmienených platforiem. Qi (2020) vo svojej práci podotýka, že ľudí, ktorí svoju tvorbu zverejňujú na literárnych diskusných fórach, blogoch alebo BBS platformách je veľmi veľa, čo znamená, že pre začínajúcich autorov je veľmi náročné preraziť a zviditeľniť sa. Okrem toho sú tieto platformy zamerané primárne na literatúru, čo prirodzene obmedzuje dosah diel na limitované publikum (Qi 2020, s. 25). Mnoho autorov sa preto rozhodlo experimentovať a skúšať zverejňovať svoju tvorbu na netradičných platformách. Zhang si pre svoje poviedky zvolil platformu Sina Weibo.

Sina Weibo (新浪微博) je čínska mikrobloginá platforma založená spoločnosťou Sina v roku 2009. Mikroblogin je typ sociálnej siete, ktorý sa zameriava na krátku formu príspevkov, časté updaty a online komunikáciu s ľuďmi v reálnom čase. Typickým príkladom u nás je Twitter alebo Tumblr. Dĺžka príspevkov je zvyčajne obmedzená na konkrétny počet znakov. V porovnaní s klasickým blogom sú mikrobloginy interaktívnejšie (komentovanie, zdieľanie,

preposielanie, označovanie, krátke správy, ...), vďaka čomu majú potenciál dostať sa k širokému publiku a zaujať veľké množstvo ľudí. Je to zároveň najrýchlejší spôsob, ako svoj obsah (text, obrázok, video) zdieľať s obrovským množstvom ľudí.

Už v roku 2013, keď Zhang zverejnil väčšinu svojich poviedok, bola platforma Sina Weibo jednou z najpopulárnejších mikroblogových platforiem v Číne (*China Internet Watch* 2014). Vďaka interaktívnym funkciám, jednoduchému užívateľskému prostrediu a bohatej užívateľskej základni bola práve táto platforma ideálnym prostredím na získanie pozornosti. Publikovanie vlastnej tvorby na mikroblogovej platforme, akou je aj Sina Weibo, so sebou nesie množstvo výhod. Príspevky napríklad nemusia čakať na schválenie moderátorom ako na literárnych diskusných fórach, publikovanie je jednoduchšie ako vytváranie a udržiavanie osobného blogu, ktorý vyžaduje komplexnejšie a dlhšie príspevky a zverejnený obsah sa neobmedzuje na úzku skupinu ľudí zaujímavých sa o literatúru, ale zobrazí sa aj ľuďom, ktorí by literárne diskusné fóra alebo BBS platformy normálne nenavštívili. V kontexte publikovania internetovej literatúry bol však problémom obmedzený počet znakov pre každý príspevok. Pre platformu Sina Weibo to bolo 140 znakov, čo nestačí ani na zverejnenie krátkej poviedky. Zhang Jijia však našiel spôsob, ako tento problém vyriešiť a naplno využiť potenciál mikroblogu pri publikovaní svojej tvorby. Spôsobu, akým Zhang publikoval svoje poviedky na tejto platforme, sa budem podrobnejšie venovať v kapitole venovanej Zhangovi a jeho tvorbe.

3.2 Fiktívna naratívna literatúra

Aby sme mohli definovať pojem *fiktívna naratívna literatúra*, musíme si najskôr ujasniť, čo chápeme pod pojmom fikcia a čo označujeme pojmom naratívna literatúra. Pojem fikcia je veľmi široký a zahŕňa tvorbu, ktorá nie je založená výhradne na skutočnosti a faktoch, ale je úplne, alebo aspoň sčasti vymyslená. Môžeme ním tak označiť napríklad filmy, seriály, niektoré stolné a počítačové hry, rozhlasové hry, ale aj piesne, básne, legendy, bajky, poviedky a iné druhy literárnej tvorby. Podstatou naratívnej literatúry je zas to, že je založená na rozprávaní, čo znamená, že má príbeh. Ide teda o literárny žáner popisujúci tok udalostí, ktorý môže a nemusí byť chronologický. Nemusí však byť nutne vymyslený ale môže popisovať aj skutočnosť. Pojmom *fiktívna naratívna literatúra* teda označujeme napísané príbehy, ktoré sú úplne alebo sčasti vymyslené. Patria sem teda napríklad romány, novely, poviedky, ale aj komiksy, legendy, bajky, eposy, atď.

V kontexte svojej práce pod pojmom fiktívna naratívna literatúra chápem predovšetkým Zhangove poviedky (majú dej, sú sčasti alebo úplne vymyslené a ich dej sa môže odvíjať

chronologicky, ale aj nelineárne – napr. použitím retrospektívy), ako aj jeho predošlé alebo neskoršie publikácie.

3.3 Online fikcia

V snahe definovať pojem *online fikcia* vychádzam z anglického pojmu *fiction*, ktorý okrem čohokoľvek vymysleného, ako sme tento pojem chápali v predošlej podkapitole, v angličtine kolektívne označuje viaceré druhy prózy. Pod pojmom fikcia sú tak v tomto prípade zahrnuté práve romány, novely, poviedky či eseje. Pojem *online fikcia* tak prirodzene označuje umeleckú literatúru, zvlášť prózu, ktorá je alebo primárne bola publikovaná v online prostredí internetu, či už na webových stránkach, diskusných fórach, literárnych fórach, sociálnych sieťach, blogoch, mikroblogoch alebo v smartfónových aplikáciách, bez ohľadu na to, či ide o online romány, poviedky, alebo online novely.

V kontexte tejto práce pojem *online fikcia* používam primárne v súvislosti s Zhangovými poviedkami a jeho ostatnou tvorbou. Tento pojem tiež využívam ako synonymum pre internetovú literatúru v prípade, že nie je dôležité, o aký žáner prózy v danom prípade ide.

3.4 Participatívny charakter internetovej literatúry

Spoločné tvorenie literatúry v Číne nie je novinkou (Hockx 2015, s. 41). Už oddávna tu fungovali rôzne spolky alebo stretnutia medzi priateľmi, kde dochádzalo k spoločnej tvorbe predovšetkým poézie. Centrom týchto literárnych stretnutí bolo napríklad krásne mesto Hangzhou. Bola to však väčšinou spoločná tvorba viacerých autorov – básnikov, poetiek, spisovateľov, filozofov... Neskôr síce bola a je možná komunikácia s autorom diela, napríklad prostredníctvom listov alebo e-mailov, v ktorých mu čitatelia mohli klásť otázky k už vydanému dielu, táto komunikácia však nemá priamy vplyv na obsah toho konkrétneho diela.

Až internetová literatúra priniesla možnosť takmer priamej interakcie medzi autorom a čitateľmi v reálnom čase, počas toho, ako to či ono konkrétne dielo vzniká. Hockx pri analyzovaní literárneho diskusného fóra *Banyan Tree* podotýka, že „...pre autorov, ktorí na tomto fóre v tom čase publikovali, nebola cieľom len samotná tvorba textu, ale mali záujem práve o tvorbu v komunite. Literatúru chápali ako akt spoločenskej komunikácie, čím sa nie len zaradili medzi postmoderných a populárnych autorov, ale zároveň tak pokračovali v čínskej

kultúrnej tradícii tvorenia v spoločenstve, aj keď sa tieto stretnutia presunuli do online prostredia“ (Hockx 2015, s. 41).

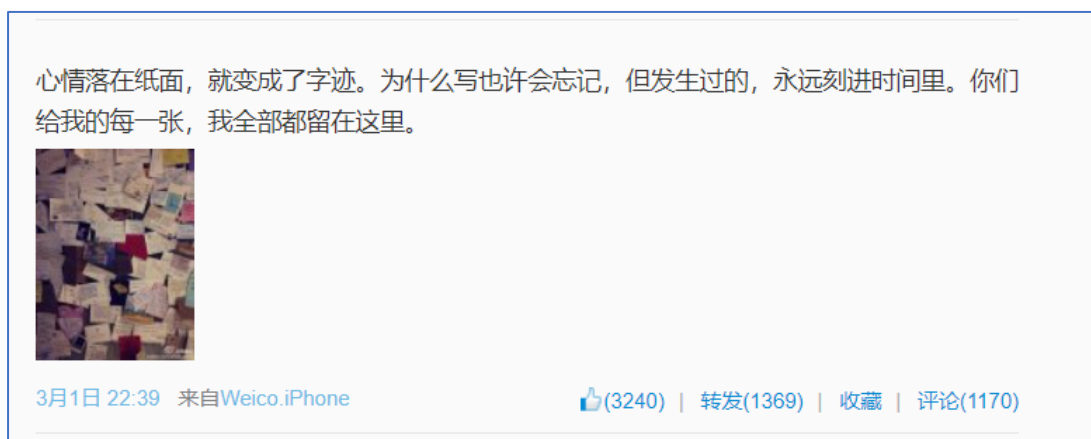
Okrem iných autorov sa však do tohto procesu tvorenia v prostredí internetovej literatúry zapájajú práve čitatelia – na diskusných fórach prostredníctvom komentárov a diskusných vlákien pod príspevkom, na blogoch vo forme komentárov a na mikroblogových platformách, čo je práve Zhangov prípad, a okrem komentárov aj prostredníctvom zdieľania, označovania a posielania krátkych správ. Tieto komentáre a správy ku konkrétnym príspevkom alebo konkrétnym pasážam v diele môžu autora inšpirovať natoľko, že sa rozhodne niektoré časti prepracovať, iné možno vynechať a inde zase niečo pridať. Dochádza k procesu spätnej editácie diela, čo znamená, že tá istá kapitola, ktorú bola zverejnená pred týždňom, môže o týždeň neskôr vyzeráť inak. Autor môže návrhy z komentárov tiež zapracovať do ďalšej kapitoly, môže na základe nich vytvoriť a vložiť do deja novú postavu alebo môže upraviť témy a zápletky na základe dopytu. Občas samotný autor zverejní otázku týkajúcu sa napríklad výberu mien postáv či nápadov na zápletky a čitatelia v komentároch môžu vyjadriť svoj názor, čo im dáva pocit akejsi prináležitosti a zainteresovanosti. Je potrebné si uvedomiť, že to nie sú klasickí čitatelia, ale sú to aj fanúšikovia konkrétneho autora alebo diela. Komentáre sú preto tiež pre mnohých autorov motiváciou pre ďalšie tvorenie (Chen 2012). Internet, ktorý ponúka interaktívne a dynamické prostredie bez výrazných editačných či vydavateľských obmedzení, jednoznačne prispel k zmene vzťahu medzi autorom, čitateľom a textom (Chen 2012, s. 539).

1 Zhang interaguje s komunitou (zverejnené 1. 3. 2014, zachytené 15. 4. 2023)

Na obrázku č. 1 môžeme vidieť príklad toho, ako Zhang kombinuje fyzickú a online interakciu so svojimi čitateľmi/fanúšikmi, keď na svojom profile zverejnil fotografiu odkazov, ktoré od nich dostal, s popisom, že si každý jeden odkladá na tomto mieste. V súčasnosti má tento príspevok z roku 2014 5657 lajkov, bol preposlaný 1671-krát a je k nemu uverejnených 1533 komentárov.

2 Zhang interaguje s komunitou (zachytené 3. 3. 2014 – Internet Archive Wayback Machine)

Vďaka internetovému archívu (obrázok č. 2) tiež môžeme vidieť, že už tri dni od zverejnenia mal tento príspevok 3240 lajkov, 1369 zdieľaní a 1170 komentárov, čo ukazuje mieru Zhangovej popularity a veľkosť jeho fanúšikovskej základne necelý rok po vydaní knihy *Cong nide quan shijie luguo*.

V kontexte tejto práce pojmom *participatívny charakter internetovej literatúry* označujem práve tento aspekt priamej interakcie medzi autorom a čitateľmi v reálnom čase počas tvorby literárneho diela. Hockx (2015, s. 32) tvrdí, že práve toto je hlavným rozdielom medzi tlačenou literatúrou a online fikciou v Číne. Je však potrebné zdôrazniť, že aj keď môžu čitatelia prostredníctvom komentárov alebo správ v konečnom dôsledku ovplyvniť podobu literárneho diela (zápletká, mená, charakterové vlastnosti), nemôžu priamo zasahovať do tvorby a sami editovať časti daného literárneho diela. Za originalitu a výslednú podobu stále zodpovedá autor a čitateľov nepovažujeme za rovnocenných spoluautorov (Chen 2012, s. 541). Shan (2017, s. 144 – 147) Participatívny charakter internetovej literatúry demonštruje práve na príklade diela *Cong nide quan shijie luguo*, kde bol názov pre knihu zvolený čitateľmi prostredníctvom hlasovania v ankete na Zhangovom profile na Sina Weibo.

3.5 Uzdravujúca funkcia poviedok

Definíciu uzdravujúcej funkcie Zhangových poviedok som prebrala tak, ako ju vo svojej diplomovej práci uvádza Shayue Qi, ktorá sa touto témou v práci zaoberala. Qi (2020, s. 49) v definícii vychádza z čínskeho pomenovania *zhiyu* (治愈), čo znamená liečiť. Literatúra, ktorá túto uzdravujúcu funkciu nesie, v Číne spadá do kategórie takzvanej *zhiyu xi zuopin* (治愈系作品), čo by sa dalo preložiť ako literatúra uzdravujúceho charakteru. Pomenovanie má pôvod v Japonsku, kde sa začalo používať približne v druhej polovici roku 1999 a označovalo hlavne ženy, ktoré sa objavili v niektorých reklamách a v ľudoch vyvolávali akýsi priam „liečivý“ pocit pokoja a spokojnosti (Baidu). Prvýkrát bol použitý v súvislosti s televíznou a filmovou herečkou Naoko Lijima, ktorá sa objavila v reklame na fľaškovú kávu značky GEORGIA. Neskôr sa spájal aj s japonskou herečkou a moderátorkou Yūka, ktorá takisto vystupovala v reklame na nápoje a s ďalšími herečkami. Neskôr toto pomenovanie začali ľudia používať aj v súvislosti s hudbou, filmovou či literárnou tvorbou, maľbami a ďalšími známymi osobnosťami (Baidu).

V Číne je to aj v súčasnosti bežne používaný pojem. Čínska online nákupná platforma Taobao aj v roku 2023 zverejnila zoznam dvesto „uzdravujúcich“ diel,¹² a na platforme Douban zas môžeme nájsť odporúčania na „uzdravujúce“ *anime* filmy.¹³

---

¹² Zoznam „uzdravujúcich“ diel na Taobao (2023): <https://www.taobao.com/list/product/%E6%B2%BB%E6%84%88%E7%B3%BB%E4%BD%9C%E5%93%81.htm>

¹³ Zoznam „uzdravujúcich“ *anime* filmov na platforme Douban (2023): <https://www.douban.com/doulist/855500/>

Autorka poukazuje na to, ako Zhang prostredníctvom svojej tvorby, v ktorej kladie dôraz na lásku, starostlivosť, empatiu a súcit medzi priateľmi, rodinnými príslušníkmi a životnými partnermi, povzbudzuje čitateľov k prekonávaniu ťažkostí a dodáva im nádej v ťažkých životných situáciách spojených s finančným stresom a posunom v spoločnosti či rodinných vzťahoch, ktorý so sebou prináša urbanizácia. Prostredníctvom rozprávača, ktorý nesie meno samotného autora, sa Zhang pre čitateľov stáva akýmsi mentorom, ktorý im cez príbehy v poviedkach dodáva silu bojovať, pocit spolupatričnosti a empatie, a tiež nádej, že v skutočnosti nikto nie je sám a všetko sa dá zvládnuť (Qi 2020, s. 49).

Zhang (2013) v predslove naznačuje, že si je vedomý „uzdravujúcej funkcie“, ktorú jeho poviedky čitateľom prinášajú, keď píše: „Ale viem, že ľuďom, ktorí si ich obľúbia, (poviedky) dokážu dodať trochu sily. Sily, aby dokázali čeliť svetu aj sami sebe...“¹⁴

4 Predstavenie autora

4.1 Zhang Jiajia

Zhang Jiajia (张嘉佳) je čínsky spisovateľ, scenárista, režisér a producent, ktorý sa preslávil vďaka svojej knihe *Cong ni de quan shijie luguo*. Vďaka svojmu špecifickému štýlu a unikátnym rozprávačským schopnostiam patrí v súčasnosti spolu s Han Hanom a Guo Jingmingom medzi najpopulárnejších čínskych autorov posledného desaťročia. Okrem toho patrí tiež medzi významné hlasy súčasnej čínskej kinematografie. Zhang sa vo svojej tvorbe venuje komplexite ľudských emócií, obzvlášť témam lásky, straty a hľadania seba samého. Pri písaní využíva hovorový aj poetický jazyk. Občas dokonca využíva prvky magického realizmu, kde kombinuje nadprirodzené elementy s dianím v každodennom živote, čo mu umožňuje komplexnejšie zobrazit' zložité ľudské emócie a vzťahy. Jeho príbehy majú často horko-sladký koniec a schopnosť vryť sa čitateľovi do pamäti. Zhang sa nepovažuje za celebritu. Tvrdí, že je len obyčajným človekom s talentom pre tvorivé písanie (Zhuo Mao de Niqui 2022, rozhovor č. 7).¹⁵

V porovnaní s už spomínanými populárnymi autormi sa Zhang Jiajia v diele *Cong nide quan shijie luguo* zameriava hlavne na romantický a realistický aspekt lásky a vzťahov. Zatiaľ čo Guo Jingming ktorý píše o mladých ľuďoch a ich vzťahoch, kladie dôraz na negatívne

---

¹⁴ V origináli: „但我知道，它们能给喜欢的人一点点力量，一点点面对自己的力量“

¹⁵ Kompilácia rozhovorov s Zhangom. Kanál: Zhuo Mao de Niqui (捉猫的泥鳅), Bilibili 2022 (Ďalej ako: Zhuo Mao)

aspekty, akými sú napríklad neopätovaná láska a zlomené srdce, Han Han píše skôr satirické, miestami priam irelevantné texty, ktoré odrážajú jeho vlastný rebelský a nekonformistický postoj k životu a vzťahom. Zhangove poviedky sú viac naturalistické. Ich jadrom zvyčajne nie je konkrétna zápleтка, ale zameriavajú sa skôr na dennodenný život hlavných postáv a často v nich môžeme objaviť filozofickú perspektívu k problematike lásky, vzťahov a života.

Zhang Jiajia sa narodil 22. júna 1980 v čínskom meste Nantong, v provincii Jiangsu. Jeho otec bol úradníkom a matka učiteľkou. Od raného veku bol fanúšikom bojových umení a futbalu. Už na základnej a na strednej škole rád písal slohy. V rokoch 1999 až 2003 vyštudoval informačný manažment na univerzite v Nankingu. Ani v tomto období sa však nevzdal písania. Sám povedal, že na univerzite cítil veľkú podporu zo strany pedagógov, keď sa chcel venovať kreatívnemu písaniu napriek tomu, že to nebol jeho odbor. Dokonca mu ponúkali aj možnosť zmeniť odbor, pokiaľ by chcel a potreboval viac pomôcť s písaním a rozvíjaním tohoto talentu. Už v roku 2002 publikoval časť svojej tvorby na BBS platformách (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 7 a č. 6). Počas svojho štúdia na univerzite bol členom niekoľkých študentských spolkov, z ktorých niekoľko sám založil. Okrem spolkov zameraných na literatúru, časopisy a noviny bol tiež súčasťou spolkov zameraných na hru Go, zbieranie známok a manga (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 7). Za zmienku tiež stojí jeho účasť v divadelnom spolku, kde spolupracoval na tvorbe scenárov. Už počas štúdia získal stáž v televíznej stanici v Nankingu. Nebol však spokojný so systémom, ktorý tam panoval, a preto podal výpoveď.

Po skončení štúdia na univerzite si nejaký čas nebol schopný nájsť prácu a sám povedal, že ani normálne pracovať nechcel (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 2). Presťahoval sa do Pekingu, býval blízko *Communication University of China* (中国传媒大学) a živil sa písaním novinových stĺpčiekov a scenárov pre divadelné hry a televíziu. Rodičom tvrdil, že pracuje ako úradník. V rokoch 2004 až 2005 si prešiel svojou prvou ťažkou depresiou. Okrem toho, že v Pekingu nemal veľa priateľov, mu v tomto období diagnostikovali srdcovú chorobu a on nemal dosť finančných prostriedkov na adekvátnu liečbu. Keď si Zhang na toto obdobie spomína, hovorí, že viac než pol roka nevyšiel z bytu. Sledoval dokola ten istý seriál a často uvažoval o samovražde. Život mu zachránil kamarát, ktorý sa kvôli nemu vrátil z Kanady (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1 a č. 2). Po tejto skúsenosti sa Zhang presťahoval naspäť do Nankingu (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 7).

Niekoľko rokov pracoval ako moderátor, neskôr ako programový riaditeľ pre Nankingskú televíziu a objavil sa aj ako spolu moderátor v niekoľkých televíznych šou televíznej stanice v Jiangsu (Qi 2020). Bol tiež hlavným editorom niekoľkých časopisov,

z ktorých však okrem dvoch väčšina zbankrotovala. Popri tom tiež pokračoval v tvorbe scenárov.

Jeho prvá kniha, *Takmer hrdinom* (几乎成了英雄) vyšla v roku 2005. Knižné vydanie sprevádzali viaceré neprijemnosti¹⁶ a táto knižka autorovi nepriniesla slávu. O tri roky neskôr vydal knižku *Zalúbené listy* (情人书), ktorá si na internete vyslúžila viac než milión videní, ale jej knižné vydanie bolo opäť sklamaním.

V roku 2011 požiadal o ruku – teraz už bývalú – manželku Xue Jing (薛婧) v živom vysielaní programu *Huanxi Wronged Family* (Yang 2020, s.158, Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 12). Tento akt mu priniesol istú mieru popularity na internete. Jeho manželstvo však netrvalo dlho a skončilo sa bolestivým rozchodom. So sklamaním sa Zhang vyrovnával ťažko. V rokoch 2012 – 2013 prežil druhé obdobie ťažkej depresie. Čas zabíjal v baroch a veľa pil. Sám tvrdí, že za jeden rok vypil až štyristo fliaš vodky. Za rok úplne zošedivel, znovu sa rozhodol opustiť Nanking a nejaký čas cestoval, až kým sa mu neminuli peniaze. Zhang toto obdobie označuje ako jedno z najťažších období svojho života (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 3). V tomto čase začali vznikať aj prvé *Shuiqian gushi* – *povedky na dobrú noc*, ktoré od roku 2013 publikoval na svojom Weibo účte a ktorých zozbieraním v novembri toho istého roku vznikla knižka *Cong nide quan shijie luguo*. Qi (2020, s. 11) podotýka, že sa v Zhangovom prípade nedá hovoriť o typickom publikovaní online fikcie. Vďaka zavedenému systému u väčšiny platforiem venovaných internetovej literatúre si čitatelia musia platiť za každú kapitolu zvlášť. Veľa autorov má preto tendenciu písať siahodlhé romány s množstvom kapitol, ktoré sú ukončené tak, že nútia čitateľa zaplatiť si ďalšiu a ďalšiu časť, aby príbeh dočítali. V Zhangovom prípade však boli jeho príbehy pred oficiálnym knižným vydaním zverejnené na platforme Weibo a prístup k nim nebol nijako spoplatnený. Okrem toho jeho poviedky na seba takmer vôbec nenadväzujú. V jednom z rozhovorov Zhang hovorí, že písanie bolo pre neho istou formou terapie a úniku od úzkostí a depresie. Spomína, ako si povedal: „Zhang Jiajia, musíš sa z toho dostať!“ Pripravil si malý zápisník a do toho si zapisoval veci, o ktorých premýšľal, výroky kamarátov, náhodné hlášky ľudí na ulici. Zapisoval všetko, čo videl a počul, a svojimi poznámkami zaplnil niekoľko zošitov. Zhang často priznáva, že to bola jeho cesta k vlastnému uzdraveniu a poviedky boli pre neho priestorom, kde si mohol vyliat srdce (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 2). Každá z jeho poviedok tak nesie stopy z reálneho Zhangovho života a čerpá z

---

¹⁶ Pri prvom pokuse o vydanie knihy to Zhang robil cez novo založené vydavateľstvo jedného svojho známeho. Bol však podvedený, jeho knižka dostala falošné číslo, takže v deň autogramiády, sa miesto fanúšikov dostavila polícia s podozrením, že ide o pornografiu. Všetko mu zhabali a Zhangovi to spôsobilo nemalé finančné straty.

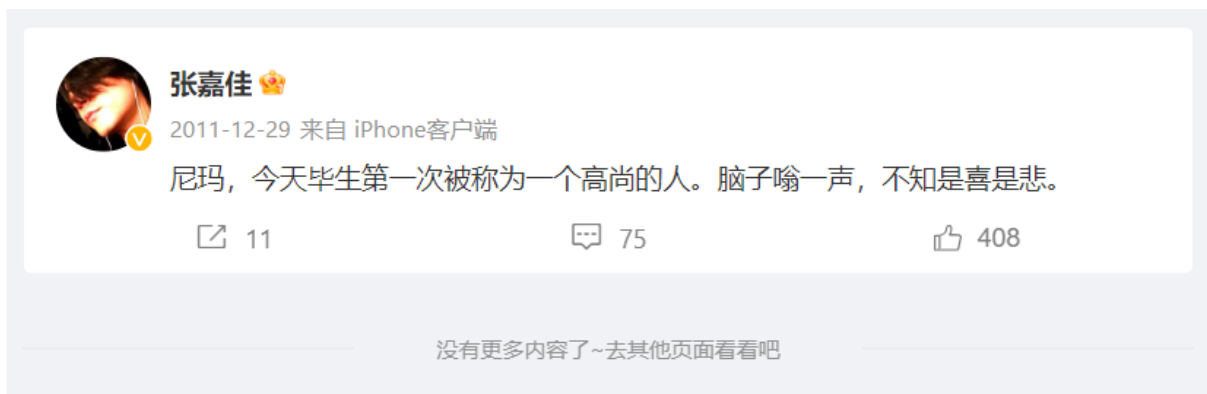
jeho vlastných skúseností (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1, č. 4 a č. 3). Sám seba v poviedkach oslovuje menom Zhang Jiajia a občas sa v nich vyskytne jeho *alter ego* Chen Mo.

„V poviedkach sa objavuje jeden pobláznený človek s odvážnym jazykom a jemným srdcom. Pred ostatnými sa tvári odvážne, ale keď je sám tak roní slzy. Urobil mnoho vecí, ktoré ostatní nepochopia a až nakoniec vysvitne, že to všetko robil pre človeka, na ktorého celý ten čas čakal. Objavuje sa tu ešte jedno ‚ja‘. Volá sa Chen Mo a prežíva všetky druhy emócií. Sleduje a komentuje ostatných, ako rozprávač pozorujúci radosti a smútky iných ľudí. Veľa ľudí si myslí, že meno Chen Mo znamená *mlčať*, ale Zhang Jiajia ho vysvetľuje ako *topiť sa*: ‚Mám pocit, že život je ako potápajúca sa loď a je len na mne, aby som vyplával na hladinu‘“¹⁷ (Ye 2018).

Zhangove poviedky odzrkadľujú život a problémy generácie narodenej po roku 1980 a realisticky zachytávajú emócie spojené s najrôznejšími životnými situáciami. Možno práve preto sa za taký krátky čas stali tak populárnymi.

4.2 Zhang a Weibo

Zhang si profil na Weibo založil v roku 2009. Prvý v súčasnosti dostupný post je až z roku 2011. Má 408 lajkov, 75 komentárov a 11 zdieľaní (obrázok č. 3).

3 Prvý v súčasnosti dostupný post z 29. 12 2011 (zachytené 14. 4. 2023)

¹⁷ V originály: „睡前故事里都有一个痴心人，嘴巴很坏，心肠很软，人前逞强，人后流泪，做了很多旁人看来不明就里的事，最后悬念揭晓全是为了最初等的那个人。里面往往还有一个“我”，叫陈末，负责嬉笑怒骂，旁观点评，作为一个叙述者看别人的悲欢离合。很多人以为陈末是沉默的意思，但张嘉佳解释为沉没：“觉得人生像一艘沉船，我要靠自己游上来。”“

Aby využil potenciál, ktorý platforma Weibo ponúkala, a zároveň obišiel limitovaný počet znakov pre jeden post, uverejňoval Zhang svoje poviedky formou dlhého obrázku (obr. 4 a 5).

4 Zhang publikuje formou dlhého obrázku (zverejnené 6. 6. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

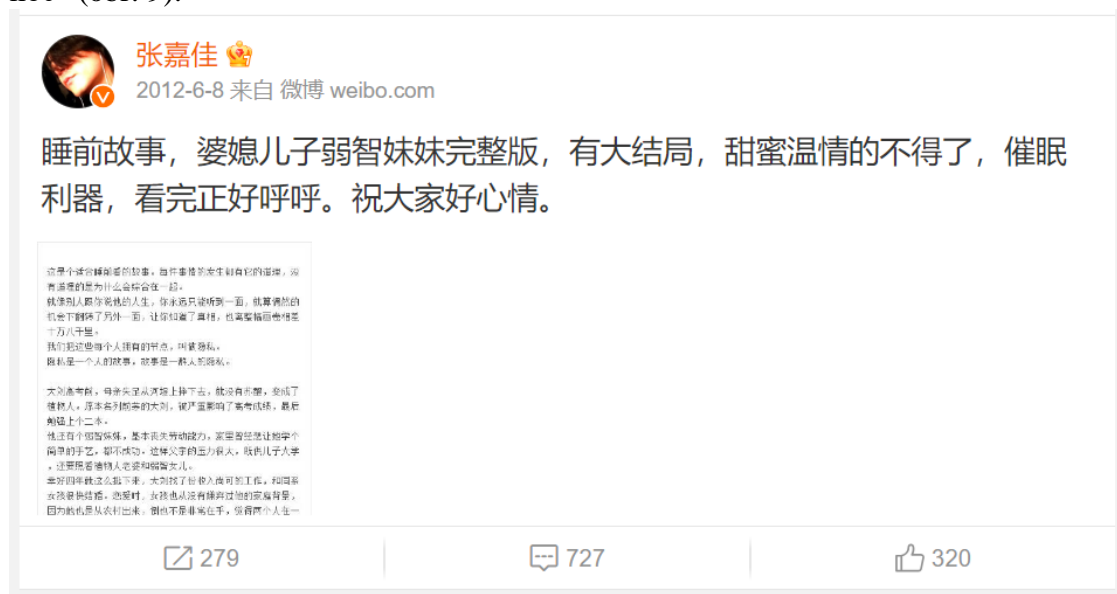
5 Zhang publikuje formou dlhého obrázku – detail (zverejnené v roku 2013) (zachytené 14. 4. 2023)

Prvý dostupný príbeh uverejnený formou dlhého obrázku je z júna roku 2012. Má 302 lajkov, 421 komentárov a 1747 zdieľaní (obr. 6).

6 Prvý v súčasnosti dostupný príbeh uverejnený formou dlhého obrázku (zverejnené 6. 6. 2012, zachytené 14. 4. 2023)

Druhý príbeh uverejnený formou dlhého obrázku už dostal pomenovanie *Shuiqian gushi* (睡前故事/ *Bedtime stories*/ *Príbehy na dobrú noc*). Uverejnený bol 8. 6. 2012, má 302 lajkov, 727 komentárov a 279 zdieľaní (obr. 7 a 8). Zhang svoje príbehy uvádzal krátkym opisom alebo priamo úryvkom zo samotného príbehu. Zverejňoval ich väčšinou neskoro večer a v opise často uvádzal, že sú určené tým, ktorí nemôžu spať. Opis tiež občas zakončoval slovami „dobrú noc“ (obr. 9).

7 Prvá zmienka o *Shuiqian gushi* (zverejnené 8.6. 2012, zachytené 14. 4. 2023)

 张嘉佳
 2013-4-18 来自 微博 weibo.com

我噫，睡前故事又来了。《你是愤怒的吗》（又名《少年在茫然路途唱起穿破云端的歌谣全世界都睡着了孤独无穷蔓延直到凌晨唤醒苍白而作者在调整你们的三观》）
 #这是继续这么不务正业胡扯下去感觉离破产越来越近的节奏#

有的写，总算看到两人亲。
 点了五个菜，一碗白酒。
 我多吃几口，毛辣子拍扁了。
 “服务员，过来点菜，我妈的老板发了吗？”
 “老板发了，你们还要不要在三五岁这个鱼龄时吃个手球！”
 “老板发了！算了，走呗，趁热吃个球，我趁，趁！趁！趁！”
 服务员端着碗碗碗碗来了，最后被倒进锅里炒，五个菜炒了三个。
 我喝了一下，几次白脸在道，因为他喝得太快，我只感到那碗汤的苦涩；不好喝。这菜三天没打，麻辣疯了。
 毛辣子还活着，说，有啥不好喝的，他妈的。
 我趁去扯了，你脾气肝完全完啊。
 他夹菜头，全死的。
 我说，这世界就是烂的，你等等你就是最好的结果。
 的得，得。
 我松了口气，说，跟你说个故事吧，以前我在电视台工作，在一个新闻间的哥有些喜欢看职业拳击赛。

 578   351   314

8 Ďalšia zmienka o Shuiqian gushi (zverejnené 18. 4. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

 张嘉佳
 2013-10-14 来自 微博 weibo.com

等其实不可怕。因为在等待的过程中，你依旧过着自己的生活，打游戏，看电影，吃大餐，旅行。等不到，你还是你自己。因为要等日出，必然会辜负安眠，但别错过山顶每一丝原本就属于你的风景。晚安。

开了一天会，回到酒店。在大堂等电梯，旁边一个三十岁左右的女生在打电话：我会难过，我可以自由辞职，所以你们的那封通知，就那样吧。但我必须为房子考虑，就那样吧。出了那样的事情，可我就不是那样的人。对，你可以这样骗我，但我就是那样的人。你定那个，还可以随便吗……
 女生就那样挂了，电梯也来了。

到贵阳，读研时，《从你的全世界路过》不出意外，周三可以开课。
 在一个关于等待的小故事，以血写的，后来那本书也出了《从你的全世界路过》。
 人地不认，不记得名字了，是去那里读研。
 等，伴随着错过，勇气，愤怒，嫉妒，和失望。
 我一直是在等待了人，这种结果深入骨髓，在山里望日落，很壮观的。

2006年，和一群志同道合者相约。活动结束后，大家在海边唱着歌，唱了一些，跟那群绿藻鱼上来。我想起那年在特别面前，和那群三四岁的女孩子跟个丁字，把我弄走了。她是大发脾气，搞得面黄，闹得心慌。同生的时候手叫着，我哭出来，3岁起，我不跟你计较，我就是要让你，我得不容易交到一张票的，露德地发光，你以她比，为什么，凭什么，干什么，我是不是没有打平，就只看那堆烂头烂地，等会儿？然后我再演在三年之后。

2006年，跟打电话，我跟你吃顿饭，吃啥是啥

 3.2万   8216   1.1万

9 Zakončenie popisu výrokom: "Dobru noc." (zverejnené 14. 10. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

Počas júna roku 2012 Zhang zverejnil celkom šesť poviedok formou dlhého obrázku a zopár sa ich na jeho profile objavilo ešte v niekoľkých nasledujúcich mesiacoch. Potom sa na nejaký čas s poviedkami odmlčal a znovu ich začal intenzívnejšie zverejňovať až v roku 2013.

Od 7. júla 2013 začal Zhang používať hashtag #shuiqiangushi (#睡前故事/ #bedtimestories) (obr.10).

10 Prvýkrát použitý hashtag #shuiqiangushi (zverejnené 7. 7. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

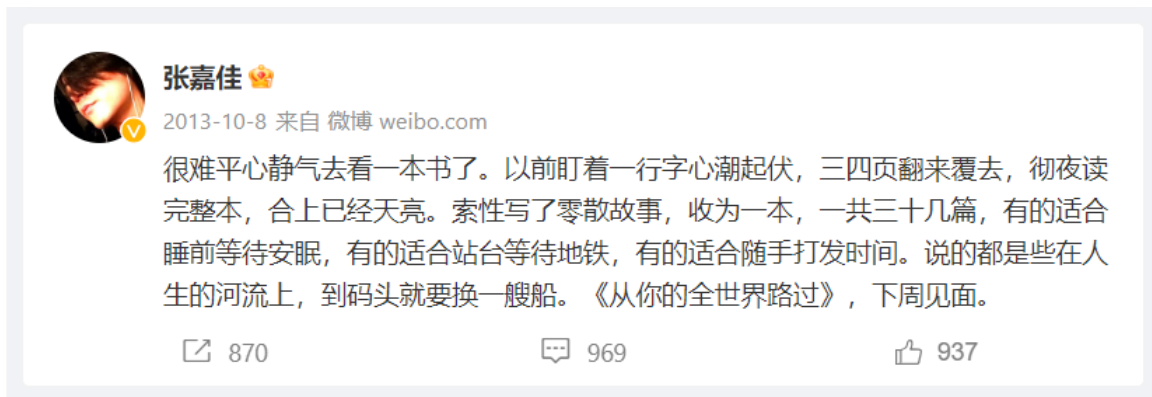
Počas roku 2013 Zhang uverejnil väčšinu poviedok, ktoré neskôr zozbieral do knižky *Cong nide quan shijie luguo*. Napríklad poviedku *Veci, ktoré sa najľahšie strácajú* (最容易丢的东西) zverejnil s hashtagom #shuiqiangushi (#睡前故事) 9. júla 2013. Poviedka je na jeho profile stále dostupná aj v roku 2023, má 3590 lajkov, 9187 komentárov a 16 tisíc zdieľaní (obr. 11).

11 Poviedka Zui rongyi diu de dongxi (zverejnené 9. 7. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

V októbri v roku 2013 sa na Zhangovom profile objavil príspevok, ktorý jasne naznačoval, že sa Zhang rozhodol svoje poviedky zozbierať do knižky (obr. 14). Píše, že jeho kniha je iná ako knižky, ktoré vydržal čítať, až kým nezačalo svitať. Jeho knižka je zbierkou roztrúsených poviedok, pričom niektoré sú ako stvorené na čítanie pred spaním, iné zas na čítanie pri čakaní na vlak a iné sú zas ideálne na krátenie času. 29. 10. 2013 Zhang prvýkrát použil hashtag #Congnidequanshijieluguo (#从你的全世界路过) (obr. 15).

14 Zhangov príspevok o vydání knihy (zverejnené 8. 10. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

15 Zhang prvýkrát používa hashtag #congidequanshijieluguo (zverejnené 29. 10. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

Prvého novembra toho istého roku bola knižka oficiálne vydaná a Zhang sa aj s týmto úspechom pochválil svojim fanúšikom na Weibo (obr. 16). V rámci propagácie knižky vyhlásil súťaž o telefón pre troch vylosovaných fanúšikov, ktorí splnia podmienky. Tento príspevok bol preposlaný viac než 15 000-krát, má 5451 komentárov a 5768 lajkov.

16 Zhangov príspevok o vydaní knižky a vyhlásenie súťaže (zverejnené 1. 11. 2013, zachytené 14. 4. 2023)

O tri mesiace neskôr Zhang zverejnil úryvok z komparatívnej analýzy porovnávajúcej predávanosť beletrie v Číne, kde sa knižka *Cong nide quan shijie luguo* umiestnila na vrchole rebríčka aj v decembri v roku 2013 aj v januári nasledujúceho roku, a vyjadril vd'ačnosť svojim fanúšikom (obr. 17).

17. Zhang o úspechu knižky (zverejnené 21. 2. 2014)

Zhangov účet na platforme Sina Weibo je stále aktívny. 8. februára 2023 zverejnil krátky príspevok s predsavzatiami, kde okrem iného písal, že chce vydať knižku *Prechádzajúc tvojím svetom 2* (从你的全世界路过 2) a chcel by dokončiť film *Obchodík v oblakoch* (云边有个小卖部) (obr. 18). Na svoje narodeniny (22. 6.) má Zhang vo zvyku uverejniť krátky príbeh. Tento rok miesto toho oznámil začiatok nakrúcania filmu ku knihe *Obchodík v oblakoch* (云边有个小卖部), ktorá vyšla v roku 2018 (obr. 19). Všetky nasledujúce príspevky boli venované práve spomínanému plánovanému filmu, ktorý by mal vysť v roku 2024. Ku dňu 19. 10. 2023 má Zhang 10,6 milióna sledovateľov, sám sleduje 762 ľudí a dohromady zverejnil celkom 1171 príspevkov (obr. 20).

18 Zhangove predsavzatia na rok 2023 (zverejnené 8. 2. 2023, zachytené, 19. 10. 2023)

张嘉佳

6-22 07:19 来自 iPhone 14 Pro Max

2018年6月22日，小说《云边有个小卖部》发售，那天的介绍我只写了一句话。刘十三的家在山间，院子开了一个小卖部，从窗户伸出手去，仿佛能摸到云朵，所以就叫《云边有个小卖部》。

整整五年过去。我知道，这本小说陪伴过无数人，也许超过我自己的想象。所以我会无数次地说，这是多么荣幸的事情。

以前读者可能有个习惯，每年的6月22日，都会等我写一篇文章，写给自己生日的文章。

后来慢慢没有了，因为病得越来越重，写得越来越少。因为我是个没有多少创造力的作家，只会从人生珍藏的情感中，切出一片片来，雕成文字，我想把它们尽量完整地保留住。

我对自己作品唯一的期望，只是给落泪者一只擦拭的手掌，给失眠者一段安抚的音乐，给孤独者一场带着呼吸的倾诉。

无论得到什么评价，我都会继续下去。能有机会和读者继续同行，便是年复一年最好的礼物。

无论书，或者电影，对我来说，都是和读者的约会。

2023年6月22日，电影《云边有个小卖部》开机。我想拍的故事，那么也简单地介绍一下。

云边有个小卖部，
货架堆着岁月和夕阳，
背后就是山。
老人靠着躺椅假装睡着，
小孩子偷走了一块糖。
泪水几点钟落地，
飞鸟要去向何方。
人们聚和离，
云朵来又往。
讲故事的人，
总有一个故事不愿讲。
时光飞逝，
悄悄话变成纸张。

今天是我的四十三岁生日。

最后，我是张嘉佳，谢谢你愿意等待这部电影出现。

发表评论

19 Narodeninový príspevok o začiatku nakrúcania nového filmu. (22. 6. 2023)

20 Súčasný vzhľad Zhangovho oficiálneho profilu na platforme Sina Weibo (19. 10. 2023)

Vďaka poviedkam zozbieraným do knihy *Cong nide quan shijie luguo* sa Zhang stal skutočne populárnym. Oblúbený je predovšetkým medzi mladými ľuďmi, ktorí v jeho tvorbe často nachádzajú súvislosť s vlastným životom. Po tom, čo jeho otec prežil infarkt a mozgovú príhodu si Zhang začal ešte intenzívnejšie uvedomovať hodnotu života a rodiny. Odrazilo sa to aj v jeho neskoršej tvorbe, kde sa miesto romantickej lásky venuje stále viac láske v rodine (Zhuo Mao 2022, rozhovor č.11). Príkladom je kniha *Obchodík v oblakoch* (云边有个小卖部) z roku 2018, ktorá je v porovnaní s knihou *Cong nide quan shijie luguo* menej depresívna a venuje sa predovšetkým rodinným vzťahom.

4.3 Zhang a filmová tvorba

V súčasnosti sa Zhang venuje prevažne filmovej tvorbe. Známy je najmä vďaka filmom *I Belonged to You* a *See You Tomorrow*, ktoré vznikli ako adaptácia jeho poviedok.

Autorom scenáru k prvému zo zmienovaných filmov je samotný Zhang Jiajia. Režisérom je Zhang Yibai, ktorý bol podľa Zhanga jasnou a jedinou voľbou (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1). Zhang tvrdí, že rád pracuje s obyčajnými postavami, ktoré žijú obyčajné životy a prežívajú obyčajnú lásku (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 4 a č. 1). Využíva archetypy postáv založené na

ľud'och, ktorí v Zhangovom živote reálne existovali alebo existujú. S úsmevom spomína na situáciu, keď počas nakrúcania filmu zobral niekoľko ľuďi na návštevu k svojej kamarátke, a až keď odtiaľ odišli, im povedal, že to bola Yao Ji¹⁸ (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1).

Film *Baiduren* si Zhang režíroval sám pod dohľadom slávneho režiséra Wong Kar-waia. Zhang o ňom hovorí s veľkou úctou ako o učiteľovi aj skvelom priateľovi. Práve on ho podporil v tom, aby sa ujal réžie filmu. Povedal, že najlepší scenár k príbehu, ktorý je tak osobným, si napíše práve Zhang, a niet lepšieho človeka, ktorý podľa toho potom nakrúti film, než je samotný autor. Zhang si spomína, že mu Wong Kar-wai ochotne vyhovel, keď ho prosil, aby bol pri ňom počas celého nakrúcania, a naozaj stál po jeho boku od začiatku až do konca (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1). Keď sa Zhanga pýtajú, či je film presne podľa poviedky, odpovedá, že všetko, čo je v poviedke, je aj vo filme, ale je to len zlomok z toho, čo do toho filmu vložil. V súčasnosti pracuje na tvorbe nového filmu podľa knihy *Obchodík v oblakoch*, ktorý by mal byť v roku 2024.

5 Sociálne a kultúrno-spoločenské podmienky

Zhang Jijia patrí k autorom narodeným po zahájení Deng Xiaopingových reforiem modernizácie Číny, čiže po roku 1978.¹⁹ Týchto autorov označujeme aj ako spisovateľov takzvanej „novej generácie“ (*Xinshengdai Zuoji*, 新生代作家) (Hladíková 2013). Pani doktorka Hladíková túto generáciu autorov v *Učebnici modernej čínskej literatúry* (2013, s. 147) opisuje takto:

„Zatiaľ najmladšou generáciou spisovateľov v Číne sú autori narodení v 80. rokoch, ktorí sa preslávili veľmi mladí, najčastejšie prostredníctvom internetu. Významnou platformou pre prezentáciu začínajúcich spisovateľov je tiež literárny časopis *Výhonky* (*Mengya*, 萌芽), určený pre mládež. V dielach novej generácie spisovateľov sa často objavujú sexuálne motívy, obdiv k materiálnemu spôsobu života, či tzv. „kultúra fast foodu“ ovplyvnená západným, predovšetkým americkým štýlom života. Mladí autori a ich diela boli spočiatku oficiálnou kritikou odmietaní, postupne sa však niektorí z nich na čínskej literárnej scéne presadili. Mnohí z nich pracujú ako novinári či publicisti apod.“

Internet ponúka začínajúcim spisovateľom obrovské množstvo možností, ako publikovať svoju tvorbu bez nutnosti podstúpiť náročný proces vydania knihy fyzicky. Publikovanie na internete zároveň ponúka väčšiu mieru voľnosti, čo sa týka cenzúry, a tiež

---

¹⁸ Jedna z hlavných postáv filmu *I Belonged to You*

¹⁹ Štyri modernizácie: poľnohospodárstvo, priemysel, veda a technika, národná obrana

viacero možností, ako cenzúru obísť. Diela zverejnené na internete sú pomerne ľahko dostupné a jednoducho a rýchlo sa šíria medzi fanúšikmi. Vďaka popularite, ktorú dielo internetovej literatúry získalo online, je často aj proces vydania knihy v papierovej forme pre takéhoto spisovateľa neskôr podstatne jednoduchší, čo sa ukázalo aj v Zhangovom prípade.

Zhang vo svojich poviedkach opisuje väčšinou životy mladých ľudí a problémy, s ktorými sa stretávajú. Qi (2020) tvrdí, že Zhang nielen opisuje charakteristické črty života generácie 80. a 90. rokov, ale zároveň svojimi poviedkami ponúka naplnenie ich emocionálnych potrieb v súčasnej spoločnosti. Podľa nej je to jeden z najvýznamnejších dôvodov, vďaka ktorým si Zhangove poviedky tak rýchlo získali popularitu medzi veľkým množstvom ľudí. Skupinu Zhangových prvotných čitateľov podrobnejšie skúma a analyzuje vo svojej práci, kde vychádza z ročného výkazu platformy Sina a výkazu CNNIC z roku 2013 (Qi 2020, s. 15 – 18).

Generácia ľudí 80. a 90. rokov zažila rýchly vývoj po roku 1978 a zmeny s tým spojené. Vďaka rapidnej modernizácii a politike otvárania sa svetu došlo k zmenám v politike – politika jedného dieťaťa, ale aj k zmenám v ekonomickom sektore – uvoľnenie trhu práce či bývania. Táto nová generácia už nemusela zápasiť o prežitie a základné biologické potreby, a zároveň vďaka neskoršej popularizácii internetu mala tiež oveľa jednoduchší prístup k informáciám. Qi (2020) poukazuje na to, že život týchto ľudí je úplne odlišný v porovnaní s životom ich rodičov. Neexistuje teda žiaden precedens, ani nemajú skúsenosti predošlých generácií, ktoré by im ponúkli návod na to, ako sa s týmito zmenami efektívne vyrovnáť, a tak často zostávajú na to úplne sami. K týmto problémom patrí napríklad trieštenie viacgeneračného systému rodinného spolužitia v dôsledku urbanizácie, sťahovanie sa do miest za účelom štúdia a neskôr za prácou, finančný stres spojený s drahým životom v mestách a nepochopenie zo strany predošlej generácie. Zároveň je pre nich dostupné veľké množstvo informácií, s ktorými sa musia naučiť pracovať. Qi (2020, s. 8) poukazuje na to, že všetky tieto zmeny viedli k tomu, že generácia mladých ľudí narodených po roku 1980 nesie špecifické charakteristiky a životné skúsenosti, ktoré vytvárajú špecifické rysy s potreby. Zhang vo svojich poviedkach čitateľom, ktorí si prechádzajú podobnými problémami, neponúka jednoznačné rady, ako sa s danými problémami najlepšie vysporiadať, ale dáva im pocítiť, že na ne nie sú sami.

6 Predstavenie poviedok

Poviedky, s ktorými som pracovala, pochádzajú zo zbierky poviedok s názvom *Cong nide quan shijie luguo*, ktorá prvýkrát vyšla knižne v novembri roku 2013. Pre veľkú popularitu, ktorú si rýchlo získala, vyšla v priebehu šiestich rokov ešte trikrát, vždy v mierne upravenej

verzii. Napríklad knižka v pevnej väzbe z roku 2014 má osem kapitol, pričom prvé vydanie má kapitol len sedem. V práci používam prvé vydanie z roku 2013 a zamerala som sa predovšetkým na dve poviedky, ktoré sú kľúčové pre jednotlivé filmy. Ostatné poviedky, ktoré sa nejakým spôsobom objavili vo filmoch, som stručne zhrnula v tretej časti tejto kapitoly.

6.1 Poviedka *Cong ni de quan shijie lugu*

Poviedka *Cong nide quan shijie lugu* je kľúčovou poviedkou a hlavnou predlohou k filmu *I Belonged to You*. Rozprávačom je Zhang Jiajia, ktorý to rozpráva z pohľadu prvej osoby ako súčasť vlastného pozorovania toho, čo sa odohráva v živote jeho priateľov. Okrem Zhanga ako rozprávača tu vystupujú dve hlavné postavy: Mao Shiba a Li Zhi.

Mao Shiba je trošku zvláštny mladý muž, ktorý žije vo vlastnom svete. Veľa toho nenarozpráva, ale na internete je génius. Li Zhi je jeho priateľka. Z poviedky sa toho o nej veľa nedozvedáme. Okrem toho sa tu zbežne spomína Zhangova kolegyňa a vo všeobecnosti nejakí spoloční priatelia a internetoví kamaráti, s ktorými Zhang a Mao zvykli hrať online hry. Témou poviedky je láska medzi Li Zhi a Mao Shiba, ktorá sa končí rozchodom, a s tým súvisiaca prchavosť spomienok a vzťahov.

Poviedka sa začína poetickým úvodom, kde sa autor zamýšľa nad prchavosťou spomienok. Zdôrazňuje, že pokiaľ človek nechce zostať zahrabaný v minulosti, musí kráčať vpred, aj keď je to niekedy náročné. Následne stručne uvádza samotnú poviedku tým, že čitateľom dovoľí nahliadnuť do vlastného života, ktorý ešte ako študent často trávil hraním hier na počítači. V súvislosti s hraním PC hier a vymýšľaním rôznych stratégií, ako poraziť súperov, na scénu prichádza aj Zhangov spolubývajúci – Mao Shiba. V reálnom živote veľmi tichý človek, no na internete naopak majster takzvaných „nezmyselných rečí“ – stratégie, vďaka ktorej sa mu podarilo poraziť dokonca aj Zhanga. Potom sa v poviedke presúvame o päť rokov neskôr, do roku 2009, kde na scénu bez nejakého opisu vstupuje na scénu Maova priateľka Li Zhi. Celá časť je potom venovaná opisu zasnub medzi Maom a Li Zhi, ktorých bol Zhang svedkom. Nasleduje časový posun o rok neskôr, kde autor opisuje narodeniny Li Zhi a romantický darček, ktorý od Maa dostala – GPS navigáciu s jeho nahraným hlasom a vtipnými hláškami. V tretej časti sa presúvame do roku 2011, keď sa Mao a Li Zhi rozišli. Presný dôvod ich rozchodu je neznámy. Li Zhi Zhangovi len povedala, že sa k sebe nehodia. Mao sa s rozchodom vyrovnáva ťažko. Veľa pije, nechodí do práce a nie je schopný prísť ani za Zhangom do práce, aby si vyzdvihol veci, ktoré mu tam Li Zhi nechala. Štvrtá časť opisuje interakciu medzi Maom a Zhangom, keď Zhang narazil na krabicu nevyzdvihnutých vecí v bare.

Mao Zhangovi hovorí, že odchádza do rodného mesta, kde preberie rodinný obchod. Zhangovi zostáva smutno. V ďalšej časti sa potom presúvame do roku 2012, kde Zhang zase píše o sebe a o tom, ako mu nebolo dobre, a preto sa rozhodol cestovať. Na cestu si vzal Maovu navigáciu a vydal sa na miesto, kde sa Mao a Li Zhi zasnúbili. Dojímavosť na čitateľa pôsobí pasáž, kde sa Zhang stáva svedkom romantického vyznania lásky, ktoré Mao pre Li Zhi zanechal v navigácii a smutne konštatuje, že sleduje objímať sa už len ich tieň. Poviedka je zakončená takmer identickou poetickou pasážou, aká bola v úvode, keď čitateľom pripomína, že pokiaľ človek nechce zostať zahrabaný v minulosti, musí sa hýbať vpred, aj keď je to náročné.

6.2 Poviedka *Baiduren*

Poviedka *Baiduren* je kľúčovou poviedkou a hlavnou predlohou k filmu *See You Tomorrow*. Rozprávačom je opäť Zhang Jiajia. Poviedku rozpráva z pohľadu prvej osoby, znovu ako súčasť vlastných spomienok. Okrem Zhanga tu vystupujú ďalšie postavy, a to Ma Li – maliar, trápia ho problémy v manželstve, a Xiao Yu – jemná žienka, zamilovaná do Ma Liho, Guan Chun – spoločný kamarát, ktorý vlastní malý bar, Jiang Jie – Ma Liho manželka, jej milenc a jej matka. Zbežne sa spomínajú aj ostatní kamaráti a veľké množstvo divákov. Témou poviedky je priateľstvo, neopätovaná láska, obetavosť a neskôr aj uvedomenie si, že niekedy jednoducho musíme situáciu akceptovať takú, aká je, a neostáva nám nič iné, než sa s tým nejako vyrovnáť.

Zhang aj túto poviedku uvádza kratučkou poetickou pasážou, v ktorej sa snaží obsiahnuť hlavnú myšlienku poviedky. Svet prirovnáva ku knihe a neopätovanú lásku prirovnáva k čiarku vo vete. Táto kratučká pasáž vyjadruje túžbu zotrvať blízko a byť oporou pre človeka, ktorého máme radi. Zdôrazňuje rozhodnutie a odhodlanie sprevádzať človeka na jeho životnej ceste. Tak ako je čiarka síce malou, ale napriek tomu veľmi užitočnou súčasťou vety, tak je aj Xiao Yu podporou a užitočnou súčasťou Ma Liho života.

Samotná poviedka začína stručným opisom Zhangovej kamarátky Xiao Yu, ktorá pochádza z mesta Changchun. Je elegantná, jemná, hanblivá a ako jedna z mála ľudí v Zhangovej skupine kamarátov normálne pracuje. Je to archetyp Zhangových postáv. Žije obyčajný život, má obyčajné problémy a nijako nevyniká. Celý príbeh sa točí okolo nej a maliara Ma Liho. Ma Li je ženatý, no náhodou zistil, že ho manželka podvádza. Kamaráti mu pomáhajú sa s tým nejako vyrovnáť, obzvlášť Xiao Yu, ktorá ho necháva u seba prespávať a prenechala mu dokonca aj svoju spálňu. Manželstvo Ma Liho a Jiang Jie sa končí rozvodom. Napriek všetkému jej Ma Li necháva byť aj úspory, a keď sa ho Zhang pýta, prečo to urobil,

odpovedal mu, že predsa nemôže zabudnúť na to pekné, čo spolu prežili, a takto bude mať aspoň istotu, že ak sa k nej nový priateľ nebude chovať dobre, ona bude mať aspoň niečo, aby sa mohla mať dobre aj sama.

Správanie Xiao Yu naznačuje, že je do Ma Liho zamilovaná. Sama to dokonca priznáva v rozhovore s Zhangom. Z Ma Liho strany však žiadne prejavy lásky neprichádzajú, a tak Xiao Yu o sebe tvrdí, že je len prievozníkom, ktorý ho má dopraviť na druhý breh, kde na neho už čaká niekto iný. Dokonca, aby chránila jeho česť, vyzve na súboj v *barovom golfe* jeho bývalú manželku. Náročnú „hru“ nakoniec vyhrá, no Ma Li aj tak odchádza so svojou ex a jej nevenuje pozornosť. Xiao Yu sa nakoniec rozhodne odsťahovať sa do Shenzhenu. Pri lúčení objíma tiež Ma Liho, a Zhang konštatuje, že je mu blízko, aj keď sú si tak vzdialení. Zhang a Xiao Yu zostali v kontakte. Občas si zavolajú a Xiao Yu sa často nostalgicky vracia v spomienkach. Vyčíta si, že bola hlúpa, ale vzápätí dodáva, že by aj tak nič nezmenila.

Nakoniec sa ocitáme v čase o niekoľko rokov neskôr. Dozvedáme sa, že Ma Li sa už znovu neoženil a stal sa z neho samotársky profesor. Počas čínskeho nového roku v roku 2012 Zhang cestuje do Hongkongu a cestou sa zastaví u Xiao Yu v Shenzhene. Všimne si, že jej na stene visí obraz s názvom „priatelia“, ktorý namaľoval Ma Li a ktorý ona kedysi tak podrobne skúmala, len aby tam našla seba. Zhang sa jej pýta, či sa jej to už podarilo. Xiao Yu mu na to odpovedá, že je to obraz niekoho iného, a tak v ňom len ťažko bude hľadať seba. Vidíme tak, ako u nej došlo k akceptovaniu situácie, s ktorou nemôže nič spraviť. Poviedku Zhang zakončuje vetou, ktorá hovorí, že všetci raz dorazíme na breh, kde svieti slnko a pri ceste kvitnú čerstvo rozvité kvety.

6.3 Ostatné poviedky, ktoré sa nejakým spôsobom objavili vo filmoch

Dúfam, že existuje človek, čo je ako ty (我希望有个如你一般的人) – Príbeh Guan Chuna a Mao Mao. Prvky z poviedky sa objavujú v oboch filmoch. Vo filme *I Belonged To You* je to napríklad scéna s nabúraním auta (1:00:49 – 1:01:58). Aktérmi však sú Chen Mo a jeho bývalá priateľka Xiao Rong. Film sa tiež začína a končí citátom práve z tejto poviedky.

Vo filme *See you Tomorrow* sa objavujú postavy s identickými menami, ktoré medzi sebou majú romantickú linku. Ich príbeh je však pozmenený. Mao Mao viac pripomína dievčinu z poviedky *Luo Tuovo dievča* (骆驼的姑娘), kde vystupuje dievča, ktorú prezývajú Ms. Curie, ktoré nevie variť, no napriek tomu pozýva kamarátov na svoje jedlá, a Zhangov kamarát Luo Tuo, ktorý ju má rád a vždy zje úplne všetko. Analógia je vo filme *See You Tomorrow*, kde Guan Chun chodí na placky od Mao Mao, aj keď chutia príšerne.

Ďalším prvkom, ktorý sa objavil v tomto filme, je scéna, kde má Chen Mo veci po svojej priateľke v kufri svojho auta (1:52:53-1:55:41). V poviedke bol v tejto situácii Guan Chun. To isté platí o tom, že v poviedke je vlastníkom baru Guan Chun, zatiaľ čo vo filme má túto úlohu Chen Mo. Meno priateľky si požičal z poviedky *Legenda o ničiteľke Lolite (Jinx)* (暴走萝莉的传说), kde sa hlavná ženská postava volá He Muzi.

Láska Zhu Toua (猪头的爱情) – Príbeh Zhu Tou a Cui Min. Vo filme *I Belonged to You* vystupuje postava menom Zhu Tou, dievčina sa však volá Yan Zi. Ich príbeh zostáva do veľkej miery rovnaký. Rozdielny je však záver, ktorý v poviedke zostáva otvorený s tým, že sa budú brať a Zhu Tou sľubuje, že nikomu nedovolí, aby jej ublížil, a vo filme sa ich príbeh končí rozchodom, ktorý Zhu Tou ťažko nesie. Určitú analógiu tu môžeme opäť vidieť aj s poviedkou *Luo Tuo de guniang*, kde Luo Tuo po smrti svojej ženy cestuje do Turecka, aby sa naučil variť ako oni tam. Jeho žena totiž milovala Istanbul a on sa tak cítil bližšie k nej, aj keď už nežila. Vo filme po rozchode Zhu Tou cestuje po svete a varí na miestach, ktoré predtým navštívila a mala rada jeho priateľka Yan Zi.

Do mladosti niet spiatočnej cesty (青春里没有返程的旅行) – asi najviac autobiografická poviedka z celej zbierky. Väčšinu z vecí, o ktorých v nej píše, často zmieňuje aj v rôznych rozhovoroch. Film *I Belonged to You* si z tejto poviedky požičal pesničku od speváka Xu Weia s názvom *Modrý Lotus* (蓝莲花), ktorá zvykla hrať v Guan Chunovom bare. Hrá pri scéne s nabúraním auta (1:00:49 – 1:01:58).

Písané na moje 33. narodeniny (写在三十三岁生日) – poviedka, kde je hlavnou postavou Chen Mo. Popisuje jeho život a v závere sa Zhang s tou to postavou stotožňuje, keď píše, že Chen Mo je on sám. Postava s menom Chen Mo je kľúčovou postavou pre oba filmy. Je súčasťou života všetkých ostatných postáv a často na seba berie úlohu rozprávača. Postava Chen Mo aj vo filmoch často nesie autobiografické prvky odkazujúce na Zhangov skutočný osobný život.

7 Predstavenie filmov

7.1 Film *I Belonged to You*

Film *I Belonged to You* je primárne založený na poviedke *Cong ni de quan shijie luguo*. Z pohľadu rozprávača, ktorým je v tomto prípade moderátor rádiového programu – Chen Mo, sledujeme životné príbehy dvojice Mao Shiba a Li Zhi, ale aj kamaráta Zhu Toua a Yan Zi.

Okrem toho tiež rieši vlastné problémy, či už vzťahového, rodinného, alebo kariérneho charakteru. Ide o romantickú drámu a komédiu v jednom. Nosnou témou celého filmu je láska.

Režisérom tohto snímku je slávny Zhang Yibai (张一白). Producentom a scenáristom je samotný Zhang Jiajia. Film vyšiel v roku 2016 a na jeho produkcii spolupracovali štúdiá a spoločnosti ako *Beijing Enlight Pictures*, *Tianjin Motie Entertainment*, *Tianjin Chengzi Yingxiang Media*, *Tianjin Motie Xingya Media*, *Huoerguosi Enlight Media*, *Orange Image*, *Shanghai Shigu Film*, a *Nanjing Shijianhai Entertainment*.

Hlavným rozprávačom je postava Chen Mo. Pracuje v rádiu ako moderátor programu, ktorý sa zaoberá tým, že volajúcim dáva povzbudzujúce rady a pomáha im riešiť ich problémy. Hneď v úvode sa s ním kvôli inému mužovi rozchádza jeho dlhoročná priateľka a zároveň jeho nadriadená v práci Xiao Rong. Tento rozchod ho veľmi poznačil a počas celého filmu môžeme sledovať, akým spôsobom sa s ním Chen Mo vyrovnáva. Dôležitú úlohu v tomto procese zohráva dievčina Yao Ji. Je jednou z tých, ktorým Chen Mo prostredníctvom rádia dodal odvahu bojovať ďalej. Nastupuje do rádia na stáž a robí mu spoločnosť, aj keď nikto iný o to nejaví záujem. Znáša jeho arogantné správanie, sprevádza ho na jeho cestách a spolu s ním je svedkom radostných aj smutných situácií, v ktorých sa ocitajú jeho kamaráti.

Kľúčovou romantickou linkou je vzťah medzi Mao Shiba a Li Zhi. Mao je tichý, hanblivý a neschopný klamstva. Miluje techniku a stále niečo majstruje. Li Zhi je veselá policajka, ktorá o neho javí záujem a hľadá všemožné zámienky k stretnutiam a rozhovorom. Po tom, čo sa dajú dokopy, Mao pre ňu plánuje veľkolepú žiadosť o ruku. Nasleduje romantické vyznanie lásky a Li Zhi mu hovorí svoje áno. Napriek tomu, že Mao nemá stabilnú prácu a stály príjem, robí všetko pre to, aby sa o Li Zhi postaral a aby ju ochránil v jej nebezpečnej práci. Príkladom je GPS navigácia s nahraným hlasom, aby sa nikdy nestratila. Napriek tomu, že neoplýva fyzickou silou, bez váhania jej vyrazí na pomoc, keď sa mu rozozvučí poplašné zariadenie, ktoré jej vyrobil pre prípad núdze. To sa mu však stalo osudným. V pouličnej bitke utrpel smrteľné poranenia, ale cieľ splnil – Li Zhi prežila. V závere filmu vidíme posledný z jeho vynálezov – romantické vyznanie lásky, ktoré zaznieva zo všetkých domácich spotrebičov, kamkoľvek sa Li Zhi pohne.

Druhým, o niečo kratším príbehom lásky je vzťah Zhu Tou a Yan Zi. Spoznali sa už na strednej škole, keď bola Yan Zi neprávom obvinená z krádeže, a Zhu Tou bol jediný, kto jej veril a nevyhýbal sa jej. Okrem toho robil všetky možné práce, len aby zarobil dosť peňazí, ktoré by očistili jej meno. Zhu Tou potom ostáva v Číne, zatiaľ čo Yan Zi cestuje po svete. Posiela jej všetky svoje úspory a zároveň sa snaží nasporiť dosť na to, aby pre nich mohol kúpiť vlastný byt. Keď sa má Yan Zi konečne vrátiť do Číny, Zhu Tiu plánuje veľkolepú žiadosť

o ruku. Na jeho veľké sklamanie však Yan Zi do Číny prichádza len preto, aby sa s ním rozišla. Spolu s Zhu Tou prežívame jeho obrovské sklamanie a skrývanú bolesť. Zhu Tou zmizol a kamaráti sa o ňom dozvedajú len z televízie a zisťujú, že Zhu Tou chodí po svete a navštevuje miesta, ktoré mala Yan Zi rada.

Okrem romantickej lásky Zhang do scenár zakomponoval aj lásku medzi rodičmi a deťmi. Vidíme to na vzťahu Chen Mo a jeho matky, ktorá trpí Alzheimerovou chorobou. Napriek tomu, že si ho ani nepamätá, sa o ňu obetavo stará. Nosí jej jedlo a nakoniec ju vezme so sebou na vidiek.

7.2 Film See You Tomorrow

Je čínsky film, ktorý vznikol v réžii spisovateľa a autora poviedok Zhang Jijia. Na filme spolupracoval so slávnym hongkongským režisérom Wong Kar-waiom. Zhang tiež hovorí, že Wong nie je len jeho mentorom a učiteľom, ale tiež jeho veľmi dobrým priateľom. Keď Zhang plánoval spracovať svoje poviedky do filmovej podoby, Wong ho presvedčil o tom, že najlepším režisérom bude Zhang sám, pretože poviedky, ktoré chcel vo filme zachytiť, sú súčasťou jeho vlastného života a sú mu citovo blízke. Wong bol na Zhangov podnet prítomný pri celom nakrúcaní filmu a bol my veľmi nápomocný. Jeho vplyv si môžeme všimnúť v pre neho typickom ladení farieb do červena, blízkych záberoch na tváre protagonistov, romantické, hudbou podfarbené scény a nádyh melanchólie, ktorý podporuje noc a dážď. Wong Kar-wai je tiež jedným z producentov filmu a autorom scenáru, na ktorom pracoval spolu s Zhangom. Film vyšiel v roku 2016, hlavným jazykom je kantonština, ktorá sa prelína so štandardnou čínštinou - *putonghua*. Pri analýze som si preto pomáhala čínskymi titulkami. Čo sa týka žánru, mohli by sme ho označiť ako romantickú drámu. Spracováva totiž tému lásky v rôznych podobách na základe niekoľkých príkladov ilustrovaných na rôznych vzťahoch a situáciách, v ktorých sa postavy vo filme ocitajú.

Dej sa z veľkej časti odohráva v malom bare s názvom *See You Tomorrow*. Majiteľom je Chen Mo, ktorý slúži aj ako rozprávač, ktorý ako *voiceover* divákov sprevádza počas celého filmu. V úvode sa dozvedáme, že je takzvaným profesionálnym „prievozníkom“.²⁰ Ľudia do jeho baru často vstupujú s tým, že majú nejaký problém a on im ho rôznym spôsobom pomáha

---

²⁰ **Prievozník** je človek, ktorý pomáha preklenúť niekomu inému obdobie medzi dvomi vzťahmi. Dotyčná osoba s ním vstupuje do dočasného vzťahu (nie nutne romantického), než sa uzdraví zo zranení, ktoré mu spôsobil predošlý vzťah. Akonáhle k tomuto uzdraveniu dôjde, prievozníka opúšťa a presúva sa inde. Ako prievozník, ktorí vozí ľudí z jedného brehu rieky na druhý. Je len kratučkou súčasťou ich života, aby im pomohol dostať sa na druhý breh.

vyriešiť. Na stene mu svietia nápisy: Prišiel som, mám toho dost/som unavený, je mi lepšie a odchádzam.²¹ Okrem neho tu vystupuje niekoľko protagonistov:

- He Muzi – krásna žena, do ktorej sa kedysi zamiloval. Boli spolu, až kým neumrela a on sa z toho dlho nevedel spamätať.
- Xiao Yu – milá žienka, ktorá má vlastné rádiové vysielanie. Žije kúsok od baru, je zamilovaná do speváka Ma Liho.
- Ma Li – spevák, ktorý bol kedysi slávny. Oženil sa s Jiang Jie a neskôr sa dozvedel, že ho ona podvádza s mužom menom Jack. Ťažko to znáša a Xiao Yu sa mu všemožne snaží pomôcť.
- Jiang Jie – bývalá manželka speváka Ma Liho. Nemá rada Xiao Yu, chodí s Jackom.
- Jack – negatívne vykreslená postava. Provokuje, povyšuje sa, dokonca udrie Jiang Jie.
- Guan Chun – kamarát, ktorý je spoluvlastníkom/investorom baru. V porovnaní s Chen Mo pôsobí dosť jednoducho. Kedysi hrával hry a zamiloval sa do trochu výstrednej Mao Mao. Ich vzťah sa skončil, keď došlo k nešťastnému incidentu, a odvtedy ju nevidel. Obrat nastáva, keď sa Mao Mao opäť objaví, no na jeho veľké prekvapenie si ho vôbec nepamätá.
- Mao Mao – dievčina s mierne výstrednou povahou. Kedysi pracovala v podniku na „bing“ – čínska placka, ktoré Guan Chun zbožňoval. Po návrate sa opäť snaží rozbehnúť podnik na „bing“, problém je však v tom, že si vôbec nepamätá, ako sa „bing robí“.

Postavy prežívajú rôzne druhy lásky. Chen Mo rieši lásku, o ktorú prišiel, pretože zomrela. Ma Li lásku, ktorú stratil, pretože si našla iného. Xiao Yu najskôr lásku platonickú a neskôr lásku neopätovanú a Guan Chun a Mao Mao lásku, o ktorú sa oplatí bojovať. Záver filmu nie je ani šťastný, ani nešťastný. Ukazuje skôr, kam sa rôzne postavy posunuli bez ohľadu na to, čím si prešli.

8 Komparácia

V rámci komparácie som sa zamerala na charakteristické črty Zhangovej tvorby so zreteľom na dielo *Cong ni de quan shijie luguo*. Po dôkladnej analýze vybraných poviedok som skúmala, či sa objavili aj v ich filmových spracovaniach. Na účely tejto práce som si zvolila štyri podľa mňa najdôležitejšie: téma lásky; maskulinita a jej zobrazenie; úloha rozprávača a uzdravujúca funkcia poviedok.

---

²¹ 我来了, 我累了, 我好了, 我走了

Špecifickým črtám, ktoré sa objavujú v Zhangovej literárnej tvorbe, sa venuje aj Qi (2020), ktorá zmieňuje predovšetkým uzdravujúcu funkciu, úlohu rozprávača a dotýka sa aj témy lásky. Yang (2020) zase zmieňuje tému maskulinity a tiež sa dotýka témy lásky vo vybraných Zhangových poviedkach. Ani Qi, ani Yang však bližšie neskúmajú filmové spracovania Zhangových poviedok. Pre účely efektívneho spracovania literárneho diela do filmovej podoby sú scenáristi a režiséri nútení vypustiť veľkú časť literárnej predlohy. Často dochádza k upraveniu diela a vynechaniu zásadných aspektov. Cieľom filmovej tvorby totiž nie je doslovné spracovanie pôvodnej literárnej tvorby, ale skôr vytvorenie diela, ktoré zaujme divákov a stane sa populárnym. Často sa ignorujú napríklad opisy výzoru postáv a do role hlavných postáv obsadia hercov, ktorí sú slávni alebo sympatickí, aj keď nezodpovedajú pôvodnému opisu v literárnej predlohe. Niekedy sa upraví zápleтка, charakter postáv, ich konanie v určitých situáciách, záver príbehu a podobne. Zhangove poviedky však nie sú príliš dlhé. Štýl písania, ktorý pripomína filmové scény, uľahčuje spracovanie do filmovej podoby a zároveň ponecháva priestor pre kreativitu a doplnenie „chýbajúcich“ pasáží. Fakt, že sa Zhang intenzívne podieľal na tvorbe oboch filmov (scenárista a režisér), zároveň naznačuje, že sa jeho „rukopis“ mohol odraziť aj vo filmových spracovaniach jeho poviedok.

Pre účely analýzy som si najskôr preložila dve kľúčové poviedky, podľa ktorých sa neskôr nakrúcali filmy. Pracovný preklad poviedok pripájam k práci ako prílohu.²² Odkazy na plný text oboch poviedok v čínštine uvádzam v bibliografii. Pri skúmaní jednotlivých poviedok som sa zameriavala na jednotlivé charakteristické črty, napríklad na pasáže, ktoré sa týkali lásky, jej prejavov, vyjadrení a vzťahov, alebo na časové posuny, úlohu rozprávača a situácie, v ktorých sa ocitá, ako aj celkový dojem, aký vo mne poviedky vyvolávajú. To isté som potom spravila pre oba filmy. S filmom *I Belonged to You* som pracovala v originálnom čínskom znení. Film *See You Tomorrow* bol nakrútený v kantončine, pomáhala som si preto čínskymi titulkami.

V nasledujúcich kapitolách sa budem venovať jednotlivým charakteristickým črtám, ktoré najskôr uvediem na základe príkladov z poviedok a následne na základe príkladov z jednotlivých filmov určím, či je ich tam možné odhaliť, alebo nie. Príklady budem uvádzať v pracovnom preklade. V prípade potreby budem pôvodné znenie v čínštine uvádzať v poznámke pod čiarou.

---

²² Príloha 1 – Prechádzajúc tvojím svetom (*Cong ni de quan shijie luguo*)

Príloha 2 – Prievozník (*Baiduren*)

8.1 Téma lásky

Téma lásky je spisovateľovi Zhangovi vlastná. Vo svojich skorších dielach, medzi ktoré patria aj poviedky zozbierané v knihe *Cong nide quan shijie luguo*, sa venuje prevažne láske romantickej (aiqing, 爱情). Píše o vzťahoch, opätovanej aj neopätovanej láske, o sklamaní, ale aj o láske, ktorá si nekladie podmienky a dáva sa bez toho, aby čakala niečo naspäť. Väčšina poviedok nesie horko-sladký nádych a mnohé z nich nemajú šťastný koniec.

8.1.1 Poviedka *Cong ni de quan shijie luguo*

V poviedke *Cong ni de quan shijie luguo* Zhang zachytáva tému lásky prostredníctvom rôznych vzťahov a situácií. Azda najvýraznejším je práve vzťah medzi Mao Shiba a Li Zhi. Môžeme to vidieť na niekoľkých jednoduchých príkladoch:

- *Žiadosť o ruku*

Keď si pred Li Zhi kľakol a predniesol tú jednu vetu: „Li Zhi, vezmeš si ma?“, hlas sa mu triasol tak, že to vyznelo skôr ako konštatovanie, než ako otázka. „Žiadaš ma o ruku len jednou krátkou vetou? Skutočne práve teraz šetriš slová?“ odpovedala mu na to Li Zhi. Mao Shiba, takmer vzlykajúc, znovu zopakoval svoju otázku: „Li Zhi, vezmeš si ma?“ „Vezmem,“ odpovedala Li Zhi tentokrát. Keď jej Mao Shiba nasadzoval prsteň, ruky sa mu tak triasli, že to takmer nedokázal urobiť (Zhang 2013a; Príloha 1).²³

Hĺbku citov, ktoré Mao voči Li Zhi prechováva, naznačuje emocionálne napätie a nervozita, keď sa mu pri žiadosti o ruku trasú ruky aj hlas a takmer plače. Jeho neistota a emocionálne prejavy zraniteľnosti svedčia o jeho intenzívnych pocitoch voči nej.

- *Romantický darček*

Keď mala Li Zhi v roku 2010 narodeniny, ako darček jej dal Mao Shiba GPS navigáciu. Všetci sa čudovali a pýtali sa, čo má znamenať tento netradičný darček. Mao trochu ostýchavo vysvetlil, že po viac než mesiaci práce sa mu podarilo nahradiť všetky hlasové súbory v navigácii. (...) Od smiechu nám všetkým tiekli slzy. „Bežne pri mne toho toľko nenarozprávaš. Ako to, že si na tej nahrávke zrazu taký výrečný?“ zadúšajúc sa od smiechu, skonštatovala Li Zhi. „To vieš, keď sme naposledy spolu išli do Daochengu, povedala si, že tá navigácia je príliš obyčajná a chýba jej ľudskejší element,“ odpovedal jej na to Mao Shiba. „Tak som sa rozhodol, že to zmením, aby si sa už viac nemusela pri šoférovaní nudiť.“

---

²³ Ukážky sú mojím pracovným prekladom poviedky z čínštiny. Celý text poviedky v čínštine aj môj preklad je súčasťou prílohy.

Na prvý pohľad to bol obyčajný a netypický darček, z ktorého sa vyklúlo romantické gesto. Aj keď bola darčekom navigácia, skutočným darom bolo jeho úsilie, čas a energia, ktoré Mao Shiba venoval tomu, aby Li Zhi spríjemnil cestu autom. Chcel, aby sa nenudila, lebo si pamätal, že mu to raz povedala. Toto gesto vyjadruje jeho starostlivosť a zároveň túžbu, aby sa Li Zhi mala dobre, bez ohľadu na to, kde je.

- *Rozchod*

V roku 2011 sa Mao Shiba a Li Zhi rozišli. Li Zhi všetky veci, čo jej Mao Shiba dal, zbalila do škatule a doniesla do baru, kde som pracoval. (...). Podišla k dverám a bez toho, aby sa obzrela späť, povedala: „Nehodíme sa k sebe.“

Nakoniec som naňho náhodou narazil v jednej malej krčme. Vypil priveľa, tvár mal celú červenú a ledva vládol pootvoriť oči. „Zhang Jiajia, bol si už v Piesočnom meste?“ spýtal sa ma. „Myslíš Dunhuang?“ odpovedal som po krátkom zaváhaní. „Nie,“ pokrútil hlavou. „V tom meste, ktoré myslím, je len piesok a prach, nič iné.“

Táto časť poviedky ukazuje sklamanie v láske. Rozchod nie je vyjadrený žiadnou hádkou, nepoznáme konkrétny dôvod toho, prečo sa nezosobášili. Vieme len to, že Li Zhi tvrdí, že sa k sebe nehodia. Vidíme odcudzenie sa prostredníctvom toho, ako sa Li Zhi zbavuje vecí, ktoré jej Mao dal, ako sa Mao vyhýba tomu, aby si tieto veci vyzdvihol, a že svoj žiaľ utápa v alkohole. Tento opis situácie poukazuje na to, ako sú obe strany rozchodom silne zasiahnuté a ako sa snažia zvládnuť bolesť zo straty a sklamanie v láske.

- *Romantické vyznanie lásky*

Zrazu zapíjala navigácia a ozval sa Mao Shibaov hlas: „Li Zhi, si znovu v Daochengu? Tu, pri chráme Chunggu som ťa požiadal o ruku. Keď si už prišla na toto miesto, chcem ti niečo povedať: Preto, že je tu obloha taká modrá, ty musíš byť isto anjel. Keď si prišla do môjho sveta, svojimi emóciami – láskou, hnevom, smútkom a radosťou – si nahradila všetky štyri ročné obdobia. Tvoj úsmev je ako deň a tvoje slzy ako hlboká noc. Kým si nevkročila do môjho srdca, mal som rád svoju samotu. Teraz však už nechcem byť sám. Chcem byť navždy len s tebou. Chcem s tebou zdieľať všetko. Chcem ťa objasť celú, so všetkým, čo máš. Chcem s tebou prežiť celý svoj život. Milujem ťa, neviem si pomôcť, jednoducho ťa milujem. Li Zhi, teraz rozmýšľam, pri akej príležitosti si toto vypočuješ. Je to na naše prvé výročie svadby? Alebo si sem zobrala deti na výlet? Ako keď som tu stál s tebou vtedy, tak aj dnes ti chcem povedať len jedno: Li Zhi, milujem ťa.“

Romantické vyznanie lásky, prednesené večne tichým a utiahnutým Maom, ktoré zaznieva z navigácie po tom, čo sa ocitla opäť na mieste, kde sa Mao Shiba a Li Zhi zasnúbili, nesie slová plné citu a nostalgických spomienok na ich spoločný čas. Toto vyznanie, aj keď si

ho miesto Li Zhi vypočul už len Zhang, vyjadruje Maovo hlboké citové puto a jeho túžbu zostať s Li Zhi navždy, aj keď to už nie je možné.

8.1.2 Poviedka *Baiduren*

V poviedke *Baiduren* Zhang zachytáva tému lásky prostredníctvom opisu situácií, ku ktorým dochádza a v ktorých sa ocitajú jeho kamaráti Xiao Yu a Ma Li.

- *Kamarátstvo*

Okrem romantickej lásky v tejto poviedke Zhang ponúka pohľad aj na lásku medzi priateľmi. Vidíme to na príklade Xiao Yu, ktorá všetkých vždy vozí domov, keď sú opití, a sama kvôli tomu nepije.

Na jeseň v roku 2008 sme sa všetci opili. Xiao Yu nás na svojom Peugeote 307 jedného po druhom hodila domov (Zhang 2013b; Príloha 2).

Alebo na príklade rozprávača, ktorý ide uprostred noci opäť von, keď mu Xiao Yu napíše, že sa potrebuje stretnúť.

Práve som sa osprechoval, keď mi zrazu zavibroval telefón. Bola to esemeska od Xiao Yu: „Niečo sa stalo, poď von, pôjdeme sa niekam najesť.“ To okamžite prebudilo moju zvedavosť. Rýchlo som na seba nahádzal oblečenie a ponáhlal som sa za ňou.

- *Sklamanie v láske*

Toto môžeme pozorovať predovšetkým na príklade vzťahu maliara Ma Liho a jeho manželky Jiang Jie. Ma Li náhodou zistí, že ho manželka podvádza. Miesto toho, aby ju s tým konfrontoval, svoj smútok a sklamanie utápa v alkohole. Keď sa do vecí zamieša aj jeho svokra, sám navrhne rozvod. Napriek všetkému, čo sa stalo, svojej teraz už bývalej manželke necháva v podstate celý svoj majetok.

Keď sa obed chýlil ku koncu, Ma Li mlčky vstal od stola a odišiel do svojej pracovne. Keď vyšiel, v rukách držal krabicu. Položil ju na stôl so slovami: „PIN ku karte je dátum našej svadby. Zajtra pôjdem a prepíšem byt na teba.“ Na chvíľu sa odmlčal, a potom opäť prehovoril: „Už som z toho unavený. Rozveďme sa. Nech sa ti s ním dobre žije.“

Aj keď mu veľmi ublížila, nedokáže sa nečinne pozerat', keď vidí, že trpí. Jeho sklamanie je vyjadrené aj v pasáži, kde rozprávač hovorí, že sa Ma Li už znovu neoženil a zostal z neho samotársky profesor.

Ma Li sa už znovu neoženil. Stal sa profesorom na katedre umenia. Medzi študentkami, ktoré ho neustále zahŕňali svojou pozornosťou, sa tešil veľkej obľube. On sa však nikdy do ničoho nezamotal a naďalej pokračoval vo svojom samotárskom živote. Venoval sa umeniu, nezaujímali ho vzťahy.

Podobne Xiao Yu na konci poviedky tiež nikoho nemá.

- *Neopätovaná láska*

Neopätovanú lásku vidíme vo vzťahu, ktorý prechováva Xiao Yu voči Ma Limu. Xiao Yu ho miluje, aj keď mu svoju lásku nikdy otvorene nevyzná. Jej skutky však hovoria jasne, keď ho necháva prespávať vo svojej spálni a sama spí na gauči. Kupuje mu jedlo a lieky.

Pretože jej spálňu okupoval Ma Li, Xiao Yu si z gauča v kuchyni spravila posteľ. „Toto nie je riešením,“ povedal som, „prenajmem mu izbu v hoteli.“ Xiao Yu pozrela smerom k Ma Limu, ktorý sa prevrátil nabok a s mľaskaním zaspal.

Zastane sa ho, keď si z neho robí posmešky jeho bývalá manželka, a aby chránila jeho česť, Jiang Jie vyzve na súboj v *barovom golfe*. On sa však správa, akoby to nevidel. Utápa sa vo svojej bolesti a opäť sa vracia k svojej ex v momente, keď si to vôbec nezaslúži. Xiao Yu o sebe tvrdí, že je prievozníkom, ktorý ho má prepraviť na druhý breh a tvrdí, že je tak spokojná, no v skutočnosti ju to nesmierne vyčerpáva.

Potriasla hlavou a znovu povedala: „Ja viem, že v skutočnosti dnes určite nezomriem, takže sa to neráta ako skutočné riskovanie života. Pozri, mám rada Ma Liho, ale aj keď sa rozviedol, nemôžem byť s ním. Milujem ho, som ochotná pre neho urobiť strašne veľa vecí. Ak by sme boli skutočne spolu, určite by som chcela, aby sa aj on choval rovnako voči mne. Ale to sa nikdy nestane, pretože on nemiluje mňa. Preto chcem byť len prievozníkom. A takto som vlastne celkom šťastná.“

Xiao Yu nemihla ani brvou, hodila do seba ďalšieho panáka, jemne položila hlavu na stôl a povedala: „Sakra, mám dosť.“ Ak si skutočne šťastná, ako je možné, že „máš dosť“, pomyslel som si.

Musí si uvedomiť svoju hodnotu, a až keď k tomu dôjde a ona sa rozhodne odísť, s postupne plynúcim časom nachádza komfort v situácii, v ktorej je. Neprestáva však túžiť po láske, po niekom, s kým môže sedieť na brehu mora, počúvať vlny a tvoriť svoj vlastný svet.

Tieto príklady ilustrujú rozmanitosť spôsobov, akými Zhang pracuje s témou lásky vo svojich poviedkach. Emocionálne rozmanité situácie a vzťahy podčiarkujú komplexnosť ľudskej lásky a jej rôznych aspektov, vrátane radostí, starostí, strachov, bolesti, oddanosti či sklamaní.

V jeho neskoršej tvorbe si môžeme všimnúť posun od lásky romantickej k láske k rodine a k domovu (qingqing, 亲情; guxiang, 故乡). Píše o vzťahoch medzi rodičmi a deťmi, starými rodičmi, o domácich maznáčikoch a o priateľstvách. Príkladom je kniha *Obchodík v oblakoch*, ktorá vyšla v roku 2018. Samotný Zhang túto zmenu adresoval v jednom z rozhovorov, kde hovorí, že si uvedomil dôležitosť rodinných vzťahov, keď tie romantické

zlyhávajú. Partner vás opustiť môže, ale rodina zostáva stále rovnaká a je nesmierne dôležité pociťovať a budovať lásku práve tam (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 11).

Na rozdiel od iných autorov novej generácie, ktorí sú často typickí tým, že využívajú sexuálne motívy, píše o sexe a neviazanom živote (napríklad *Literatúra krásnych dievčat* (*Mei Shaonü Wenxue*, 美少女文学)), Zhang sa sexuálnym motívom a explicitnému kontextu vyhýba. Lásky sa v jeho dielach viaže skôr k emóciám a vnútornému prežívaniu a je často opisovaná s dávkou sentimentu. Yang (2020, s. 163) tiež poukazuje na to, že sa v Zhangových poviedkach objavujú alternatívne zdroje šťastia pre súčasnú mládež:

Miesto lipnutia na ideológii Májového hnutia – *láska nadovšetko* (*lian'ai zhishang*), ideológie, ktorá vyzdvihuje heterosexuálnu lásku ako „ultimátne dobro“ v živote a fundamentálny zdroj osobného šťastia (Lee 2007, s. 145), obe diela *Tiny Times* a *I Belonged to You* poukazujú na široké spektrum alternatívnych zdrojov šťastia a zmyslu života pre súčasnú mládež, ako je napríklad rodinná láska, láska medzi osobami rovnakého pohlavia, priateľstvo, jedlo a domáci maznáčikovia. Aj keď sú vzťahy v páre stále hlavným zdrojom intimity pre posocialistických jednotlivcov, (Sun a Lei 217, s. 21), je tu mnoho ďalších doplnkových zdrojov.

8.1.3 Film *I Belonged to You*

Film *I Belonged to You* ponúka hneď niekoľko rôznych romantických liniek. Najvýraznejšou z nich je vzťah medzi Mao Shiba a Li Zhi. Podobne ako v poviedke, aj tu je Mao tichý a hanblivý chlapec s láskou k technike. Neustále niečo majstruje a nevzdáva sa, ani keď sa mu nedarí (*I Belonged to You* 2016, 6:42 – 6:54). Li Zhi je veľmi živá a „ukecaná“ policajtká. Očividne javí o Mao záujem a hľadá príležitosti, ako sa s ním stretnúť (6:54; 7:10). Ich spoznávanie sa je vo filme vykreslené až komickým spôsobom (10:05; 11:19). Keď sa však dajú dokopy, Mao robí všetko preto, aby sa s ním mala Li Zhi dobre (39:13 – 40:47). Pripraví pre ňu veľkolepú žiadosť o ruku, a tak ako je to aj v poviedke, aj vo filme Li Zhi od neho dostáva GPS navigáciu s nahratým Maovým hlasom a vtipnými hláškami (46:50; 1:02:17; 1:03:33 – 1:06:40). V závere rovnako z tejto navigácie zaznieva Maov hlas s romantickým vyznaním lásky. Ani tu si Li Zhi síce nevypočuje toto vyznanie, no je svedkom toho, ako sa Maovo zvolanie „Li Zhi, milujem ťa! Navždy ťa budem milovať!“ rozoznie zo všetkých domácich spotrebičov v jej okolí (1:35:22; 1:42:40 – 1:44:47). Je to prekvapenie, ktoré pre ňu dlho chystal. Prejavom jeho lásky a starostlivosti voči nej je aj ďalšie zariadenie. Malá vysielacia s gombíkom, ktorý má stlačiť v prípade nebezpečenstva (40:57). Vďaka

tomuto zariadeniu sme svedkom najväčšieho prejavu Maovej lásky, ktorým je obeta vlastného života preto, aby zachránil ten jej (1:31:58 – 1:34:48).

Príbeh Li Zhi a Mao Shiba je príbehom naplnenej lásky, ktorá sa končí tragicky. V kontraste s tým nám film ponúka ďalší príbeh, ktorý sa odohráva medzi Zhu Tou a Yan Zi. Títo dvaja sa spoznali už na strednej škole. Zhu Tou sa zamiloval do najkrajšieho dievčaťa na škole a ako jediný zostal po jej boku, keď bola obvinená z krádeže (36:07 – 37:22). V ich príbehu lásky vo filme vidíme hlavne snahu zo strany Zhu Toua. Posiela jej peniaze, aby mohla cestovať, berie akúkoľvek prácu, len aby pre ňu zarobil peniaze a mohol kúpiť pre nich byt (7:25 – 7:47; 18:39 – 19:13). A keď sa má Yan Zi konečne vrátiť do Číny, naplánuje pre ňu veľkolepé vyznanie lásky a zasnuby. V tomto okamihu však prichádza obrovské sklamanie, pretože Yan Zi sa do Číny vrátila len preto, aby sa s ním rozišla (49:14 – 53:25). Zhu Tou sa statočne drží až do okamihu, keď Yan Zi skutočne odíde. Potom vidíme jeho zúfalstvo a z filmu sa na dlhú dobu vytráca (55:36 – 57:12). Opäť sa vracia až v scéne, keď Chen Mo sleduje televíziu a uvidí ho v reportáži, ako cestuje po svete, na miesta, ktoré mala Yan Zi rada (1:07:01 – 1:07:44). Zo strany Yan Zi je prejavom lásky to, že tento vzťah prišla ukončiť osobne a nezvolila jednoduchšiu cestu. Celkovo je však tento príbeh príbehom veľkého sklamania v láske.

V neposlednom rade je tu ešte príbeh rozprávača Chen Mo a jeho priateľky Xiao Rong, ktorý sa vo filme začína ich rozchodom (3:51). Chen Mo sa s touto stratou vyrovnáva ťažko. Upadá do depresie, je arogantný a podráždený, no napriek tomu mu na nej stále záleží (5:00; 22:03; 24:31). Keď vidí, že prišla o peniaze a chce jej zabaviť aj auto, bez váhania sadne do svojho a nabúra do toho jej, aby jej mohol vyplatiť veľké odškodné (1:00:26 – 1:02:00; 1:03:00 – 1:03:22). Počas celého filmu sledujeme, ako sa s rozchodom postupne vyrovnáva, a to aj vďaka jemnej žienke Yao Ji, ktorá sa do rádia prihlási na stáž a stojí po jeho boku vždy, keď to potrebuje. Yao Ji ho má očividne rada a chce, aby sa cítil lepšie. Najväčším prejavom jej lásky je rozhodnutie, že sa napriek svojim vlastným citom pokúsi dať Chen Moa a Xiao Rong dokopy. Jej plán na prvý pohľad vychádza, a keď vidí, ako sa objímajú, nadobro z ich života odchádza. V tomto okamihu však dochádza ku kľúčovému zvratu. Chen Mo si už pred nejakým časom totiž začal uvedomovať, že sa mu Yao Ji páči (1:08:50). Po rozhovore so Xiao Rong, kde si obaja vyjasnili veci, celú vec uzavreli a rozhodli sa byť priateľmi, si Chen Mo naplno uvedomuje hodnotu prítomnosti Yao Ji vo svojom živote. Tá je však už preč a len mu napíše SMS s poďakovaním, že mohla prejsť jeho svetom (1:18:39 – 1:31:04). Chen Mo to tentokrát nevzdáva. Prestáhuje sa na miesto, kam sa chcela Yao Ji vrátiť, a dúfa, že sa tam raz ukáže. Medzitým pomáha ľuďom na vidieku a stáva sa súčasťou ich životov (1:36:12 – 1:42:04).

V závere filmu sa Yao Ji a Chen Mo opäť stretnú (1:44:39 – 1:45:03). Táto dejová linka zachytáva rozchod a smútok s tým spojený. Ukazuje však aj spočiatku neopätovanú lásku a schopnosť prinášania obety pre milovaného človeka.

Okrem romantickej lásky si tiež môžeme všimnúť lásku, akú má Chen Mo k svojej matke (7:59 – 8:01; 25:26 – 27:14; 44:14; 1:02:45). Stará sa o ňu, aj keď je to náročné a ona si ho už ani nepamätá. Dokonca si ju berie so sebou aj na vidiek, kde čaká na Yao Ji. Vidíme, ako spolu sedia pri stole a vedú konverzáciu o jej imaginárnom svete (1:41:07). Takisto si tu môžeme všimnúť lásku medzi priateľmi. Chen Mo požičiava peniaze, ktoré Zhu Tou potrebuje, podporuje Maa, necháva ich u seba bývať, jedia spolu s jeho matkou (7:47; 9:43; 19:13 – 20:28). Mao je takisto ochotný pomôcť Yao Ji s plánovaním prekvapenia a ich vzťah je vykreslený veľmi pekne (1:18:39).

Podobne ako v poviedkach, aj vo filmových adaptáciách vidíme rôzne druhy lásky ilustrované prostredníctvom životných príbehov hlavných postáv. Vidíme veľké množstvo najrôznejších emócií a spôsoby, akými sa ľudia vo filme s nimi vyrovnávajú. Tému lásky môžeme preto jednoznačne označiť za jednu z kľúčových tém tohto filmu.

8.1.4 Film *See You Tomorrow*

Film *See You Tomorrow* zachytáva hneď niekoľko romantických liniek. Jednou z najvýraznejších je práve vzťah medzi Xiao Yu a Ma Lim. Ak sa to vôbec dá nazvať vzťahom. Ma Li je spevák, no svoje najlepšie obdobie v kariére má už zdá sa dávno za sebou. Chodí s Jiang Jie a sú spolu už niekoľko rokov. Tá má však v niektorých scénach až príliš blízko k inému mužovi menom Jack (*See You Tomorrow* 2016, 7:28). Xiao Yu je Ma Liho fanúšičkou už od malička. Bola na jeho koncerte, mala jeho plagát a stále so sebou nosí jeho maličkú fotografiu z obdobia, keď bol slávny. Sú priateľmi. Jej láska je síce platonická, uvedomuje si, že sa medzi nimi dvoma nič nestane, no napriek tomu reálna natolko, že trpí, keď vidí, že trpí Ma Li (49:31). Podobne ako v poviedke, aj vo filme je to Xiao Yu, ktorá Ma Limu poskytne strechu nad hlavou, keď sa s ním Jiang Jie rozíde. Vidíme, ako sa ho snaží rozveseliť a ako robí všetko preto, aby Ma Li opäť objavil zmysel života. Venuje veľké množstvo svojich úspor, aby umožnila Ma Limu vystúpiť na koncerte, ktorý opäť naštartuje jeho kariéru (1:06:06 – 1:06:55). Miesto neho vyzve Jiang Jie na súboj v *barovom golfe* (1:26:06 – 1:29:57). Ma Li si však jej city neuvedomuje a neopätuje jej ich. Napriek všetkému, čo Xiao Yu pre neho spravila, on sa zastáva svojej ex manželky a odchádza s ňou (1:45:40 – 1:48:28). Tento vzťah je príkladom neopätovanej lásky.

Druhým príbehom lásky je príbeh Guan Chuna a Mao Mao. Ich príbeh vo filme neodráža ich príbeh z poviedky. Využíva len mená a v príbehu sa objavujú prvky z niektorých iných poviedok. Guan Chun je spoluvlastníkom Chen Movho baru. Nejaví sa, ako zrovna najbystrejší človek, no keď miluje, ide do toho naplno (22:58). Mao Mao je jeho láska z mladých čias. On hrával hry, ona mu vozila jedlo (22:14 – 24:40; 1:08:29). Pozval ju na rande, išli spolu do kina, všetko sa zdalo byť perfektné. Guan Chun mal vďaka úspechu v hraní aj svojich nepriateľov. Tí si raz na neho počkali a Mao Mao, ktorá ho chránila vlastným telom, v tento bitke utrhla ranu do hlavy (1:08:29 – 1:12:29). To ukazuje veľkosť lásky, ktorú voči nemu mala Mao Mao. Keď sa potom Guan Chun prebral v nemocnici, Mao Mao zmizla. O desať rokov neskôr sa Mao Mao opäť objavila v meste. Na jeho veľké prekvapenie si ho však vôbec nepamätá. A nie len to, nepamätá si ani ako sa robí „bing“. Guan Chun si myslí, že keď jej pomôže spomenúť si, ako sa robí „bing“, a pripomenie jej miesta, kde sa spoznali, ona si na neho znovu spomenie (23:19 – 33:00). Zje všetko, aj „bing“, ktorý je úplne spálený, vyhlási súťaž, že každý, kto si u nej kúpi „bing“ dostane fľašu alkoholu u neho v bare zadarmo a núti svojich kamarátov, aby jej „bing“ jedli, aj keď to nikomu z nich nechutí (29:30 – 33:00; 45:30 – 47:00). Dokonca pre ňu zozbiera veľkú knihu receptov, len aby jej pomohol (1:46:00 – 1:46:30). Je vytrvalý a keď sa dočíta o princípe prepletených osudov, začne si dokonca ubližovať, lebo si myslí, že sa potom Mao Mao začne viac dariť (1:14:00 – 1:22:36). Mao Mao však opäť zmizne a Guan Chun upadá do depresie. Až na konci filmu od nej dostane poštou „bing“, ktorý chutí výborne, podľa adresy sa ju vyberie hľadať, a od rozprávača sa dozvedáme, že si spolu otvorili obchod „Bing King“ (2:01:29). Ich príbeh lásky poukazuje na vytrvalosť, vďaka ktorej má nakoniec šťastný koniec.

Ďalším príkladom je vzťah Chen Mo a He Muzi. Tiež tu vidíme jeho vytrvalosť, s akou chodí za ňou do baru, až kým s ním nezačne chodiť. Na tento vzťah sa pozeráme len prostredníctvom retrospektívy, pretože He Muzi zomrela. Chen Mo spomína na pekné chvíle, na spoločné rozhovory a aj na to, ako sa zo začiatku s jej stratou nevedel vyrovnáť. Je to láska, ktorú stratil, no ktorú stále uchováva živú vo svojich spomienkach (1:53:37 – 1:55:41; 1:52:53 – 1:53:36).

Okrem romantickej lásky tu tiež vidíme lásku medzi priateľmi. Chen Mo sprevádza Xiao Yu počas *barového golfu*, sleduje jej trápenie spôsobené nenaplnenou láskou a je tam pre ňu, keď to potrebuje. Podobne to je aj v prípade jeho priateľstva s Guan Chunom. Tiež je to Chen Mo, kto sa mu snaží pomôcť, keď sa trápi (1:22:36; 1:56:54 – 1:59:25). Zobrazená tu je aj láska k jedlu – zúfalá nevesta, ktorú prinúti opustiť auto až vôňa dobrého jedla (59:00 –

1:03:27). A láska medzi rodinnými príslušníkmi – scéna s obrovskou kockou ľadu a teplým čajom (53:53 – 57:34).

Na základe príkladov môžeme vidieť, že téma lásky je kľúčovou pre oba analyzované filmy. Okrem romantickej lásky, ktorá je nosnou témou v oboch z nich, sa v nich objavuje aj láska medzi priateľmi, láska, ktorá napriek nechote pomáha. Objavuje sa tam aj téma lásky k rodičom – chorej mamičke, ktorá si už ľudí okolo seba ani nepamätá a láska k jedlu, ktorá je niekedy až komickým spôsobom schopná konkurovať aj láske romantickej. Otázkou je, či a ako sa zmena pohľadu na lásku odrazí aj v Zhangovej neskoršej filmovej tvorbe, obzvlášť v očakávanom filmovom spracovaní knihy *Obchodík v oblakoch*, ktoré by malo prísť do kín v roku 2024.

8.2 Maskulinita a jej zobrazenie

Pod pojmom maskulinita a jej zobrazenie chápem predovšetkým to, ako Zhang vo svojich dielach (poviedkach aj filmoch) vykresľuje mužské postavy. Zhang je známy tým, že jeho postavy nie sú zvlášť výnimočné, nemajú žiadne super schopnosti, nie sú to typickí hrdinovia. Sám hovorí, že chce, aby jeho postavy boli obyčajní ľudia s obyčajnými životmi, ktorí prežívajú dennodenné situácie a úplne obyčajné príbehy lásky. Zamerat' sa na tento aspekt som sa rozhodla práve preto, že som sa v súčasnej čínskej literárnej aj filmovej či seriálovej tvorbe veľmi často stretla s fenoménom, ktorý Yang (2020, s. 161) pomenovala ako *tall-rich-handsome*. Ide o fenomén, keď sú hlavné postavy – muži – zobrazovaní ako ľudia z vyššej spoločenskej triedy, bohatí, často emocionálne nedostupní a hlavne schopní udržať všetko pod kontrolou, vrátane vlastných emócií. Príkladom je napríklad dielo *Tiny Times* od Guo Jingminga, kde sa stretávajú fenomény *tall-rich-handsome* a *white-rich-beautiful* (muži a ženy z vyššej spoločenskej vrstvy) (Yang 2020, s. 161).

Tradičnými prejavmi maskulinity sú vo všeobecnosti sebavedomie, fyzická sila, nezávislosť, skrývanie citov, emocionálna uzavretosť a ochota prevziať kontrolu v krízových situáciách. V reálnom živote však tieto charakteristiky nie sú univerzálnymi pravidlami a nie všetci muži spĺňajú tieto kritériá. Zhangove mužské postavy sa tomuto tradičnému chápaniu maskulinity a fenoménu *tall-rich-handsome* často vymykajú a možno práve preto sú čitateľom také blízke. Ich výzor väčšinou nie je príliš dôležitý a Zhang opisom zovňajšku venuje len veľmi malý priestor. Jeho mužské postavy majú schopnosť veľmi intenzívne prežívať emócie, a to nielen hnev a frustráciu, ktoré by sa v kontexte fenoménu *tall-rich-handsome* mohli považovať za určitý prejav maskulinity, ale aj emócie spojené s láskou, prežívajú radosť, bolesť,

sklamanie, smútok a musia sa s nimi nejakým spôsobom vysporiadať. Nie vždy oplývajú sebavedomím a len zriedka vynikajú fyzickou silou.

Yang (2020) tiež poukazuje na to, že texty Zhangových poviedok určitým spôsobom spochybňujú tradičné genderové rozdelenie rolí tým, že rozširujú variabilitu dostupných rolí pre mužov a ženy. Vidíme to napríklad vo filme *I Belonged to You*, kde mužská hlavná postava Mo Shiba nie je zamestnaný, zatiaľ čo jeho priateľka pracuje ako policajka. Alebo kamarát Zhu Tou, ktorý si horko-ťažko zarába peniaze, zatiaľ čo jeho priateľka cestuje po svete.

Okrem toho Zhang v niekoľkých rozhovoroch tvrdí, že poviedky v knihe *Cong ni de quan shijie luguo* sú polovicou jeho vlastného životopisu, čo sa odrazilo aj v jeho poviedkach, obzvlášť v jeho mužských postavách (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1).

8.2.1 Poviedka *Cong ni de quan shijie luguo*

V poviedke *Cong ni de quan shijie luguo* vystupujú dve mužské postavy – Mao Shiba a rozprávač Zhang Jiajia. Na niekoľkých príkladoch z poviedky si ukážeme, ako sa tieto postavy líšia od tradičného chápania maskulinity.

- *Sebavedomie*

V reálnom živote bol Mao Shiba veľmi tichý. Dokonca aj keď telefonoval, používal väčšinou len tri slová: čau, hmm a ahoj. (Zhang 2013a; Príloha 1).

Ide o prvý náznak opisu postavy, kde Zhang mladého muža opisuje ako veľmi tichého človeka, ktorý toho veľa nenarozpráva. Prejavuje sa až nepriamo, prostredníctvom hlasových nahrávok v GPS. Takáto vlastnosť je v kontraste so sebavedomím, ktoré je typickým prejavom maskulinity. Vidíme to aj na ďalšom príklade, keď žiada Li Zhi o ruku. Je nervózny, trasie sa mu hlas aj ruky a takmer vzlyká, čo je veľmi netypické správanie pre muža typu *tall-rich-handsome*, ktorý väčšinou sebavedomím priam oplýva (porov. 9.1.1/1.).

- *Fyzická sila a nezávislosť*

Zhang sa opisom výzoru venuje len veľmi zriedka. Zameriava sa skôr na vnútorný svet a charakter postáv. Fyzická sila nie je dominantnou črtou jeho mužských postáv. V tejto poviedke sa o nej vôbec nehovorí. Čo sa nezávislosti týka, mohli by sme uviesť jeden príklad, keď je Mao svojím spôsobom závislý od Zhanga. Ide o úryvok, kde Zhang opisuje, akým spôsobom sa Mao vyrovnával s rozchodom. Veľa pije, nechodí do práce, a až keď ho Zhang ide hľadať, objaví ho v malej krčme, kde majú krátky rozhovor o Piesočnom meste, ktoré symbolizuje prázdnotu, ktorú Mao v tomto období prežíval (porov. 9.1.1./3.).

- *Emocionálna uzatvorenosť a skrývanie citov*

Azda najvýraznejšie narušenie stereotypov maskulinity sa v Zhangových poviedkach objavuje práve v tejto oblasti. Či ide o prežívanie nadšenia, radosti a iných pozitívnych emócií, ako môžeme vidieť v príkladoch nižšie, kde Zhang a jeho priatelia prežívajú radosť a dávajú to najavo aj navonok. Smejú sa, zdieľajú nadšenie, prejavujú entuziazmus:

Ja aj s dvomi ďalšími priateľmi sme sa od radosti váľali po zemi a kričali im na slávu, ako keby tam bola celá armáda divákov.

Bol som taký nadšený, že som ešte v ten deň presvedčil Li Zhi, aby sa obaja išli so mnou previezť a navigáciu vyskúšať.

Od smiechu nám všetkým tiekli slzy.

Prejavujú aj negatívne emócie, akými sú strach, smútok, osamelosť, sklamanie a podobne, ako môžeme takisto vidieť na niekoľkých príkladoch z poviedky. V prvom príklade Mao prežíva strach z toho, že by mal opäť vidieť veci, ktoré mu budú pripomínať stratenú lásku, a radšej sa tomu okamihu vyhýba (porov. 9.1.1/3.). V druhom príklade zas rozprávač Zhang píše, že mu zostalo smutno, keď sa dozvedel, že sa jeho kamarát Mao sťahuje preč, no už tento pocit nevyjadril nahlas, lebo nevedel, čo na to povedať. A tiež v ďalšom príklade Zhang otvorene hovorí o tom, že ho trápili psychické problémy a spomína pocit osamelosti. V poslednom z príkladov popisuje dojatie, ktoré prežíval, a nehanbí sa priznať, že sa mu slzami zahmlil zrak.

V ten večer som zavolať Mao Shibovi. „Čau, počuj, tie veci ešte chceš, či nie?“ Mao Shiba na chvíľku zaváhal, ale potom povedal: „Nechcem. Zajtra sa vraciam domov do Taizhou.“ „Ale čo! A čo tam?“ Spýtal som sa. „Rodina mi tam na novej obchodnej ulici prenajala malý obchod. Vraciam sa, aby som ho prevzal. Budem tam predávať mobily.“ Zrazu mi zostalo akosi smutno. Nemal som mu na to čo povedať.

V auguste 2012 mi bolo psychicky nanič. Rozhodol som sa preto vydať sa na západ a dobre som si v Chengdu vypil. Na druhý deň som sa len tak z rozmaru rozhodol znovu ísť do Daochengu. Aj keď som šiel len sám, pustil som si GPS a počúval Mao Shibovo táranie: „Čo ideš tak rýchlo, chceš sa zabiť?! Ak skončíš v priekope, nebudem tam, aby som ti pomohol tlačiť.“ A o chvíľu zas: „Po sto metroch odbočte doľava, pre pána kráľa, spomaľ trochu.“ Aspoň som sa necítil taký osamelý.

Keď som počul Mao Shibov hlas z navigácie hovoriť tieto slová, akosi podvedome sa mi slzami zahmlil zrak.

Zhang tiež borí stereotyp, že muži svoje city nevyjadrujú. Robí tak krásnym vyznaním lásky, ktoré zaznieva prostredníctvom GPS navigácie v závere poviedky (porov. 9.1.1/4.).

8.2.2 Poviedka *Baiduren*

V poviedke *Baiduren* vystupujú tri hlavné mužské postavy – Ma Li, Guan Chun a Zhang Jiajia. Aj tu nájdeme zobrazenia maskulinity, ktoré nezodpovedajú stereotypným predstavám.

- *Sebavedomie*

Sebavedome sa v tejto poviedke prejavujú skôr ženy. Príkladom je Jiang Jie, ktorá požaduje „väčšiu zábavu“, než kocky. A tiež bežne hanblivá a tichá Xiao Yu, ktorá jej ako odpoveď navrhne nebezpečnú hru – barový golf.

Jiang Jie povedala: „Neexistuje, aby sa taký slávny človek bavil tak málo. Chcelo by to väčšiu zábavu!“ Nikto si nemyslel, že to je dobrý nápad. Chcel som nájsť nejakú dobre ostrú rozbitú fľašu a tých dvoch milencov odtiaľ vyhnať. Xiao Yu podišla k ním, posadila sa a s úsmevom prehovorila smerom k Jiang Jie: „Tak sa poďme baviť vo veľkom. Zhrajme si *barový golf*. Deväť jamkový.“ (Zhang 2013b; Príloha 2)

Ma Li sa veľmi sebavedomo neprejavuje. Keď vie, že ho čaká náročné stretnutie so svokrov, pozve si ako podporu svojich kamarátov. V jednom okamihu dokonca miesto neho rozpráva Guan Chun.

Bezradný Ma Li nemal slov. Guan Chun sa pomaly postavil a povedal: „Teta, veci sa majú takto. Môjmu baru sa darí veľmi dobre a Ma Li už tie peniaze investoval do môjho podniku.“

O Guan Chunovi toho z poviedky moc nevieme. Vieme len, že vlastní malý bar, že vozil Xiao Yu počas *barového golfu*, a nepovedal slova, a tiež, že pomáhal niekomu vtedy, keď Xiao Yu pomáhala Ma Limu. Zhang toho o sebe v poviedke moc nepíše. Je skôr pozorovateľom a v poviedke nemá výrazné pasáže, ktoré by ukazovali jeho sebavedomie.

- *Fyzická sila a nezávislosť*

Ani jedna z postáv neoplýva fyzickou silou, alebo sa o tom Zhang v poviedke vôbec nezmieňuje. Čo sa nezávislosti týka, opäť sú to skôr ženy, ktoré sú nezávislé a vedia sa o seba postarať. Xiao Yu ako jedna z mála z ich skupiny normálne pracuje.

Xiao Yu je jemná a elegantná žienka. Pochádza zo severovýchodu, z Changchunu. V Nankingu študovala, a keď skončila školu, rozhodla sa tu zostať. Ako jedna z mála, z našej skupinky kamarátov, má normálnu prácu.

Má vlastné auto a dokonca všetkých ostatných pravidelne rozváža domov, po tom, čo sa opijú. A opäť je to Xiao Yu, ktorá sa rozhodne odsťahovať z mesta, ktoré pozná a kde má priateľov, a odísť do Shenzhenu za prácou.

Na Čínsky Nový rok mi Xiao Yu povedala, že hoci Nankingu pracuje už päť, šesť rokov, v jej kariére nedošlo k žiadnemu posunu, a preto má v pláne presunúť sa do hlavného sídla firmy v Shenzhene.

Z telefonátu s Zhangom sa tiež dozvedáme, že sama aj cestuje. Ma Li naopak, je od Xiao Yu istým spôsobom závislý. Prespáva u nej v spálni, veľa pije, ona mu nosí jedlo, kupuje lieky a spolu s Zhangom mu zariaďujú podnájom po rozvoде.

Keď sa Ma Li opil, prespával u Xiao Yu. Raz, keď som ich bol odprevadiť, som si všimol, že má Xiao Yu, ktorá vôbec nepije alkohol, v kuchyni na linke lieky na pečeň.

Xiao Yu pomohla Ma Limu prenajať si apartmán a každý deň po práci mu pravidelne nosila jedlo.

Okrem toho je Ma Li povolaním maliar abstraktného umenia, čo tiež nie je úplne zvyčajné povolanie pre muža. Náročný rozhovor so svokrou, tak isto nezvládne sám, ale potrebuje pomoc priateľov.

- *Emocionálna uzatvorenosť a skrývanie citov*

Zhang v poviedke popisuje Ma Liho prejavy emócií, keď riešil problém v manželstve a po rozvoде. Ťažko sa s tým vyrovnáva, nahlas plače, dokonca aj zo spánku, veľa pije.

Xiao Yu sa odmlčala. Po chvíľke prehovorila: „Ležala som v kuchyni na gauči, keď som zrazu zo spálne začula srdcervúci plač. Šla som sa pozrieť. Ma Li tam zabalený v perine plakal a vyzeral ako kľbko nešťastia. Volala som na neho, no nereagoval, len usedavo plakal. Vyzeralo to, ako keby plakal zo spánku.“

V rozhovore s Zhangom tiež Ma Li otvorene vysvetľuje, prečo svojej bývalej manželke nechal celý svoj majetok – je to prejav jeho lásky voči nej, napriek tomu, že mu tak moc ublížila.

Keď som sa ho pýtal, prečo jej nechal všetko, aj keď mu zjavne zahýbala, Ma Li povedal, že muži si vždy o niečo ľahšie zarobia peniaze. Keď bude mať byt a nejaké úspory, aj keby sa k nej jej nový priateľ nezachoval dobre, ona sa nebude musieť toľko trápiť. Zotrel si slzy a dodal: „Chodili sme spolu štyri roky, svoji sme boli niečo vyše roka. Aj keď sa teraz rozvádzame, nemôžem ignorovať to pekné, čo sme si počas tých piatich rokov spolu zažili.“

Keď Jiang Jie prehráva v hre *barového golfu*, Ma Li je ten, kto s ňou sedí pri ceste a plače a on je tým, kto ju odprevadí domov.

„Kde je Ma Li?“ Opýtal som sa. Kamaráti otáľajúc hodili očkom po Xiao Yu a povedali: „Keď sa prišlo do tretieho baru, milenec Jiang Jie radil, aby skončila. Ona nesúhlasila a tak si ten chlap odišiel sám. Keď dorazila do ôsmeho baru, vzdala to. Sedela na kraji cesty

a plakala. Ma Li za ňou prišiel, objímal ju, plakal s ňou, a potom, ... potom ju šiel odprevadiť domov.“

Zhang ako pozorovateľ a rozprávač svoje emócie až na pár výnimiek, neprejavuje. Jeden menší výbuch vidíme, keď má sarkastickú poznámku po tom, čo Xiao Yu tvrdí, že je šťastná ako Ma Liho prievozník.

Chvíľu som bol ticho, a potom som povedal: „Tak skutočne šťastná hovoríš.... Šťastná asi ako na pohrebe, sakra!“

Zhang tiež vyjadruje svoj obdiv voči Xiao Yu a otvorene sa zaujíma o jej emócie. Vidíme to napríklad v rozhovore, keď sa jej pýta, či je do Ma Liho zamilovaná.

S predstieraným nezáujmom som len tak medzi rečou prehodil: „Ty ho máš rada, však?“ Nepozrela sa na mňa a pokrútila hlavou. Potom pomaličky prikývla.

Celkovo tak môžeme povedať, že Zhangove v poviedky prekračujú hranice stereotypov a poukazujú na to, že skutočná identita muža nemusí byť viazaná na výzor, bohatstvo alebo fyzickú silu. Práve naopak, prejavuje sa skôr emocionálnou vyspelosťou, otvorenosťou a schopnosťou prežívať, prejavovať a spracovávať svoje pocity. Svojou otvorenosťou a schopnosťou priznať aj slabosti, psychické problémy a skúsenosti s depresiou, o ktorých často rozpráva aj v rôznych rozhovoroch v reálnom živote, Zhang borí klasické očakávania od mužov a dáva im pocit, že pokiaľ tieto pocity prežívajú tiež, nie sú v tom sami. Jeho postavy prinášajú nový rozmer do problematiky maskulinity, ktorá sa už neobmedzuje len na stereotypné prejavy zmieňované vyššie a v čitateľoch vzbudzuje pocit, že skutočná sila muža siaha za hranice tradičných genderových predstáv.

8.2.3 Film *I Belonged to You*

Film *I Belonged to You* ponúka rôzne typy mužských postáv. Vystupujú tu tri hlavné mužské postavy: Chen Mo, Mao Shiba a Zhu Tou. Každý z nich má iné vlastnosti a prežíva iné problémy. Určite nejde o film, ktorý jednoznačne borí všetky stereotypy spojené s maskulinitou. Aj tu sa však nájdú príklady, kde dochádza ku kontrastu medzi stereotypom a filmovým zobrazením toho, ako sa muži správajú a čo prežívajú.

1. Sebavedomie

Prvým príkladom je Mao Shiba, ktorý toho veľa nenarozpráva, je tichý a nevýrazný a vždy úprimný, čo je v kontraste so stereotypným chápaním mužskosti (*I Belonged to You* 2016, 6:42 – 6:54). Ešte výraznejšie to možno vnímame práve z toho dôvodu, že jeho priateľke Li Zhi sebavedomie jednoznačne nechýba. Ona je prvá, ktorá sa snaží nadviazať kontakt, ona sa ho ako prvá pýta, či sa mu páči a podobne. Jeho sebavedomie sa prejavuje až postupne,

a vidíme to napríklad v situácii, keď je rozhodnutý, že Li Zhi požiada o ruku a celú vec začne plánovať (59:51). Keď dochádza k samotnej žiadosti, počujeme, ako sa mu trasie hlas, ale vidíme aj úľavu v jeho tvári, keď mu Li Zhi povie „áno“ (1:05:30).

Ďalšou postavou je Zhu Tou. Je malý, neoplýva fyzickou krásou, zato vo vnútri je to veľmi citlivý človek. Nedá sa povedať, že by bol príliš plachý, ale ani nadmieru sebavedomý. Je však veľmi cieľavedomý, čo je zvyčajne pozitívne vnímaná mužská vlastnosť. Keď si zaumieni, že pre svoje dievča Yan Zi kúpi byt, ide si za svojím cieľom, aj keď sa jeho dosiahnutie môže zdať priam nemožné (38:41). Jeho sebavedomie utrpí, keď jeho priateľka Yan Zi neprijme jeho žiadosť o ruku a miesto toho sa s ním rozíde (49:14 – 53:25).

Poslednou z hlavných mužských postáv je rozprávač Chen Mo. Ten sebavedomím a aroganciou priam oplýva. Vidíme to už od samého začiatku (3:02). Jeho sebavedomie však utrpí, keď sa s ním priateľka Xiao Rong rozíde (3:51). Upadá do depresie a svoju frustráciu si často vylieva na ostatných prostredníctvom svojho arogantného správania a štipľavých alebo nemiestnych poznámok (8:36; 11:52; 22:38). Pod povrchom sa však skrýva citlivý a hlboko zranený človek. S postupom času sa aj jeho správanie postupne mení.

2. *Fyzická sila a nezávislosť*

Čo sa fyzickej sily týka, ani jedna z týchto troch postáv neoplýva nadmernou fyzickou silou, Mao Shiba je chudý, vysoký a nosí okuliare, Zhu Tou je malý a tučný, Chen Mo je mierne prešedivý chlap priemerného vzrastu. Každý z nich je však ochotný ísť do konfliktu, keď je to potrebné. Mao Shiba bez váhania uteká na pomoc Li Zhi, ktorá sa ocitla uprostred pouličnej bitky, aj keď nemá žiadne skúsenosti s bojom a nakoniec ho to stojí život (57:12 – 59:36; 1:31:58 – 1:34:48). Zhu Tou je síce nemotorný, no keď Chen Mo urazí jeho teraz už bývalú priateľku Yan Zi, vrhne sa naňho celou svojou silou, aby bránil jej česť (54:25 – 55:31). A Chen Mo zas zasiahne do začínajúceho konfliktu medzi mužmi na vidieku, aby zabránil zbytočnému krvipreliatu (1:37:56 – 1:42:10).

Zhu Tou a Mao Shiba tiež nie sú príliš nezávislí. Obaja žijú aj sa stravujú u Chen Moa doma (6:27). Mao Shiba dokonca hovorí, že nemá prácu, pretože sa o neho Chen Mo postará. Zhu Tou to zas využíva na to, aby si čo najviac našetril (32:29 – 33:39; 38:41). Keď kupuje byt, znovu je závislý od peňazí, ktoré mu požičia Chen Mo. Mao takisto vyhľadáva jeho pomoc, keď chce naplánovať zásnuby s Li Zhi. Potom, čo sa Mao a Li Zhi dajú dokopy, jeho závislosť sa s Chen Moa presúva na Li Zhi. Vidíme, ako mu ona perie, nosí mu raňajky a dohliada na to, či niečo jedol (39:13). Vzťah ho však motivuje k väčšej nezávislosti a v rozhovore s Chen Mom tvrdí, že mu Li Zhi priniesla nový zmysel existencie (59:51 – 1:00:20). Chen Mo je opäť najviac

nezavislý v porovnaní s ostatnými. Má vlastnú prácu, stará sa o chorú matku aj o svojich kamarátov. Jediný, o koho sa nevie dobre postarať, je on sám.

3. *Emocionálna uzavretosť a skrývanie citov*

Emócie sú neoddeliteľnou súčasťou tohto filmu a situácií, ktoré hlavné postavy vo filme prežívajú. Chen Mo je na jednej strane príkladom stereotypného muža, ktorý nie je schopný efektívne spracovávať emócie. Po rozchode sa z neho stane zatrpknutý a arogantný chlap, ktorý má nemiestne poznámky voči svojej ex aj voči Yao Ji (8:36; 11:52; 15:01). Tvári sa, že sa nič nedotýka, a len zriedka ho vidíme naozaj prejavovať emócie. Príkladom je scéna, kde po zásnubách Maa a Li Zhi plače dojatím, a tiež scéna v závere filmu, keď sa tam objaví Yao Ji a on má vtedy v očiach slzy (1:06:16 – 1:06:40; 1:45:03).

Zhu Tou, naopak, svoje emócie intenzívne prežíva. Lásku k Yan Zi neprejavuje len jej, ale rozpráva o nej aj svojim priateľom (17:58 – 18:13). Radosť z toho, že kúpil nový byt, tiež zdieľa so svojimi kamarátmi a na naplánované zásnuby pozve veľké množstvo ľudí. Prednesie tam veľmi precítené vyznanie lásky a verbálne opisuje svoje šťastie pred všetkými pozvanými (38:33; 49:28 – 51:33). Keď sa s ním Yan Zi rozíde, svoj smútok efektívne skrýva. Tvári sa radostne, aby ju nestrápnil, a dokonca aj potom sa snaží presvedčiť samého seba, že je vlastne dobre, že sa oni dvaja nevzali. Keď Yan Zi odchádza, praje jej, aby bola šťastná, a až keď sa auto, ktoré ju odváža preč, vzdiaľuje, nechá priechod svojím emóciám. Srdcervúco plače a kričí, že chce byť s ňou (55:36 – 57:12).

Mao Shiba je tichý, svoje city voči Li Zhi prejavuje rôznymi spôsobmi. Keď ju žiada o ruku, má v očiach slzy a láme sa mu hlas (1:05:30). Okrem toho majstruje všelijaké prístroje, ktoré jej majú uľahčiť život doma aj v práci. Príkladom je GPS, aby sa nestratila, alebo tlačidlo s vysielacom, ktoré mu bude signalizovať, že potrebuje pomoc (46:50; 40:57). Aj tu, podobne ako v poviedke, na konci zaznieva romantické vyznanie lásky prostredníctvom GPS a ďalších domácich spotrebičov (1:42:40 – 1:44:01).

Vo filme okrem vyššie zmienených typicky mužských vlastností tiež vidíme rôznorodosť genderových úloh. Napríklad Li Zhi pracuje ako policajka, čo je väčšinou dominantna mužov, zatiaľ čo Mao Shiba stabilnú prácu nemá. Podobný kontrast, aj keď menej výrazný, je v situácii Chen Mo a Xiao Rong, keď je Xiao Rong jeho nadriadenou v práci.

8.2.4 Film *See You Tomorrow*

Film *See You Tomorrow* ponúka celkom rozmanitú škálu mužských postáv. Medzi hlavné mužské postavy patria jednoznačne Chen Mo, Ma Li a Guan Chun.

- *Sebavedomie*

Tak, ako v poviedke, ani vo filme nevystupuje Ma Li spočiatku nejak sebavedomo. Keď sedia v bare s Jiang Jie a s Jackom, väčšinu času sedí so sklonenou hlavou a do rozhovorov sa moc nezapája (See You Tomorrow 2016, 5:10). Vyzerá, že je dosť vyhorený a jeho depresívne stavy sa ešte prehĺbia po rozchode s Jiang Jie. V minulosti, keď jeho postavu vidíme ako slávneho mladého speváka, však sebavedomé vystupovanie mal (41:10 – 43:38). Xiao Yu sa mu toto sebavedomie a radosť zo života pokúša vrátiť tým, že vďaka koncertu opäť naštartuje jeho kariéru, čo sa jej, ako vidíme v úplnom závere filmu, naozaj podarilo (2:01:33). Postava Ma Liho divákovi ukazuje, že je v poriadku prežívať rôzne obdobia. Nie všetky sú vždy ružové. Ani kedysi slávny a talentovaný spevák nemusí vyžarovať sebavedomie za každých okolností. Dôležité je sa nevzdávať nádeje, že bude zas lepšie, a mať okolo seba ľudí, ktorí nás podržia, keď je nám najhoršie.

Chen Mo je v tomto prípade sebavedomý muž, ktorý si verí natoľko, že ponúka služby profesionálneho prievozníka vo svojom bare. Nebojí sa ísť do nebezpečných situácií a postaviť sa problémom, do ktorých by sa inak vôbec miešať nemusel (53:45 – 54:59; 1:19:00). A väčšinou je to on, kto zachraňuje situáciu, keď jeho priatelia potrebujú pomoc. Pod povrchom sa však skrýva citlivý muž, ktorý sa vyrovnáva s bolestivou stratou milovanej osoby. Jedine v okamihoch, ktoré prinášajú pohľad do jeho minulosti, a prebúdajú v ňom staré spomienky, vidíme trhliny v jeho inak neotrasiteľnom sebavedomí (20:10; 1:38:44; 1:52:53 – 1:55:41).

Guan Chun je pomerne komická postava. V minulosti bol extrémne sebavedomý, zvlášť keď sa mu darilo vyhrávať v hrách. Nosil sa s hrdosťou a chodil s dievčaťom, ktoré ostatných odmietalo (22:14 – 24:40; 45:06; 1:08:29 – 1:14:00). Ani v súčasnosti mu sebavedomie nechýba, chce zmeniť svet, aby pomohol Mao Mao, no nevyžaruje z neho taká autorita a múdrosť, akú vidíme u Chen Moa.

- *Fyzická sila a nezávislosť*

V porovnaní s predošlým filmom sa v tomto filme postavy dostávajú do situácií, kedy je nutné použiť hrubú silu. Hneď v úvode a postavia Chen Mo a Guan Chun protestujúcim, ktorým vadí hluk z baru. Končí to pre nich však neúspechom (4:43 – 4:48). Ďalším okamihom je scéna po tom, čo sa Guan Chun niekde dočítal o prepojení osudov a uveril, že súčet pre dvoch ľudí, ktorí sú si súdení, zostáva vždy rovnaký. Myslí si, že keď sa jemu nebude dariť, Mao Mao to naopak prinesie úspech. Vyvolá preto bitku v bare, do ktorej sa nakoniec zapoja všetci prítomní (1:14:00; 1:18:29 – 1:21:59). A opäť je to Guan Chun, ktorý sa dostáva do konfliktu s bratmi od Mao Mao a sám skončí nalepený na plote (24:15 – 29:24). A tiež scéna

v retrospektíve, kde Guan Chuna a Mao Mao napadli výtržníci a ona ho chráni vlastným telom (1:12:59). U Ma Liho vidíme prejav fyzickej silu, keď sa zastane Jiang Jie, ktorú Jack fyzicky napadne (1:45:40).

Muži vo filme nie sú vykreslení, ako fyzicky slabí, ale tiež nie ako tí, ktorí majú vždycky navrch. Svoju silu väčšinou využívajú v sebaobrane a okrem jedného prípadu s Guan Chunom, nie sú iniciátormi nezmyselných konfliktov.

Čo sa nezávislosti týka, stereotypom sa vymyká postava Ma Liho, ktorý je po rozchode závislý od Xiao Yu, ktorá mu poskytne strechu nad hlavou. Je odkázaný na jej pomoc, aj vtedy, keď kvôli rozchodu a depresii nevidí zmysel života (34:04 – 34:57). Xiao Yu je po jeho boku a pomáha mu, keď je opitý a je mu zle (48:40 – 49:05; 49:12 – 50:30). Ostatné mužské postavy sa o seba väčšinou vedú postarať sami a často sa starajú aj o ostatných. V závere filmu však vidíme zmenu, ktorá nastala u Guan Chuna po tom, čo Mao Mao opäť zmizla. Je zúfalý, nevie, ako má bez nej žiť. K tomu, aby sa dal opäť dokopy potrebuje Chen Movu pomoc. Ani potom však nie je schopný Mao Mao nájsť, lebo miesto do Ekvádoru sa vyberie na Antarktídu. Chen Mo aj v tomto prípade zasahuje a Guan Chun a Mao Mao sa nakoniec predsa len opäť stretnú (2:01:29).

- *Emocionálna uzatvorenosť a skrývanie citov*

Emocionálnu uzatvorenosť môžeme vnímať pri postave rozprávača. Chen Mo si prežil náročné obdobie, keď stratil ženu, ktorú miloval. O svojich pocitoch však nehovorí nahlas a nezdieľa ich s ľuďmi okolo seba. Rieši ich vo svojom vnútri a diváci sa o nich dozvedajú z rozprávačských vstupov. Jeho priatelia vedia, že He Muzi je jeho slabým miestom, a spomínajú ju veľmi zriedka a aj to len v narážkach a nepriamo (20:10 – 20:14). V týchto okamihoch môžeme u Chen Mo sledovať prejavy emócií, ktoré sa ale odrazia len vo výraze tváre (17:35; 1:38:44 – 1:39:37). Veľkým prejavom emócií je scéna z retrospektívy, kedy Chen Mo plače, keď mu v náručí umiera milovaná He Muzi (1:54:38 – 1:55:40). A slzy mu tečú, aj keď si po rokoch na túto chvíľu spomína (1:55:41 – 1:55:49). V oboch prípadoch je na to sám.

Spevák Ma Li v sebe tak isto nesie smútok po rozchode s Jiang Jie. Zaháňa ho alkoholom a svedkom jeho emocionálnych výbuchov je Xiao Yu. Rozpráva sa sám so sebou v zrkadle, nahlas plače (34:23 – 34:57). Vidíme tiež, že prežíva radosť, keď sa mu podarí koncert (1:05:46 – 1:07:50). Lásku voči Jiang Jie prejavuje gestom, keď jej necháva svoj majetok pri rozchode, potom, čo ona odmietne jeho žiadosť o ruku. Aj tu vidíme v jeho tvári záblesk rôznych emócií (35:14 – 37:40).

Postava Guan Chuna je vo filme veľmi expresívna. Všetko, čo prežíva sa mu okamžite odrazí v tvári (1:16:50). Keď je šťastný, vedia to všetci okolo (1:07:11; 1:14:14). Keď je nešťastný, tiež o tom rozpráva a vidieť mu to v tvári (24:15; 1:56:54).

Zhang sa ani vo filmoch neobmedzuje na stereotypné zobrazenie mužských postáv. Nejde mu vyzdvihovanie jedného a umenšovanie druhého pohlavia, alebo o cielenú výmenu stereotypných rolí. Ponúka skôr rovnocenné zobrazenie mužov aj žien, ako ľudských bytostí, ktorí prežívajú všetky druhy emócií. Nie sú pomstychtiví, sú úprimní a napriek tomu, že im bolo ublížené, berú ohľad na ľudí, ktorých milujú. V oboch filmoch sa objavujú jak stereotypné vlastnosti typicky spájané s maskulinitou, tak aj vlastnosti, ktoré tieto stereotypy nespĺňajú.

8.3 Úloha rozprávača

8.3.1 Poviedky

Rozprávač v Zhangových poviedkach zohráva dôležitú úlohu. Zhang využíva „ja-rozprávanie“ a do úlohy rozprávača sa štylizuje on sám. Ide o formu rozprávača, ktorý zasahuje do deja. Keď ho oslovujú ostatné postavy v poviedkach, oslovujú ho celým menom „Zhang Jiajia“.

V poviedke *Cong ni de quan shijie luguo* ho takto oslovil Mao Shiba: „Zhang Jiajia, bol si už v Piesočnom meste?“ V tejto poviedke Zhang vlastní malý bar a Mao je jeho kamarát od školských čias.

V poviedke *Baiduren* toto oslovenie použila Xiao Yu: „Xiao Yu sa zrazu ozvala, a povedala: ‚Zhang Jiajia, už si niekedy pre niekoho riskoval svoj život?‘“ Zhang je v tejto poviedke súčasťou skupiny kamarátov, medzi ktorých patria aj Ma Li, Xiao Yu a Guan Chun.

Zhang vo viacerých rozhovoroch tvrdí, že poviedky v knihe *Cong nide quan shijie luguo* sú polovicou jeho životopisu a že v príbehoch vystupujú postavy založené na skutočných ľuďoch z jeho života (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1, č. 2, č. 3 a č. 4). To isté nachádzame aj v úvode knihy. Zhang v prvom predslove píše, že táto kniha je ako priateľ, ktorý vám rozpráva príbehy. Dodáva, že týmto priateľom je on sám (Zhang 2013).²⁴ Dáva preto zmysel že ich čitateľom v poviedkach „rozpráva“ práve postava s menom Zhang Jiajia. Okrem toho táto forma rozprávača vyvoláva v čitateľovi pocit, že mu je umožnené nahliadnuť priamo do života samotného autora. To isté tvrdí aj Qi (2020, s. 7), keď píše: „Keďže protagonista v knihe má rovnaké meno ako samotný autor, čitatelia nemajú problém poviedky čítať ako Zhangove

---

²⁴ “像朋友 在深夜跟你在叙述，叙述他走过的千山万水。这个朋友就是我 “

vlastné skúsenosti.“ Fakt, že takto podané poviedky na čitateľa pôsobia ako reálne príbehy skutočného človeka, umocňuje pocit prináležitosti a spolucítania. O to viac ich to potom vtáhuje do deja, kde spolu s postavami prežívajú najrôznejšie situácie.

8.3.2 filmy

Vo filmoch sa postava s menom Zhang Jiajia neobjavuje. Miesto toho v oboch filmoch vystupuje človek, ktorý sa volá Chen Mo (porov. kapitola 4.). Táto postava divákov sprevádza celým filmom a nesie pomyselnú úlohu rozprávača v oboch skúmaných filmoch. Do väčšej či menšej miery je súčasťou života všetkých hlavných postáv.

Vo filme *I Belonged to You* je Chen Mo moderátorom relácie v rádiu, kam telefonujú ľudia, keď potrebujú radu. Chen Mo má pre nich často zaujímavé postrehy a povzbudivé slová. Je akýmsi terapeutom na diaľku. V úvode predstaví svojich kamarátov aj svoju matku a z jeho rozprávania sa dozvedáme aj o minulosti a živote jeho priateľov. Tých sprevádza v najrôznejších životných situáciách. Prežíva s nimi šťastie z naplnenej lásky, sklamanie z rozchodu, smútok zo smrti. Len v jednom okamihu vo filme preberá úlohu rozprávača iná postava – Chen Mova bývalá priateľka Xiao Rong. Ujíma sa jej preto, aby divákovi porozprávala ich príbeh (*I Belonged to You* 2016, 1:10:42 – 1:14:19).

Vo filme *See You Tomorrow* je rozprávačom takisto postava s menom Chen Mo. V úvode počujeme krátku naráciu, ktorá sa končí slovami „ja som Chen Mo“. Táto postava vlastní malý bar, kde sa odohráva väčšina deja. Tvrdí o sebe, že je profesionálnym prievozníkom, ktorý pomáha ľuďom preniesť sa cez ich problémy (porov. kapitola 8). Má dlhoročné skúsenosti a jeho služby majú vo väčšine prípadov úspech. Okrem toho rieši aj vlastnú traumatickú minulosť. Je súčasťou života takmer všetkých hlavných postáv. Pre niektorých je mentorom, pre iných kamarátom, bývalým spolužiakom, obchodným partnerom či kolegom. Sprevádza ich v radostných, ale aj ťažkých životných situáciách. Okrem toho hovoreným slovom na pozadí niektorých scén dopĺňa informácie, ktoré by sme sa inak nedozvedeli.

Tak ako rozprávač Zhang v poviedkach nesie určité autobiografické črty autora, tak aj Chen Mo vo filmoch. Svoju výrečnosť využíva na to, aby druhým pomáhal. Vo filme *I Belonged to You* je aj mierne prešedivý a istý čas ho trápi depresia po rozchode. Zhang Jiajia, podobne ako Chen Mo vo filme *See You Tomorrow*, skutočne vlastní malý podnik a tak ako Chen Mo v tomto filme, aj on kedysi svoj žiaľ utápal v alkohole. Podobným znakom je aj srdcová choroba, ktorá vo filme trápi rozprávača, v skutočnom živote si podobnou situáciou prešiel Zhang Jiajia. Z úst rozprávača v oboch filmoch zaznievajú aj poetické citáty

z jednotlivých poviedok, čo pôsobí, ako by sa Chen Mo, poviedkový rozprávač Zhang Jiajia, a spisovateľ Zhang stávali jednou a tou istou osobou.

8.4 Uzdravujúca „healing“ funkcia

8.4.1 Poviedky

Definíciu a význam uzdravujúcej „healing“ funkcie sme si priblížili v podkapitole 3.3. Zhang (2013) v predslove naznačuje, že si je vedomý tejto funkcie, ktorú jeho poviedky čitateľom prinášajú. Toto tvrdenie podporujú aj jeho vyjadrenia v niekoľkých z rozhovoroch, kde hovorí, že poviedky v tejto knihe vychádzajú z jeho vlastných skúseností a opisujú jeho vlastné pocity (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1, č. 2 a č. 11). Povedal tiež, že písanie poviedok bolo aj pre neho samotného uzdravujúcim procesom a určitým druhom terapie (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1). Vďaka témam, ktoré sa v poviedkach objavujú, a spôsobu, akým sa s problémami postavy v poviedkach vyrovnávajú, sa Zhang pre čitateľov zároveň stáva akýmsi mentorom. Neponúka riešenie všetkých problémov, no prostredníctvom svojich textov a myšlienok cez príbehy v poviedkach dodáva čitateľom silu bojovať. Pocit spolupatričnosti a empatie a tiež nádej, že v skutočnosti nikto nie je sám a všetko sa dá zvládnuť, môžu naozaj pôsobiť uzdravujúco pre ľudí, ktorých trápia podobné problémy, pocit osamelosti a bezútešnosti spôsobený moderným štýlom života a zmenami v spoločnosti. Štýl a jazyk, ktorým sú poviedky písané, je blízky mladým ľuďom a pomáha im opísať pocity, ktoré často nie sú schopní sami pomenovať a vyjadriť (Qi 2020, s. 13).

V poviedke *Cong ni de quan shijie luguo* sa objavujú témy ako hranie počítačových hier a čítanie v online skupinách, vzťah, láska, rozchod, sklamanie v láske, alkohol, mentálne problémy, cestovanie a podobne. Poviedka *Baiduren* zase ponúka pohľad na priateľstvá, neopätovanú lásku, rozvod, zranenia vo vzťahu, alkohol, hľadanie vlastnej hodnoty, zmenu práce či bydliska atď. Väčšina týchto tém je mladým ľuďom blízka. Sami si prešli alebo prechádzajú podobnými situáciami, a preto pre nich nie je ťažké vcítiť sa do pocitov, ktoré v poviedke prežívajú postavy. Zhang v poviedkach postavy sprevádza predovšetkým svojou prítomnosťou. Nikde nikomu nediktuje, čo má ako urobiť, ale trpezlivo počúva, ak sa niekto potrebuje vyrozprávať (Xiao Yu z poviedky *Baiduren*), pomáha, keď niekto potrebuje pomoc (opitý Mao Shiba z poviedky *Cong ni de quan shijie luguo*), sprevádza v náročných chvíľach (Xiao Yu počas *barového golfu*), podporuje (Ma Liho pri obede so svokrou; Ma Liho na jeho výstave) a vo svojich jemne poetických úryvkoch na začiatku a na konci poviedky čitateľom alegorickým spôsobom ponúka vždy nejakú myšlienku.

8.4.2 filmy

V rámci analýzy som sa snažila zistiť, či je možné uzdravujúcu funkciu vnímať aj vo filmových spracovaniach Zhangových poviedok. Predpokladala som, že by sa aj tu táto funkcia mohla objaviť, jednak preto, že sa Zhang na tvorbe oboch filmov sám intenzívne podieľal, ale aj vďaka funkcii rozprávača. Zhang Jiajia ako autor, ktorý sa stotožňuje s rovnomennou postavou rozprávača v poviedkach, ako aj s postavou menom Chen Mo z poviedky *Písané na moje 33. narodeniny* a zároveň ako postava rozprávača vo filmoch, ktorá nesie práve toto meno, vyvoláva vo mne pocit, že sú tieto diela z nejakého dôvodu hlbšie prepojené.

Qi (2020) tvrdí, že uzdravujúca funkcia poviedok spočíva v schopnosti naplniť emocionálne potreby čitateľov. Zhang na tomu využíva témy, ktoré sú ľuďom blízke, ako aj jazyk a spôsob, ktorým píše. Jeho príbehy pôsobia neformálne, sú o situáciách, v ktorých sa väčšina ľudí už niekedy ocitla alebo aspoň zažila niečo podobné. Vo filmoch sú emocionálne potreby divákov naplnené tiež prostredníctvom tém, ktoré sa tu riešia, ale aj za pomoci rozprávača Chen Moa. Jeho úloha v oboch filmoch je byť svojím spôsobom mentorom pre skupinu ľudí, ktorá ho potrebuje.

Vo filme *I Belonged to You* je akýmsi terapeutom na diaľku, keď svojimi slovami povzbudzuje ľudí, ktorí mu tam volajú so svojimi problémami, ale aj pre tých, ktorí jeho šou počúvajú (*I Belonged to You* 2016, 2:33 – 3:42). Vo filme *See You Tomorrow* je profesionálnym prievozníkom, ktorý pomáha ľuďom, ktorí si sami nevedia rady, preniesť sa cez problémy bez ohľadu na to, ako komplikovane to vyzerá, a dostať sa na druhý breh, kde je svet zas krásny (*See You Tomorrow* 2016, 1:48 – 2:53). Chen Mo ani tu však nedáva konkrétne rady. Vo filme *I Belonged to You* Yao Ji dokonca opravuje a hovorí, že nemá právo hovoriť druhým, čo majú robiť v tej či onej situácii (*I Belonged to You* 2016, 30:30 – 30:37). Môže im len ponúknuť svoj pohľad na vec, alebo ich nejako povzbudiť, aby sa nevzdávali. Podobne Chen Mo v druhom filme prevádza ľudí spôsobom, keď si sami uvedomia, čo je pre nich dobré. Príkladom je situácia, keď nevesta odmieta opustiť auto, aj keď ju jej nastávajúci opustil (*See You Tomorrow* 2016, 59:00 – 1:03:27), alebo výzva s kockou ľadu a následné vysvetlenie alegórie (*ibid*, 53:53 – 57:34).

V knihe Zhang vyjadruje nádej, že jeho poviedky dodajú čitateľom aspoň trochu sily postaviť sa samým sebe aj celému svetu a dodajú im chuť bojovať. Podobný pocit vo mne vyvolávajú jeho filmy. Na prvý pohľad sú odlišné, ale v jadre sú si podobné. Takisto ako poviedky, aj filmy nám ukazujú dôležitosť uvedomenia si vlastnej hodnoty a nutnosť nezostávať v minulosti, ale stále kráčať vpred. Ukazujú, že je v poriadku nebyť vždy „okay“ a že je dôležité, akých ľudí v takýchto situáciách budeme mať okolo seba. Podobne, ako

Zhang v reálnom živote otvorene hovorí o svojej depresii a úzkostiach, tak ani vo filmoch sa nebojí túto tému otvoriť. Zobrazuje rôzne situácie, ktoré v divákoch vyvolávajú celú škálu emócií. Tak ako malo písanie pre Zhanga terapeutický efekt, divákovi tento uzdravujúci pocit prináša sledovanie filmov, ktoré im umožňujú nájsť v nich niečo blízke, niečo, s čím sa vedia stotožniť.

9 Záver

Na základe zistení z analýzy a následnej komparácie môžem tvrdiť, že vybrané prvky typické pre Zhangu literárnu tvorbu sa objavujú aj vo filmových spracovaniach jeho poviedok.

- **Téma lásky**

Téma lásky je kľúčovou pre oba filmy. Tak ako v poviedke *Baiduren* vidíme príbeh neopätovanej lásky medzi postavami Xiao Yu a Ma Li, tento príbeh pretavený do mierne odlišnej podoby vidíme aj vo filme *See You Tomorrow*. Tento film okrem toho zobrazuje aj romantické linky medzi rozprávačom Chen Mo a jeho priateľkou He Muzi (stratená láska) a linku medzi postavami Guan Chunom a Mao Mao (láska, za ktorú sa oplatí bojovať).

Poviedka *Cong ni de quan shijie luguo* sa venuje láske medzi postavami Mao Shiba a Li Zhi. Vo filme *I Belonged to You* takisto vidíme príbeh lásky medzi rovnomennými protagonistami. Rozdiel je v tom, že zatiaľ čo v poviedke sa ich vzťah končí rozchodom, vo filme sa končí tragickou smrťou jednej z postáv. V oboch prípadoch však ide o lásku, ktorá nemá šťastný koniec. Vo filme sa okrem toho objavuje ešte niekoľko príbehov lásky: opäť je to láska medzi Chen Mo a jeho priateľkou Xiao Rong, ktorá sa končí rozchodom, no z jeho strany pretrváva aj potom a prejavuje sa rôznym spôsobom; láska Yao Ji k rozprávačovi Chen Mo, ktorá nie je opätovaná až do poslednej chvíle; láska medzi Zhu Tou a Yuan Zi, ktorá nie je vnímaná rovnakým spôsobom; Zhu Tou, ktorý slepo miluje a plánuje zásnuby, zatiaľ čo Yuan Zi prilieta len preto, aby sa s ním rozišla.

Tak ako v poviedkach, aj tu vidíme romantické gestá v podobe vyznania lásky cez GPS navigáciu (*I Belonged to You*) alebo gesto z lásky, keď Ma Li necháva svojej bývalej priateľke väčšinu majetku po rozchode (*See You Tomorrow*).

Zhangove poviedky často nesú horkosladký nádych a málokedy majú šťastný koniec. Táto črta sa takisto odrazila v oboch filmoch vo forme bolestivých rozchodov, alebo tragických udalostí. To isté sa dá povedať aj o tom, že sa Zhang zásadne vyhýba explicitnému obsahu. Ani jeden z filmov nie je označený ako 18+. Takisto sa vo filmoch objavujú aj prvky inej ako

romantickej lásky. Vo filme *I Belonged to You* vidíme napríklad lásku k rodičom a lásku medzi kamarátmi, vo filme *See You Tomorrow* zas lásku k jedlu a lásku medzi ľuďmi rovnakého pohlavia.

- **Maskulinita a jej zobrazenie**

V poviedkach Zhangové mužské postavy prekračujú stereotypné hranice maskulinity. Nie vždy oplývajú sebavedomím a len zriedka vynikajú fyzickou silou. Najvýraznejšie to však môžeme vidieť v tom, ako sú schopní prežívať a prejavovať emócie. Či už je to tichý a nervózny Mao Shiba a jeho romantické vyznanie lásky sprevádzané hlbokým dojatím, alebo rozprávač Zhang, ktorý sa od radosti váľa po zemi, a krátko na to sa otvorene priznáva k tomu, že ho počas roku 2012 trápili psychické problémy v poviedke *Cong ni de quan shijie luguo*, alebo Ma Li z poviedky *Baiduren*, ktorý nezvláda rozvod, veľa pije a plače u kamarátky, ktorá mu kupuje jedlo aj lieky a necháva ho prespávať vo svojej izbe.

V porovnaní s poviedkami mužské postavy vo filmoch dostali viac priestoru prejavíť aj svoje sebavedomie (Chen Mo v oboch filmoch) a fyzickú silu (*See You Tomorrow*) a iné, typicky maskulinné vlastnosti. Čo sa týka schopnosti prežívať emócie a prejavovať city, aj vo filmoch môžeme vidieť mužov, ktorí sú úprimní, plačú, smejú sa a vyznávajú milovaným polovičkám svoju lásku. Vidíme Maovu nervozitu, keď žiada Li Zhi o ruku, zaznieva tu aj jeho vyznanie lásky prostredníctvom nahrávky v navigácii. Tiež vidíme, ako sa Chen Mo nevie vysporiadať s rozchodom a upadá do depresie. Ďalším príkladom je Zhu Tou, ktorý rozhodne neoplýva fyzickou krásou, alebo silou. Robí všetko preto, aby jeho priateľka bola šťastná, no keď ho opustí, tak zúfalo plače. Film takisto sponchybňuje tradičné genderové rozdelenie rolí. Ako môžeme vidieť na príklade Mao Shiba, ktorý nie je zamestnaný, zatiaľ čo jeho priateľka pracuje ako policajka. Alebo jeho kamaráta Zhu Tou, ktorý si horko-tažko zarába peniaze, zatiaľ čo jeho priateľka cestuje po svete.

Podobne to je aj vo filme *See You Tomorrow*. Najvýraznejšie to môžeme vidieť na postave speváka Ma Liho, ktorý plače, nie je schopný vysporiadať sa so smútkom po rozvode a musí sa o neho starať kamarátka Xiao Yu. Guan Chun tak isto veľmi explicitne vyjadruje svoj zármutok nad stratou Mao Mao. Chen Mo je zas očividne pohltený minulosťou. Objavujú sa tu sentimentálne prejavy, ako napríklad, že si schováva všetky veci od He Muzi. Retrospektívne zábery ukazujú aj jeho odhodlanosť, keď jej na začiatku dvoril.

Vo filme *I Belonged to You* si tiež môžeme všimnúť rôznorodosť genderových úloh. Napríklad Li Zhi pracuje ako policajka, čo je väčšinou dominantna mužov, zatiaľ čo Mao Shiba

stabilnú prácu nemá. Podobný kontrast, aj keď menej výrazný, je v situácii Chen Mo a Xiao Rong, keď je Xiao Rong jeho nadriadenou v práci.

- **Úloha rozprávača**

Úloha rozprávača je pre všetky Zhangove diela veľmi dôležitá. Zhang v niekoľkých rozhovoroch (Zhuo Mao 2022, rozhovor č. 1) povedal, že je lenivým spisovateľom, ktorý čerpá námety zo situácií, ktoré sa stali jemu samotnému alebo jeho priateľom. O svojich poviedkach v úvode knihy píše, že sú to ako príbehy, ktoré vám rozpráva dobrý kamarát.

V poviedkach sa úlohy rozprávača ujíma samotný Zhang Jiajia. Využíva ja-rozprávania a veľakrát ho v poviedkach ostatné postavy oslovia práve týmto menom. To, že sa tak otvorene ujíma tejto funkcie, napomáha pocitu, že čitateľom je autor ešte o niečo bližšie. Dáva im nahliadnuť do svojho života, svojich pocitov a problémov, a aj keď neponúka konkrétne riešenia. Stáva sa pre čitateľov akýmsi mentorom, ktorý im dodáva pocit, že nie sú sami.

V oboch filmoch sa zas úlohy rozprávača ujíma postava menom Chen Mo. Z poviedok vieme, že Zhang hovorí: „Chen Mo som ja.“ Ide teda o veľmi podobnú situáciu, ako sme videli v poviedkach. Chen Mo takisto prežíva rôzne situácie, prežíva rôzne emócie a rieši všakové problémy. Svoje myšlienky vyjadruje opäť formou ja-rozprávania, často ako komentár k rôznym scénam. Hlas rozprávača tiež dopĺňa potrebné informácie, ktoré sú vo filme skryté.

Aj vo filmoch pôsobí ako mentor. Vo filme *I Belonged to You* ako mentor a ten zodpovedný pre svojich kamarátov Mao Shiba a Zhu Tou. Vo filme *See You Tomorrow* dokonca ako profesionálny prevozník pre ľudí, ktorí navštevujú jeho bar. Pomáha im dostať sa cez ťažké obdobia, tak ako prevozník pomáha dostať sa na druhý breh tým, ktorí to potrebujú. Z úst rozprávača v oboch filmoch zaznievajú tiež poetické citáty z jednotlivých poviedok, čo pôsobí, ako by sa filmový Chen Mo, poviedkový rozprávač Zhang Jiajia, a spisovateľ Zhang stávali jednou a tou istou osobou.

- **Uzdravujúca „healing“ funkcia**

To, že poviedky spĺňajú kritéria diel takzvaného „healing“ charakteru, dokázala už Qi (2020) vo svojej práci. Hlavným dôvodom je podľa nej to, že Zhang svojim štýlom, témami, a spôsobom rozprávania napĺňa emocionálne potreby ľudí narodených po Deng Xiaopingových reformách. Pocit spolupatričnosti a empatie a tiež nádej, že v skutočnosti nikto nie je sám a všetko sa dá zvládnuť, môžu naozaj pôsobiť uzdravujúco pre ľudí, ktorých trápia podobné

problémy, spôsobené moderným štýlom života a zmenami v spoločnosti. Okrem toho je štýl a jazyk poviedok blízky mladým ľuďom a pomáha im vyjadriť a pochopiť svoje pocity.

Vidno, že filmové spracovania celkom verne kopírujú Zhangove poviedky a v oboch je veľmi intenzívne cítiť Zhangov rukopis. Môžeme takmer s istotou povedať, že aj filmy uzdravujúcu funkciu spĺňajú. Dôležitú úlohu v tom zohráva predovšetkým úloha rozprávača, ktorej sa v oboch prípadoch ujíma Zhang Jiajia alebo jeho alter-ego Chen Mo. Témy rozoberané vo filmoch, takisto ako témy rozoberané v poviedkach, sú blízke mladým divákovi a spôsob, akým sú rozoberané, im dodáva nádej, že na riešenie problémov nie sú sami. Ani jeden z filmov nie je typickou romantickou komédiou, alebo naopak, drámou. Sú zmesou vtipných aj smutných situácií z bežného života a niektoré myšlienky alebo scény majú schopnosť utkvieť divákovi v pamäti a nútia ho zamýšľať sa nad životom a rôznymi rozhodnutiami. Aj keď sa vnímanie „uzdravujúcej“ funkcie filmových spracovaní pre rôznych divákov môže líšiť, obe snímky ponúkajú široké spektrum tém, ktoré s mnohými ľuďmi rezonujú bez ohľadu na ich vek či národnosť.

Z uvedeného skúmania vyplýva, že typické prvky z Zhangovej literárnej tvorby sa skutočne objavili aj v rámci filmových spracovaní jeho poviedok. Najvýraznejšími z nich sú téma lásky, ktorá je kľúčovou ako pre poviedky, tak aj pre oba filmy, a úloha rozprávača, do ktorej sa v poviedkach štylizuje samotný autor, a v oboch filmoch ju preberá postava menom Chen Mo. Aj v poviedkach aj vo filmoch môžeme vidieť rôzne mužské postavy, ktoré nie vždy spĺňajú stereotypné predstavy a očakávania od mužských hlavných hrdinov. Sú schopní prežívať rôzne druhy emócií, dávať ich najavo a neboja sa vyjadriť svoje city. Čo sa uzdravujúcej funkcie týka, tiež môžeme v poviedkach a vo filmoch nájsť podobné vlastnosti, ktoré naznačujú, že sa táto funkcia preniesla aj do filmových adaptácií Zhangovych poviedok.

Resumé

This work aims to introduce the reader to the work of Chinese writer, director, and screenwriter Zhang Jiajia through a comparative analysis of selected stories from the work *Cong ni de quan shijie lugu* (I Belonged to You) – *Baiduren* (Ferryman) and *Cong ni de quan shijie lugu* (Passing through Your World), and their two different film adaptations – *See You Tomorrow* and *I Belonged to You*. The comparative analysis focuses on four characteristic features of Zhang's literary work: the theme of love, the depiction of masculinity, the role of the narrator, and the "healing" function. Results show a significant resemblance between both short stories and their movie adaptations. The most important leading point seems to be the way they all depict love and both males and females as people capable of deep feelings and all kinds of emotions. The significant impact of the role of the narrator is also strongly visible in all analyzed subjects. Even though the "healing" function of short stories and films may differ for different kinds of audiences, similarly to short stories, both movies offer a rich spectrum of relatable topics.

Bibliografia

Primárne zdroje

ARAGAY, Mireia, 2005. *Books in Motion: Adaptation, Intertextuality, Authorship*. ISBN 9789042019577.

HOCKX, Michel, 2015. *Internet literature in China*. New York: Columbia University Press, XII, 251 s. Global Chinese culture. ISBN 978-0-231-16082-7.

I Belonged to You [从你的全世界路过 Cong ni de quan shijie luguo] [film]. Réžia ZHANG Yibai (张一白). Čína: Beijing Enlight Pictures, Tianjin Motie Entertainment, 2016.

LOTHE, Jakob. Narrative in fiction and film. *An Introduction*. Oxford: OUP, 2000.

LUGG, Alexander, 2011. Chinese online fiction: Taste publics, entertainment, and candle in the tomb. *Chinese Journal of Communication* [online]. 4(2), s. 121 - 136 [cit. 5. 12. 2021]. ISSN 17544750. Dostupné z: doi:10.1080/17544750.2011.565673

QI, Shayue, 2020. Urbanization and Internet Literature: Zhang Jiajia and His Healing Story (Urbanizácia a internetová literatúra: Zhang Jiajia a jeho uzdravujúci príbeha). Masters Theses. University of Massachusetts Amherst. 944. Dostupné z: <https://doi.org/10.7275/17662269>; https://scholarworks.umass.edu/masters_theses_2/944

See You Tomorrow [摆渡人 Baiduren] [film]. Réžia ZHANG Jiajia (张嘉佳). Hongkong: Mei Ah Entertainment Group Co., Ltd and UA Films, 2016.

SHAN, Xin (单昕), 2017. 自媒体写作与当代文学生态的嬗变-以张嘉佳的“睡前故事”为例 („Self-media“ tvorba a zmeny v súčasnej literatúre na príklade Zhangových „príbehov na dobrú noc“). *Dangdai Wentan* (当代文坛, Modern Literary Magazine), no.4: 144-147. ISSN 10060820.

STAN, Steluta, 2019. On Book to Movie Adaptations. *Cultural Intertexts* [online]. vol. 9, s. 201-208. ISSN 23930624.

YANG, Ling, 2020. Tiny Times, persistent love: gender, class and relationships in post-1980s bestsellers. *Love Stories in China: The Politics of Intimacy in the Twenty-First Century*. New York: Routledge, s. 151-167. ISBN 978-0-367-22469-1.

ZHANG, Jiajia, 2013. 从你的全世界路过 (Prechádzajúc tvojím svetom/ I Belonged to You). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. ISBN 9787540458027.

ZHANG, Jiajia, 2013a. 从你的全世界路过 (Prechádzajúc tvojím svetom). in: *从你的全世界路过* (Prechádzajúc tvojím svetom). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. 第一夜 1. ISBN 9787540458027. Online dostupné z: <https://www.kanunu8.com/book2/10748/190884.html>

ZHANG, Jiajia, 2013b. 摆渡人 (Prievozník). in: *从你的全世界路过* (Prechádzajúc tvojím svetom). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. 第四夜 5. ISBN 9787540458027. Online dostupné z: <https://www.kanunu8.com/book2/10748/190908.html>

ZHU, Qiang a WANG Guisu, (朱强 王贵苏), 2015. “治愈系”作品：青年心理调适的别样途径 (‘Uzdravujúca’ tvorba: Iný spôsob prispôsobenia mentality mládeže). *Zhongguo qingnian yanjiu* (中国青年 研究), no.9. s. 31-36.

Sekundárne zdroje

BAI, Ye. 2006. New Situations and New Subjects of the New-Era Literature (Nové situácie a nové predmety skúmania novej literárnej éry). *Wenyi zhengming (Debates on Arts and Literature)* 4: s. 29 – 31.

HLADÍKOVÁ, Kamila, 2013. Moderní čínská literatura. Katedra asijských studií, Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-3840-5

CHEN, Jing. 2012. Refashioning Print Literature: Internet Literature in China. *Comparative Literature Studies*, 49(4), 537-546. Penn State University Press. [Online]. [cit. 3. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/10.5325/complistudies.49.4.0537>.

SCHINDLEROVÁ, Anna, 2021. Analýza vedomostí slovenských gymnazistov o Číne. Bakalárska diplomová práca. Univerzita Palackého v Olomouci

WANG, Zhigang, 2019. Plagiarism in online literature publishing in China: Why is it so rampant?. *Online Information Review* [online]. vol. 43, no. 4, s. 551-564. ISSN 14684527. Dostupné z: <https://doi.org/10.1108/OIR-10-2017-0299>

ZHANG, Jiajia (张嘉佳), 2014. 从你的全世界路过：精装升级版 (Prechádzajúc твоjím svetom – Pevná väzba, vylepšená verzia/ I Belonged to You – hardcover upgrade version). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. ISBN: 9787540466893.

ZHANG, Jiajia (张嘉佳), 2016. 从你的全世界路过-摆渡人典藏版 (Prechádzajúc tvojm svetom – pamätná verzia k filmu See You Tomorrow/ I Belonged to You - See You Tomorrow commemorate version). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. ISBN: 9787540458027.

ZHANG, Jiajia (张嘉佳), 2019. 从你的全世界路过-修订本 (Prechádzajúc tvojm svetom – revidovaná verzia/ I Belonged to You – Revised Version). Hunan: Hunan Wenyi Chubanshe. ISBN: 9787540491949.

Online zdroje

Video zdroje

Blue Lotus. [pieseň]. Autor/spevák WEI, Xu. Čína: Shanghai Push Sound Music & Entertainment Ltd. 2002. [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=uybtZkYOouA>

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation] [Online] In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=1>

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 专访 张嘉佳：我对所有看不惯的东西，都想站出来拼搏 (Rozhovor s Zhangom Jiajia – Chcem sa postaviť proti všetkému, čo mi vadí) In. 张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation] [Online] rozhovor č. 2. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=2>

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 南京大学招生宣传：张嘉佳访谈 (Rozhovor s Zhangom Jiajia – náborové video pre Nankingskú Univerzitu) In. 张嘉佳采访合集 [Zhang

Jiajia Interview Compilation] [Online] rozhovor č. 7. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023].
Dostupné z: <https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=7>

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 张嘉佳 见识 生命是有光的 (Zhang Jiajia – skúsenosti: Život je krásny) In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 3. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=3&spm_id_from=pageDriver

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 张嘉佳读者采访 (Rozhovor čitateľov s Zhangom Jiajia) In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 11. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=11&spm_id_from=pageDriver

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 独家专访：张嘉佳让作品放“光” (Exkluzívny rozhovor: Zhang Jiajia necháva svoje diela „rozžiarit“) In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 6. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=6&spm_id_from=pageDriver

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 遇见一百位作家之张嘉佳 (Zoznámte sa s Zhangom Jiajia) In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 4. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=4&spm_id_from=pageDriver

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 《欢喜冤家》20. 7. 2011 舞台最浪漫 张嘉佳求婚 (*Huanxi Wronged Family: Najromantickejší moment na pódiu - Zhang Jiajia požiadal o ruku 20. 7. 2011*) In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 12. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=12>

ZHUO MAO DE NIQIU (捉猫的泥鳅). 《电影》专访 | 张嘉佳, 财经, 商界名人 (Rozhovor pre časopis *Film* – Zhang Jiajia a ďalšie osobnosti). In. *张嘉佳采访合集 [Zhang Jiajia Interview Compilation]* [Online] rozhovor č. 1. In: Bilibili. 2022 [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://www.bilibili.com/video/BV1tb4y1E7i2?p=1>

Ostatné online zdroje

Baidu. [online]. 治愈系 (Tvorba „uzdravujúceho“ charakteru). 2013. [cit. 5. 8. 2023].

Dostupné z:

<https://baike.baidu.com/item/%E6%B2%BB%E6%84%88%E7%B3%BB/6539156>

China Daily, 2014. List of richest Chinese writers revealed (Zoznam najbohatších spisovateľov odhalený). [online]. [cit. 23. 5. 2023]. Dostupné z:

http://www.china.org.cn/wap/2014-12/23/content_34387476.htm

China Internet Watch Tím. 2014: *What Weibo can tell you about chinese netizens*. [Online]. [cit. 5. 12. 2023]. Dostupné z: <https://www.chinainternetwatch.com/5568/what-weibo-can-tell-you-about-chinese-netizens-part-1/>

IMDb. Bai Du Ren [See You Tomorrow/ Prievozník]. [online]. [cit. 15. 6. 2023]. Dostupné z: https://www.imdb.com/title/tt3824950/?ref_=adv_li_tt

Internet Wayback Machine. [online]. [zachytené 3. 3. 2014]. [cit. 8. 10. 2023]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20140303164743/http://www.weibo.com/zhangjiajia>

LEE, Maggie, 2017. Recenzia filmu: ‘See You Tomorrow’. In. *Variety magazine* [online]. [cit. 15. 4. 2023]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/film/asia/see-you-tomorrow-review-1201950459/>)

MENZEL, Verena, 2016. Online Literature Spearheads China’s Cultural Industry. *今日中国: 英文版 / China Today* [online]. (12), 64 [cit. 6. 12. 2022]. ISSN 10030905.

YE, Mishan (叶弥杉), 2018. 作家 | 张嘉佳 人生如沉船，我要靠自己游上来 (Spisovateľ | Zhng Jiajia Život je ako potápajúca sa loď, musím sa spoľahnúť na seba a vyplávať na hladinu). Beijing: Southern People Weekly (南方人物周刊). [Online]. [cit. 5. 12. 2022]. Dostupné z: <https://nfpeople.infzm.com/article/2675>

ZHANG, Junmian, 2011. Top 15 richest Chinese writers (15. najbohatších čínskych spisovateľov) [online]. [cit. 23. 5. 2023]. Dostupné z: http://www.china.org.cn/top10/2011-12/06/content_24040909.htm

中国互联网络信息 [China Internet Network Information Center, CNNIC], 2012. The 29th Statistical Report on the Development of Internet in China (29. štatistická správa o vývoji internetu v Číne). [online]. [cit. 23. 5. 2023]. Dostupné z: [首页---中国互联网络信息中心 \(cnnic.cn\)](http://www.cnnic.cn)

中国互联网络信息 [China Internet Network Information Center, CNNIC], 2013. The 33rd Statistical Report on the Development of Internet in China (33. štatistická správa o vývoji internetu v Číne). [online]. [cit. 23. 5. 2023]. Dostupné z: [中国互联网络发展状况统计报告 \(cnnic.com.cn\)](http://cnnic.com.cn)

Zmienené publikácie

A Bu (阿布), 2020. 死前写个回忆录 [Pamäti spísané pred smrťou/ Writing a memoir before death]. [online]. Baidu Tieba, Dostupné z: <http://tieba.baidu.com/p/1179854832?pn=1>.

Dangnian Mingyue (当年明月), 2011. 明朝那些事 [Čo sa dialo za dynastie Ming/ Affairs happened in Ming Dynasty]. Hangzhou: Zhejiang renmin chubanshe.

Gu Man (顾漫), 2007. 何以笙箫默 [Prečo flauta stíchla/ My Sunshine] (Beijing: Zhaohua chubanshe, 2007). Adapted to TV series in 2015.

Liulian Zi (流潋紫), 2007. 后宫甄嬛传 [Legenda o Zhen Huan/ Empresses in the Palace]. Hebei: Huashan Wenyi chubanshe. Adapted to TV series in 2011 and imported by HBO.

Lu Youqing (陆幼青), 2000. 死亡日记 [Rande so smrťou/ Date with Death]. *The Guardian*.

Murong Xuecun (慕容雪村), 2002. 成都，今夜请将我遗忘 [Chengdu, prosím dnes v noci na mňa zabudni/ Chengdu, Please Forget Me Tonight].

Tong Hua (桐华), 2006. 步步惊心 [Šarlátové srdce/ Scarlet Heart]. Beijing: Haiyang chubanshe. Adapted to TV series in 2011.

10 Zoznam príloh

Príloha 1 Prechádzajúc tvojím svetom - pracovný preklad poviedky *Cong ni de quan shijie lugu*

Príloha 2 Prievozník - pracovný preklad poviedky *Baiduren*